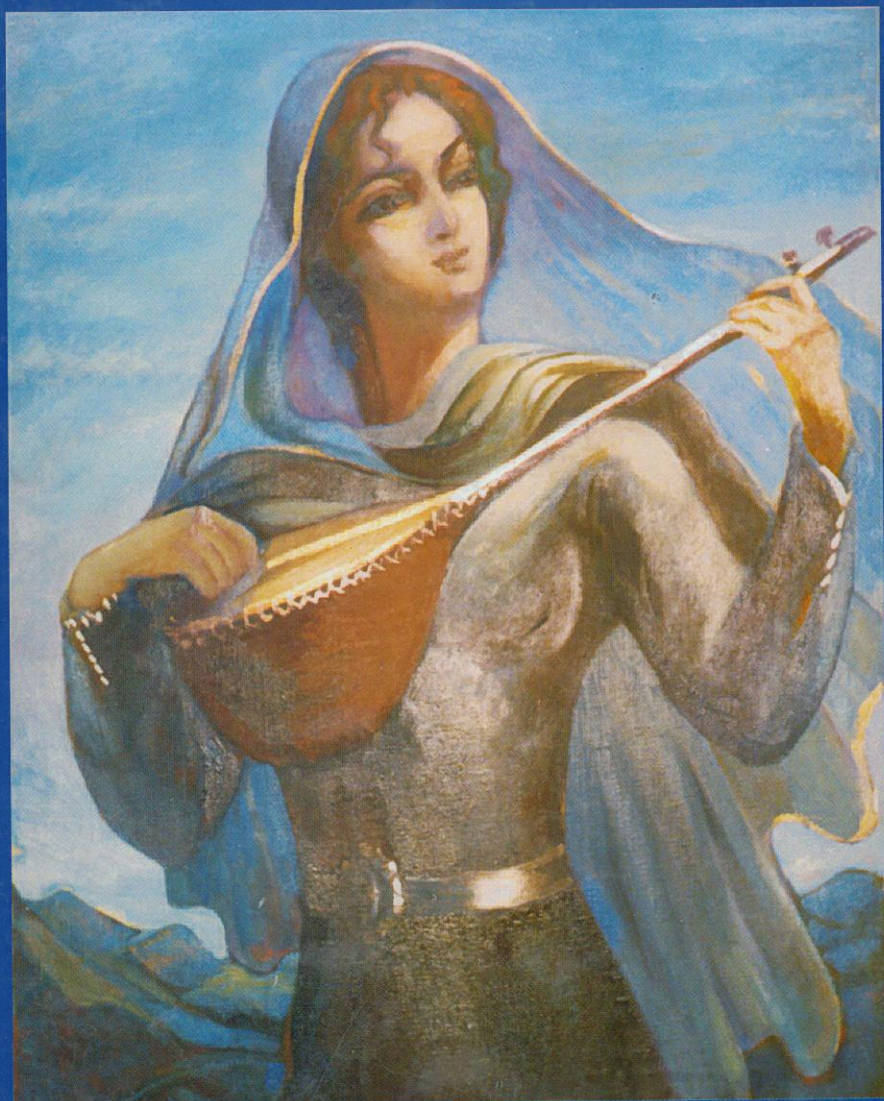

85-3 AZ
Q 15

QADINLAR AZƏRBAYCANIN MUSİQİ HƏYATINDA

WOMEN IN AZERBAIJAN'S MUSIC

85.3 Az.
Q 15

Qadınlar Azərbaycanın musiqi həyatında

Women in Azerbaijan's Music

F. Kəçəri adına
Azərbaycan Dövlət Uşaq
KITABXANASI
INV. № 745 M

MƏCBURİ NÜSXƏ

Bakı • OKA Ofset • 2004

 Açıq Cəmiyyət İnstitutu - Yardım Fondunun maliyyə dəstəyi ilə çap edilmişdir
This book was published with the financial support of Open Society Institute - Assistance Foundation

Layihənin müəllifi, tərtibçi və redaktoru - Alla Bayramova
Project author, compiler, and editor in chief - Alla Bayramova

Layihənin koordinatoru - Zəmfira Əsədova
Project coordinator - Zəmfira Asadova

Dizayn - Samirə R.Məmmədova, Hafiz C.Eyyubov

Design - Samira R.Mammadova, Hafiz C.Eyyubov

Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin əməkdaşları Təranə Qurbanova, Alla Fyodorova, Aynur Müfidzadə kitabın nəşrində iştirak etmişlər.

Contributors include Tarana Gurbanova, Alla Fyodorova, and Aynur Mufid-zade - staff members of The State Museum of Azerbaijani Musical Culture.

Kitabın üz qabığında rəssam Tamilla Dağıstanlının "Aşıq Pəri" əsəri istifadə olunmuşdur (Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyi).

Cover: Ashiq Peri by Tamilla Dagestanli (The State Museum of Azerbaijani Musical Culture).

OKA Ofset Azərbaycan-Türkiyə
Nəşriyyat Poliqrafiya Sirkati
Tel./Faks: (+99412) 315176

OKA Ofset Azerbaijan-Turkey
Printing & Publishing Company
Tel./Fax: (+99412) 315176

Həmisi bəzi tərkibli ölkə olmasın Azərbaycanın musiqi mədəniyyətinin
Azərbaycanın musiqi mədəniyyətinin tərkibli ölkə olmasın Azərbaycanın musiqi mədəniyyətinin

Muzey-nəsrinin indiki növbəti mövzusu-təsədüfi secilməyib
Azərbaycan xalqının zəngin musiqi tarixi çox qədimdir. Bu mədəni
irsin yaradılmasında qadınların rolu böyükdür. Onların xalqımızın musiqi həyatındakı
aktiv iştirakı orta əsrlərdən məlumdur. Şərq Renessansının parlaq nümayəndəsi,
Avropanın qadın ədəbiyyatçılarından çox çox qabaq XII əsrdə yazıb yaratmış
Azərbaycan sairəsi Məhsəti Gəncəvi göstərmək olar. Q. musiqi alətlərindən çəng
ud və bərbətdə çalmışdı.

Məhsəti Gəncəvi və onun müasirləri: sairələr Raziyyə Gəncəvi, Döxtərə Səti,
Salar, Cəvə musiqili poeziya məclislərində sərlər deyər, musiqi alətlərində çalar,
müğənniləri dinləyərdir. Xursidbanu Natəvanın da (1832-1897) poeziyasında
musiqi ilə bağlılıq nəzərə çarpır. Xanəndələr ifa etdikləri muğamlarda Natəvanın
qəzəllərindən geniş istifadə etmişlər.

XIX əsr bizə digər qadın sənətçiləri bəxş etmişdir. Onlardan Aşıq
Pərinə, rus rəssamı Q. Qaqarinin əsərlərində təsvir edilmiş rəqqasələrdən
və musiqiçilərdən Sona, Rəna, Nisə, Səkinə, İzzət, Mələykə və Handi
xanımı göstərmək olar.

Biz XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin
təşəkkül tapmasında qadınların rolunun artdığını şahidi oluruq.
Onlar özlərini istedadlı müğənni, müxtəlif musiqi alətlərində çalan
mahir ifaçı, aşıq, musiqişünas, bəstəkar, rəqqasə, balerina,
xoreoqraf, pedaqoq, dirijor, musiqili teatr aktrisası fədailəri kimi
göstərmişlər.

Müasir dövrümüzdə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin
xanımı Mehriban Əliyeva "Azərbaycan mədəniyyətinin dostları"
fondunun sədri olmaqla maarifpərvər kimi çıxış edir, Azərbaycanın
musiqi sənətini geniş təbliğ edən "Azərbaycan İRS" jurnalını nəşr
etdirir. Azərbaycan musiqiçilərinin qastrol səfərlərini, konsertlərini,
"Azərbaycan xalq musiqisi" oncildlik antologiyasının nəşrini
maliyyələşdirən Mehriban xanım musiqi haqqında kitabların, o
cümlədən Səadət Abdullayevanın "Azərbaycanın xalq çalğı
alətləri" kitabının nəşrinə də sponsorluq etmişdir.

Həmişə polietnik tərkibli ölkə olmuş Azərbaycanın musiqi mədəniyyətinin inkişafında azərbaycanlı qadınlarla yanaşı başqa xalqların nümayəndələri də yaxından iştirak etmiş, onun zənginləşməsinə öz töhfələrini vermişlər.

Xarici ölkələrdə yaşayan qadın musiqiçilərimiz Azərbaycan musiqi sənətinin təmsilçiləri kimi onun nüfuzunun artmasında və təbliğində əllərindən gələni əsirgəməirlər. Konsertlərdə çıxış edən istedadlı pianoçulardan Moskvada yaşayan Tamilla Mahmudova, Fransada onun adını daşıyan beynəlxalq müsabiqənin münisflər heyətinin prezidenti Ədilə Əliyeva, Niderlandda iki caz qrupunun rəhbəri Əminə Fiqarova və tanınmış musiqiçi Vaqif Mustafazadənin caz ənənələrini qərbdə davam etdirən, bir çox müsabiqələr mükafatçısı Əzizə Mustafazadəni misal göstərmək olar.

Biz bu nəşri musiqiçi qadınlara həsr edərək onları ümumi musiqi "ailəsi"ndən ayıra bilmərik, çünki onlar kişi sənətçilərlə sıx əməkdaşlıq edir və fəaliyyət göstərirlər.

Son illər Azərbaycanda "gender" problemlərinə maraq artır, elmi əsərlər yazılır, ictimai həyatımızın müxtəlif sahələrində qadınların xidmətləri qeyd olunur və qiymətləndirilir, onlarca qadın təşkilatları fəaliyyət göstərir.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında qadın və kişilərə bərabər hüquqlar verilmişdir. Bu, bizi sevindirir. Lakin demək olarmı ki, bu mövzu bitmişdir? Əminəm ki, yox.

Dünya tarixində çoxlu sayda nümunələr vardır ki, bir nəslin qazandığı nailiyyətləri sonrakı nəsillər qorumamış və onlar tədricən itirilmişdir.

Kitabdan illüstrasiyalar. XIX əsr

Book miniatures. The XIXthc.

Bu ideologiyaların dəyişməsi ilə ya qəsdən, dini postulatların səhv, məhdud izahını, siyasi oyunların nəticəsində ya da düşüncəsizlik, əcdadların irsini qiymətləndirilməməsi, mövcud vəziyyətin təbii bir hal kimi qəbul edilməsi və qorunmağa ehtiyac duyulmaması səbəbindən baş vermişdir.

Biz mövcud imkanlar çərçivəsində Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin fondunda saxlanılan müxtəlif musiqi yaradıcılığı sahəsində fəaliyyət göstərmiş qadınların cüzi bir hissəsinin, yalnız 50-nin fotosəkillərini və onlar haqqında qısa biqrafik məlumatı verməklə mövzunu qapatmırıq. Ümumiyyətlə, burada nöqtə qoymaq mümkün deyil. Şübhəsiz ki, qadınların mədəniyyətimizə bəxş etdiyi tövələr haqqında yeni nəşrlər yaranacaqdır.

Kitabın nəşrinə sponsorluq etdiyinə görə "Açıq Cəmiyyət İnstitutu - Yardım fondu"na və fəlsəfə elmləri doktoru Gülnaz xanım Abdullazadəyə təşəkkür etməyi özümə borc bilirəm.

Alla Bayramova,
Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti
Dövlət Muzeyinin direktoru

The subject for this regular museum publication was not chosen by chance. The people of Azerbaijan is very musical, the history of its music is rich and dates back to ancient times. Women play a significant role in this process. Their active participation in music life could be traced starting from the Middle Ages. It is common knowledge that a brilliant example of woman role in oriental Renaissance the poetess of XII century Mehseti Ganjavi, long before her sisters from European literature guild, played on different instruments such as chang, ud and barbet. Together with her contemporary-poetesses - Raziya Ganjavi, Dohtere Sati, Salar, Gave, - they organized musical-poetical majlises and entertained themselves by playing music, singing and enjoying the dances of their maids.

Affinity to music could also be traced in the poetry of Hurshudbanu Natavan (1832-1837) whose verses were inspiring the singers for mugam performance. XIX-th century left us other women names, for example ahsyg (singer) Peri, women dancers and singers Sona, Rena, Nisa, Sakina, Izzet, Maleyka and Gandi hanum that are recorded in pictures of G.G.Gagarin.

The beginning of the XX century was marked with impetuous energization of women involvement into various spheres of musical activity. They proved to be talented singers, performers on different musical instruments, ashygs, musicologists, composers, dancers, ballet dancers, choreographers, teachers, conductors, actresses in musical theaters and music activists.

The spouse of the president of the Azerbaijan Republic Mehriban hanum

Tarda çalan azərbaycanlı qadın. 1880-cı il
Azerbaijani woman playing the tar. 1880

Aliyeva is in the first rows leading educational activity, publishes 'AZERBAIJAN IRS' journal which features her favorite section - Azerbaijani musical art. As a chairman of "The Friends of Azerbaijan Culture" foundation she contributes significantly to sponsoring of concerts, concert tours of Azerbaijani musicians, publishing books, such as 'Azerbaijani traditional musical instruments' by Saadat Abdullayeva, 'Azerbaijan national music' 10-volume anthology, etc.

Azerbaijan was always a multinational state, and the women of other nationalities also contributed a lot to the development of Azerbaijan culture. Women endow in music art of Azerbaijan, raise its image by demonstrating their mastery abroad. Among them are talented pianists: currently living in Moscow Tamila Makhmudova, jury president of the international competition in France bearing her name Adelya Aliyeva, leader of two jazz bands in Netherlands Amina Figarova, the daughter of famous jazzman Vagif Mustafazade - Aziza Mustafazade, who is also successfully performing in the West and was awarded repeatedly.

Devoting this publication to women in music we did not try to mark them out of the general musical 'family' since they were and are creating in close collaboration with men, acting as associates and co-authors, researchers, performers and propagandists of male-musicians, as their partners on the scene and in the real life, as their teachers and students, as wives, mothers and daughters.

Əli Bayramov adına klubun nəzdində ilk türk qadın Dövlət Şərq orkestri. 1920-ci illər
The First State Oriental Turkic Women Orchestra. 1920s.

One could notice lately a rising interest towards gender problems in Azerbaijan, a number of women organization were established, dozens of academic works were published. Azerbaijan constitution emphasizes the equal rights of men and women. That is a positive process. However, it should not mislead us that the problem is overcome.

World history abounds in examples when the achievements of one generation had been lost by other generations. That could take place due to change in ideology, knowingly as a result of political games, or because of wrong and narrow interpretation of religious postulates taken out of cultural-historical context, or due to thoughtlessness and underestimation of ancestor's heritage that was taken for granted. Only the chaos needs no support from outside.

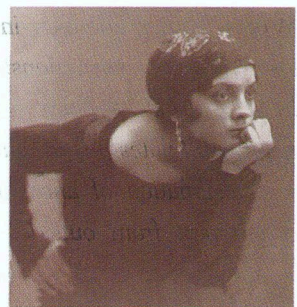
Üzeyir Hacıbəyovun rəhbərliyi etdiyi xor kollektivi. 1930-cu illər
Chorus directed by Uzeyir Hajibeyov. 1930s.

Offering for your consideration the photos of women in various spheres of musical culture from The State Museum of Azerbaijani Musical Culture we did exhaust neither our opportunities nor the fullness to develop this topic. It is not possible to put an end in it. I would like to express my deep gratitude to 'Open Society Institute - Assistance Foundation' for sponsorship, as well as Dr. Gulnaz khanum Abdullazade for her assistance in publishing this book.

Alla Bayramova, director,
The State Museum of Azerbaijani Musical Culture

Fatma Muxtarova

(26.03.1893 - 19.10.1972)

Müğənni (messo soprano). Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1940), Gürcüstan Respublikasının əməkdar artisti (1936). F. Muxtarova atasını kiçik yaşlarında itirdikdən sonra ailəsini saxlamaq üçün küçə və həyətlərdə oxumuşdur. O, Saratov Konservatoriyasında vokal söhbəsində oxumuşdur (1914). Saratov, Moskva, Peterburq, Kiyev, Xarkov, Odessa, Tbilisi, Bakı və başqa şəhərlərin opera teatrlarında işləmiş, 1938-ci ildən 1953-cü ilə qədər Azərbaycan Opera və Balet Teatrının solisti olmuşdur. Onun yaradıcılığı gözəl səsli, yüksək artistizmin uyarlığı, qeyri-adi səhnə temperamentli və cəsarətli yeniliyi ilə seçilirdi. Əbəs yerə onu "Dünyanın ən yaxşı Karmeni" adlandırmamışdılar. Onun yaratdığı Əzra ("Nizami" Ə. Bədəlbəyli), Marfa, Marina, Mnışek ("Xovanshina", "Boris Qodunov", M. Musorgski), Lyubasha ("Car gəlini", N. Rimski-Korsakov), Dalila ("Samson və Dalila", K. Sen-Sans) və s. obrazları F. Muxtarovani səhnədə görmək və səsin eşitmək xoşbəxtliyi nəsib olan insanların yaddaşlarında silinməz izlər buraxmışdır.

Karmen rolunda
As Carmen

Opera singer (mezzo-soprano). The people's Actress of Azerbaijan (1940), the Honoured Actress of Georgia (1936).

Since young years she had to earn money singing in the streets. Later she got her vocal training in the Saratov Conservatory (1914). Fatma Muhtarova's opera life passed through the theatres of Saratov, Moscow, Petersburg, Kiev, Kharkov, Odessa, Baku, Tbilisi, etc. F. Muhtarova was a soloist of the Azerbaijan State Opera and Ballet Theatre since 1938 till 1953.

Her art was distinguished by the combination of a fine voice touching artistry, unusual scenic temperament and daring innovations. Not without reason her contemporaries called her "the best Carmen in

Aida
rolunda
As Aida

the world". Namely singing *Carmen* she appeared on stage the last time - in 1953 in Tbilisi. Her repertoire also included Azra in A. Badalbeyli's *Nizami*, Marina and Marfa in M. Musorgski's operas *Boris Godunov* and *Hovanshina*, *Amneris* in G. Verdi's *Aida*, *Lyubasha* in N. Rimsky-Korsakov's *The Tsar's Bride*, *Dalila* in K. Saint-Saens's *Samson et Dalila* and many other images which left indelible impressions in memory of those who had the luck to hear and see Fatma Muhtarova on the opera stage.

"Samson və Dalila" operasında Dalila rolunda
As Dalila

Xədicə Qayıbova Khadije Gayibova

(24.05.1893-27.10.1938)

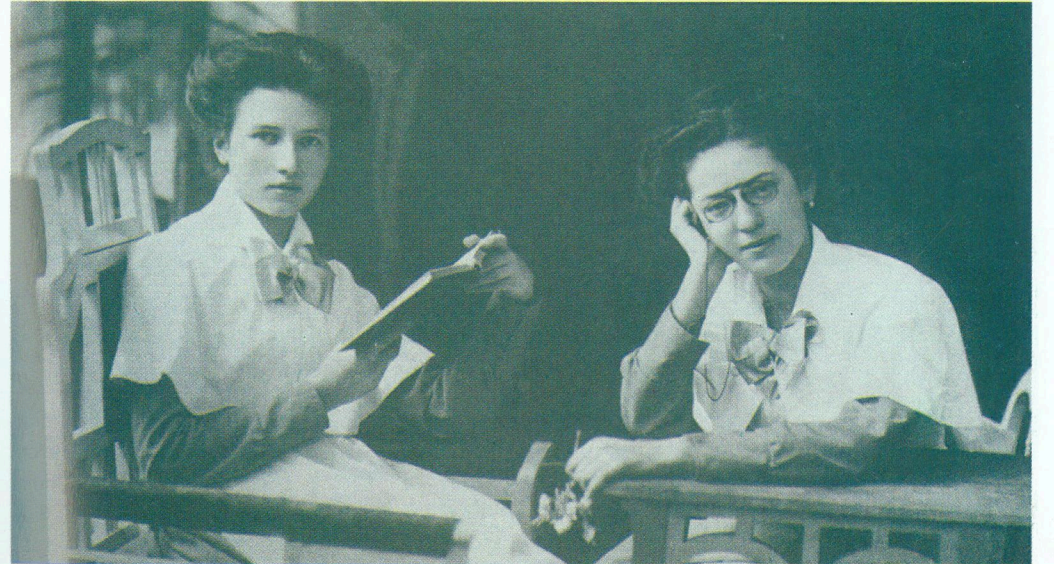
İlk azərbaycanlı pianoçulardan biri. O, Tiflisdə "Müqəddəs Nina" qız məktəbində fortepiano üzrə xüsusi kurs bitirmişdir. 1919-cu ildən Bakıda yaşamış X.Qayıbova 1920-ci ildə Azərbaycan Maarif Komissarlığında Şərq musiqisi üzrə müəllim kadrlarının hazırlanması məqsədi ilə "Qısa müddətli Şərq musiqisi kursları"nı təşkil edərək, ona başçılıq etmiş və fortepianodan dərs demişdir. O, "Azərbaycanlı qadınlar üçün əlavə kurslar" da təşkil etmiş, fortepianoda muğamların ilk ifaçısı kimi də məşhurlaşmışdır. Stalin represiyası illərində ilk dəfə 1933-cü ildə şübhəli bilinərək 3 ay müddətinə həbs edilmiş X.Qayıbova 1938-ci ildə yenidən mühakimə olunaraq "türk kəşfiyyatının casusu" və "əksinqilabi fəaliyyət"lə məşğul olması ittihamı ilə yenidən həbs edilmiş və güllələnmişdir. İttihamnamədə yazıldığı kimi, iradəcə möhkəm Xədicə Qayıbova özünü "casusluqda" günahkar hesab etməmişdir. O, 1954-cü ildə bəraət almışdır.

Pianist, teacher. One of the very first Azerbaijani pianists (both women and men).

Khadije Gaibova was born in Azerbaijani family in Tbilisi (Georgia) and studied there in St.Nina Girls School, where she was taught to play the piano. In 1919 she left Tbilisi for Baku. In 1920 Khadije Gaibova became the head of The Eastern Music department within Azerbaijan National Educational System. She organized Short-term courses of Eastern music with the purpose "to prepare the staff of teachers of Eastern music". H.Gaibova both managed these courses and taught piano playing as well. She paid special attention to the women music learning, having organized additional classes namely for Muslim women. It is supposed that she was the first pianist, who performed Azerbaijani mugams on piano in the concerts.

During the Stalinist dictatorship and terror, Khadije khanum was twice arrested "because of suspicion in espionage". Her husband was also arrested and shot. The first time she was imprisoned in 1933, but after three months released. In 1938 Khadije Gaibova was imprisoned again, being accused as "the agent of Turkish investigation engaged in the counter-revolutionary activity". With her strong spirit she "did not recognize herself guilty in espionage activity", as was recorded in the bill of particulars. She was executed (shot) in October, 1938. In 1954, after Stalin's death (1953), she was proved non-guilty.

Xursid Qacar

Khurshid Qajar

(1894-1963)

Gülçöhrə rolunda As Gulchohra

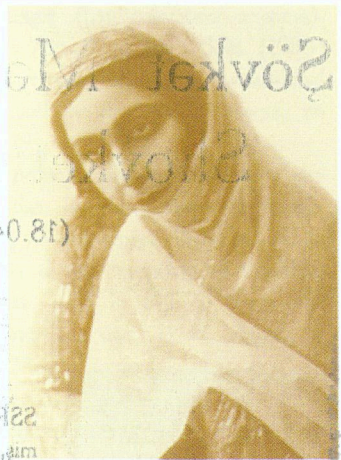
Mügənni. Azərbaycan Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi. Azərbaycanın müstəqilliyini müdafiə edən qadınlardan biri olan X.Qacar 1915-ci ildə Moskva Konservatoriyasında oxumuşdur. O, 1919-1924-cü illərdə Azərbaycan Opera və Balet Teatrında işləmişdir. X. Qacar səhnədə U.Hacıbəyovun "O olmasın, bu olsun" musiqili komediyasında Gülnaz və M.Maqomayevin "Şah İsmayıl" operasında Gülzar obrazlarını yaratmışdır. O, musiqi mədəniyyətinin inkişafında fəal iştirak etmişdir.

1935-ci ildə Opera Teatrının nəzdində iki illik kurslar açılmış və X.Qacar bu kursun müdiri təyin edilmişdir.

Nadir cazibədarlığa malik olan Xursid xanım öz evində ətrafına Azərbaycanın görkəmli nümayəndələrini, eləcə də Azərbaycana qonaq gələn incəsənət xadimlərini toplayırdı. Bu müğənnilər Antonina Nejdanova, Valeriya Barsova, Nikolay Speranski bəstəkar Anton Eyxenvald və başqaları idilər.

Singer. The Honored Worker of Arts of Azerbaijan. One of the first Azerbaijani women who got vocal education outside Azerbaijan: in 1915 she studied in the Moscow conservatory. In 1919-1924 Khursid Qajar worked as a singer in one of the Opera and Ballet Theatre in Baku. On its stage she participated in a lot of Azerbaijani operas and musical comedies, as Gulnaz in Uzeir Hajibeyov's *If Not That, Then This*, Gulchohra in *Arshin Mal Alan* by the same author, Gulzar in Muslim Magomayev's *Shakh Ismail*. Besides this she was appointed the head of the organized in 1935 two-years training courses for opera singers.

Possessing a rare personal charm, she had a talent to unite around herself and in her house representatives of the Azerbaijani artistic elite and to establish friendly relations with musicians coming with concerts or to work here from the other parts of the USSR. Among them were prominent Russian singers of that time Antonina Nezhdanova, Valeriya Barsova, Nikolay Speransky composer Antoine Eichenwald, and others.

"Arşın mal alan" musiqili komediyasından səhnə. A scene from musical comedy *Arshin Mal Alan*

Şövkət Məmmədova

Shovket Mamedova

(18.04.1897-08.06.1981)

Nərgiz rolunda
As Nargiz

İlk professional Azərbaycan qadın müğənnisi (lirik koloratur soprano). SSRİ xalq artisti (1938). 1910-cu ildə Tiflisdə musiqi məktəbini bitirmiş, təhsilini davam etdirmək üçün Milana getmiş (1911) və orada tanınmış müğənni D.Ambroziodan dərslər almışdır. XX əsrin 20-ci illərinədək Azərbaycanın opera səhnəsində qadın partiyalarını ya kişilər (milli operalarda), ya da müsəlman olmayan qadınlar ifa edirdilər. Şövkət xanım həyatını təhlükə qarşısında qoyaraq Azərbaycan səhnəsində geniş tamaşaçı qarşısında çıxış edən (1914) ilk müsəlman qadını idi.

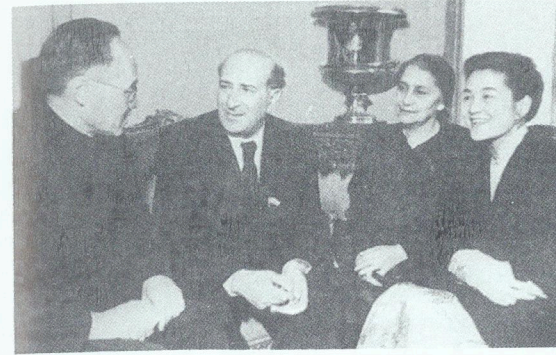
1923-cü ildə Ş.Məmmədovanın təşəbbüsü ilə Bakı Teatr Texnikumu açılmış və o, 1923-1925-ci illərdə onun direktoru, həm də not nəşriyyatının müdiri vəzifəsində çalışmışdır. Nəşriyyatda ilk dəfə 8 Azərbaycan xalq mahnısından ibarət toplaşdırılmışdır. Şövkət xanım Azərbaycan Teatr Cəmiyyətinin ilk sədri (1945-1952), "Azərbaycanın musiqili teatrının inkişafı yolları" adlı kitabın müəllifidir (Moskva, 1931).

Onun ifa etdiyi Rozina ("Sevilya bərbəri" C.Rossini), Lakme ("Lakme" L.Delib), Cilda ("Riqoletto" C.Verdi), Şahsənəm ("Şahsənəm" R.Qlier), Nərgiz ("Nərgiz" M.Maqomayev), Gülçöhrə ("Arşın mal alan" Ü.Hacıbəyov) və digər partiyaları Azərbaycanın opera sənəti tarixində yeni səhifələr açmışdır.

Azərbaycanda istedadlı müğənnilərin yetişməsində Ş.Məmmədovanın böyük rolu olmuşdur. Onlardan SSRİ xalq artistləri Müslüm Maqomayev, Fərəngiz Əhmədova və başqalarını göstərmək olar.

Lakme rolunda As Lakme

Bülbül ilə (mərkəzdə) With Bulbul (in the centre)

khanum became the first Muslim woman on the stage. The anger of religious bigots was great and they wanted to kill her. To save her life, she had to runaway and hidden herself. Nevertheless, this was the precedent which paved the way for other women, who began to appear on the Azerbaijani concert and opera stage.

Shovket Mamedova initiated the establishment of the Baku Theatre College in 1923 and became its first head. In 1923-1924 she was the director of the music publishing house. During this years the first collection of the 8 Azerbaijani traditional songs was published there. She was the first chairman of the Azerbaijan Theatre Society (1945-1952), the author of the book of The Ways of Development of the Azerbaijani Musical Theatre (Moscow, 1931).

Her Rosina in *Il Barbiere di Siviglia* by G. Rossini, *Lakme* in *Lakme* by L.Delibes, *Gilda Rigoletto* by G.Verdi, *Shahsənəm* in *Shahsənəm* by R.Qlier, *Nargiz* in *Nargiz* by M.Maqomayev, *Gulchohra Arshin Mal Alan* by U.Hajibeyov, etc. have opened new page in history of music in Azerbaijan.

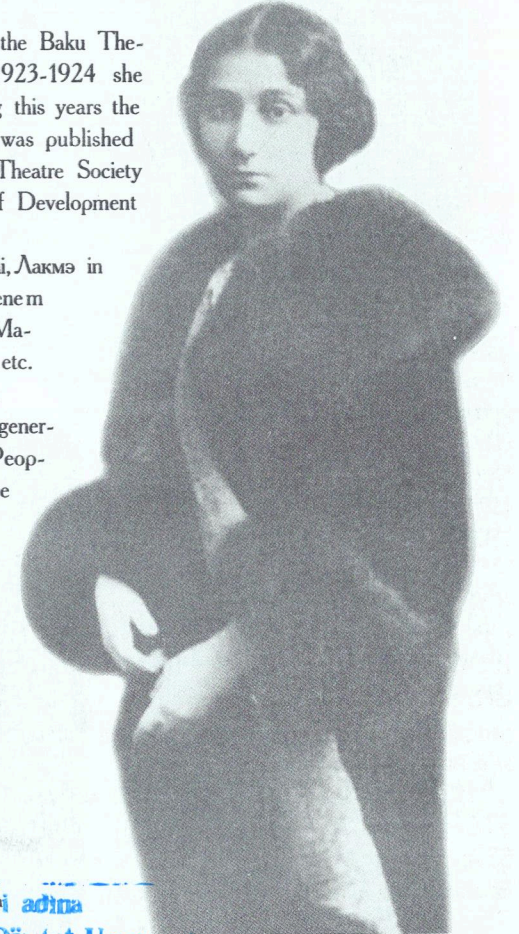
Shovket Mamedova contributed teaching younger generations of talented singers. One of her students was People's Actor of the USSR Muslim Magomayev (the younger, grandson of Muslim Magomayev composer).

Z.Hacıbəyovun "Aşiq Qəlib" operasında H.Hacıbəyovla
With H.Hajibababeyov in Z.Hajibeyov's opera *Ashiq Qarib*

Opera singer (lyric-coloratura soprano). The People's Actress of the USSR (1938) The first Azerbaijani woman - professional opera singer and the first Muslim woman on the stage.

Studied music in musical school in Tbilisi (1910) and then in Milan where she attended lessons of known singer D.Ambrozio. In Azerbaijan up to the beginning of the 20th century female parts in national opera and drama performances used to be played by men or non-Muslim women. Having acted for the first time on the stage in 1914, Shovket

Şövkət Məmmədova adına
Azərbaycan Dövlət Uşaq
KITABXANASI
INV. № 745 M.

Xurşid Ağayeva

Khurshid Agayeva

(20.04.1906-03.12.1953)

İlk azərbaycanlı musiqişünas qadın. Azərbaycan Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi (1943). X.Ağayeva 1918-1920-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Parlamentinin ilk sədrinin birinci müavini olmuş Həsən bəy Ağayevin qızıdır.

O hələ konservatoriyanın tələbəsi olarkən 1928-ci ildə bir neçə əlaçı tələbə ilə birlikdə müəllimlik fəaliyyətinə irəli çəkilməmiş, 1930-cu ildə isə musiqiçi-müəllimlərin Moskva İxtisasartırma İnstitutuna oxumağa göndərilmişdir. Xurşid xanım musiqi nəzəriyyəsi və tarixi üzrə tədris kitablarının Azərbaycan dilinə tərcüməsi üzərində işləmişdir. O, 1940-cı ildən Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının tarixi nəzəriyyə kafedrasında dərslər demiş, 1944-1945-ci illərdə konservatoriyanın prorektoru vəzifəsində çalışmışdır. 1950-ci illərin əvvəllərində tarixi-nəzəriyyə kafedrasının gördüyü ən mühüm iş Azərbaycan musiqisinin sistematik öyrənilməsinin tədris prosesinə daxil edilməsidir. Bu işdə Xurşid xanımın böyük rolu olmuşdur.

O, müəllim kimi paytaxtın musiqi həyatında fəal iştirak edir, tez-tez geniş dinləyici auditoriyası qarşısında Azərbaycan musiqisinin inkişafına həsr edilmiş mühazirələr oxuyurdu. X.Ağayeva "Ü.Hacıbəyov" monoqrafiyasının, Azərbaycan musiqisinə aid məqalələrin, "XIX əsrdə Azərbaycan musiqi mədəniyyəti ocaqları" (ölümü ilə əlaqədar tamamlanmamışdır) əsərinin müəllifidir.

Konservatoriya həmkarları ilə Ə.Əbdürrəhmanov, S.Ştrasser (oturublar), A.Daşdəmirov, X.Ağayeva və A.Zeynallı (ayaq üstə)

With colleagues, one of whom is Asaf Zeynalli (standing on the right), talented composer, died at the age of 23

Musicologist.
The first Azerbaijani woman musicologist.
The Honoured Worker of Arts of Azerbaijan (1943).

She was born in the family of Gasanbek Agaev, the first chairman of the parliament of the short-lived Azerbaijan Republic (1918-1920).

Being the student of a conservatory in 1928 Khurshid Agayeva was received, together with some other advanced students, into the staff of Conservatory for teaching. In 1930 she was sent to study in the Moscow Institute of The Musicians-Teachers, Skills Improvement. She contributed to the development of musical education translating manuals on theory and history of music into Azerbaijani. Since 1940 she taught in the Azerbaijan State Conservatory, music history and theory faculty, and in 1944-1945 was vice-rector. She played a very important role introducing the regular studies of the Azerbaijani music into the syllabi. Trying to illuminate Azerbaijani musical culture Khurshid khanum frequently presented lectures on it addressed to a wide audience.

Khurshid Agayeva is the author of the monograph *Uzeir Hajibeyov*, numerous papers on Azerbaijani music, among which of special interest is *The Centers of Musical Culture in Azerbaijan in the XIXth Century*, unfortunately, uncompleted because of her illness and death.

Həqiqət Rzayeva

Haqiqet Rzayeva

(20.05.1907 - 02.08.1969)

Müğənni (soprano), pedaqoq.
Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1946). H.Rzayeva opera səhnəsində çıxış edən ilk azərbaycanlı qadınlardandır.

O, 1928-1932-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının muğam şöbəsində Cabbar Qaryağdıoğlu və Seyid Şuşinskiyə dərs almışdır. Həqiqət xanım 1927-1952-ci illərdə Opera və Balet Teatrının solisti olmuş, muğam və xalq

Xanəndə Seyid Şuşinski və tarızən Kurban Pirimov ilə
Withkhanende Seid Shushinski and tar player Kurban Pirimov

mahnılarının mahir ifaçısı kimi şöhrət qazanmışdır. Əsas səhnə obrazları bunlardır: Leyli "Leyli və Məcnun", Əsli "Əsli və Kəram", (Ü.Hacıbəyov) Ərəbzəngi "Şah İsmayıl" (M.Maqomayev), Şahsənəm "Aşıq Qərib" operalarında (Z.Hacıbəyov), Telli "Arşın mal alan" operettasında (Ü.Hacıbəyov) və s. O, A.Zeynallı adına Bakı Musiqi Məktəbində dərs demiş, Opera və Balet Teatrında məşqçi - pedaqoq işləmiş, filmlərdə çəkilməmişdir.

Onun istedadı, musiqiyə sevgisi övladlarına - bəstəkar Azər və Həsən Rzayevlərə irsən keçmişdir.

"Leyli və Məcnun"
operasında H.Sarabskiyə
With H.Sarabsky
in Leyli and Mejnun

The singer (soprano), the teacher. The national actress of Azerbaijan (1946). One of the first Azerbaijani women acted on opera stage.

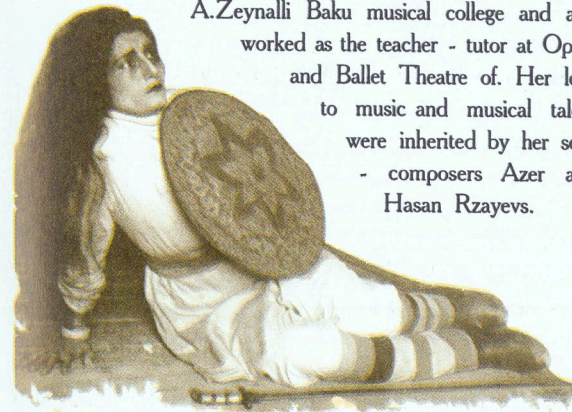
In 1928-1932 studied in Azerbaijan State Conservatoire, mugam department, where her teachers were famous traditional singers (khanendes) Jabbar Karyagdi and Seid Shushinsky. In 1927-1952 she was a soloist of The Opera and Ballet Theatre, gaining the fame of brilliant performer of mugams and nation-

"Arşın mal alan" tamaşasından sonra
M.Maqomayevlə (ortada)
After performance *Arshin Mal Alan* with
M.Magomayev (in the centre)

al songs. The basic images created by her on the stage were Arabzengi in *Shakh Ismail* opera, Shakhse-nem in *Ashig Garib* opera, Telli in *"Arshin Mal Alan"* musical comedy, etc.

H.Rzayeva taught students in the named after A.Zeynalli Baku musical college and also worked as the teacher - tutor at Opera and Ballet Theatre of. Her love to music and musical talent were inherited by her sons - composers Azer and Hasan Rzayevs.

Ərəbzəngi rolunda As Arabzengi

Kövkəb Səfərəliyeva

Kovkeb Safaraliyeva

(03.01.1907 - 27.06.1985)

Pianoçu, pedaqoq. Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1972).

O, 1932-ci ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasını bitirmiş, həmin tədris müəssisəsinin professoru olmuşdur (1952). Musiqi təhsilinin inkişafında böyük əməyi olan Kövkəb xanım 1937-ci ildə Konservatoriyanın nəzdində orta ixtisas musiqi məktəbini yaratmış (indiki Bülbül adına məktəb) və onun direktoru olmuşdur (1937-1952).

Sonralar Azərbaycanda və ondan kənarında məşhurlaşmış şəxsiyyətlər: pianoçular Zöhrab Adıgözəladə, Bella Davidoviç, Fərhad Bədəl-

Şagirdləri arasında. Sağdan 1-ci Emin Sabitoğlu, 2-ci Gülarə Əliyeva
With her pupils. The 1st in the upper row-Emin Sabitoglu, the 2nd-Gulara Aliyeva

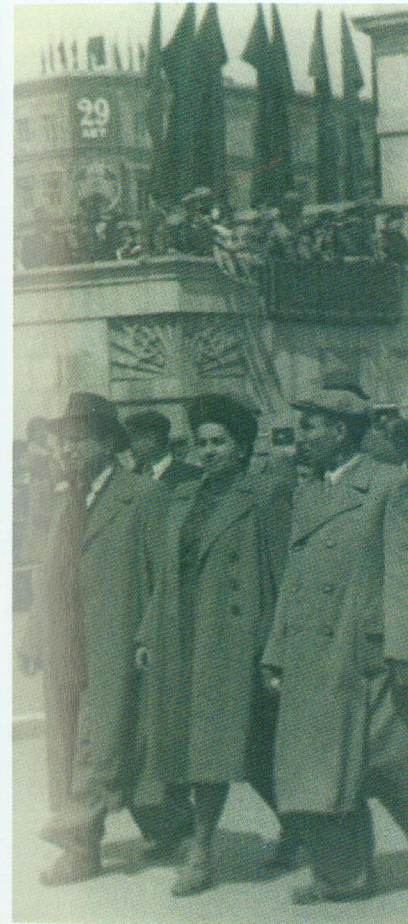
Tamilla Mahmudova ilə With Tamilla Mahmudova

bəyli, Nikita Yujanin, Vaqif Sadıqov, dirijor Rauf Abdullayev, bəstəkarlar Vasif Adıgözəlov, Xəyyam Mirzəzadə, Polad Bülbüloğlu, yazıçılar Anar, Yusif və Vaqif Səmədoğlu, Rəfik Zəkə və başqaları bu musiqi ocağının yetirmələridir.

Kövkəb Səfərəliyeva bir sıra elmi-metodik dərsliklərin, fortepiano üçün külliyyatın tərtibçisi, musiqi haqqında məqalələrin müəllifidir.

Pianist, teacher. Professor (1952). The People's Actress of Azerbaijan (1972).

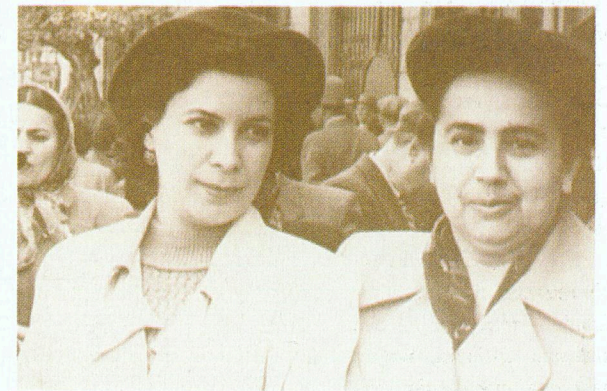
Was graduated from Azerbaijan State Conservatoire in 1932. Played a big role in the development of music education in Azerbaijan. Her largest contribution was the special musical school created by her in 1937 (nowadays school named after Bulbul). From its very beginning up to 1952 Kovkeb khanum was its director. This school became 'alma mater' for such later known in Azerbaijan and abroad musicians, as pianists

Nümayişdə. Solda Qara Qarayev
On the left-Kara Karayev, outstanding composer

Zöhrab Adıgezalzadə, Bella Davidoviç, Fərhad Bədəlbəyli, Nikita Yushanin, Vəqif Sadıxov, conductor Rauf Abdullayev, composers Xəyyam Mirzəzadə, Vasif Adıgezalov, Polad Bulbuloglu, writers Anar, Yusif and Vəqif Səmədoğlu, Rafik Zəkə and many, many others.

Kovkeb Safaraliyeva was the author of some textbooks and manuals on teaching pianism, articles about music; she published collected pieces for piano, etc.

İlk azərbaycanlı orqan çalan Zara Cəfərova ilə
With the first Azerbaijani organist Zara Jafarova

Sürəyya Qacar

Suraya Gajar

(01.05.1910-27.07.2001)

Müğənni (messo-soprano) Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1954). 1927-ci ildə Bakı Pedaqoji Texnikumunu bitirmişdir. 1927-ci ildən 1939-cu ilə qədər Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının solisti olmuş (1927-1939), Ü.Hacıbəyovun əsərlərində: "Leyli və Məcnun"da Leyli, "Əsli və Kərəm"də Əsli, "O olmasın, bu olsun"da Gülnaz, "Arşın mal alan"da Asya obrazlarını, Z.Hacıbəyovun "Aşiq Qərib" operasında Şahsənəm partiyasını ifa etmişdir. O, 1940-cı ildən Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının solisti olmuş, İkinci dünya müharibəsi (1941-1945) illərində İranda işləmişdir. Vətənə qayıtdıqdan sonra filarmoniyada fəaliyyətini davam etdirən müğənni, vokal üzrə məsləhətçi-müəllim işləmişdir (1968-1984). Sürəyya xanım repertuarına daxil etdiyi Azərbaycan xalq mahnılarını, muğamları, bəstəkar mahnılarını məharətlə və incə zövqlə ifa etmişdir. Onun bacısı Səltənət Qacar "Arşın mal alan" operettasında Gülçöhrə rolunu oynamışdır.

"Leyli və Məcnun" operasında Hüseyinqulu Sarabski ilə
With Huseyngulu Sarabski in opera *Leyli and Mecnun*

Singer (mezzo-soprano). The People's Actress of Azerbaijan (1954).

Studied in the Baku Pedagogical College. In 1927 - 1939 Suraya khanum was a soloist of the Azerbaijan State Opera and Ballet Theatre where she sang created by Uzeir Hajibeyov images - Leyli (*Leyli and Mejnun*), *Asli* (*Asli and Kerem*), *Gulnaz* (*If Not That, Then This*), *Asya* (*Arshin Mall Alan*), - *Shahsene*m in Zulfugar Hajibeyov's opera *Ashig Garib*, etc. Since 1940 she began to work for The Philharmonic Society. During World War II Suraya Kajar worked in Iran. After homecoming she continued her activity in The Philharmonic Society, till 1968 as singer, and then, till 1984, as teacher - tutor. Suraya Kajar's repertoire included the Azerbaijani traditional songs, mugams, songs of the Azerbaijani composers which were performed with genuine sincerity and taste. Her native sister, Saltanat Gajar acted as *Gulchohra* in *Arshin Mal Alan* operetta.

Elmira Axundova

Elmira Akhundova

(25.04.1911 - 26.11.1998)

Müğənni (likr kolotur - soprano). Azərbaycan Respublikasının əməkdar artisti (1958). E.Axundova Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında Azərbaycanda professional vokal sənətinin banisi Bülbülün sinfini bitirmiş, Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının solisti olmuşdur (1939-1963).

Nadir tembr səsi olan Elmira xanım yüksək səhnə mədəniyyətinə malik idi. O, Azərbaycan bəstəkarlarının opera və musiqili komediyalarında Asya ("Arşın mal alan", Ü.Hacıbəyov), Gülnaz ("O olmasın, bu olsun", Ü.Hacıbəyov), Dilbər ("Sevil", F.Əmirov), klassik Avropa operalarında Cilda ("Rigoletto", C.Verdi), Rozina ("Sevilya bərbəri", C.Rossini) və başqa partiyaları xüsusi ustadlıqla ifa etmişdir. E.Axundova A.Zeynallı adına Bakı Musiqi Məktəbində dərs demişdir (1963-1982).

"O olmasın, bu olsun" operettasında H.Nacıbababəyovla
With H.Hajibababeyov in operetta *If Not That, Then This*

Opera singer (coloratura soprano), The Honoured Actress of Azerbaijan (1958). While studying in the Azerbaijan State Conservatory she was one of the first students of the outstanding singer, the founder of a professional vocal art in Azerbaijan professor Bulbul. In 1939-1963 Elmira Ahundova was a soloist of the Named after M.F.Ahundov Azerbaijan State Opera and Ballet Theatre. Besides a rare voice timbre Elmira khanum possessed also high performing culture. With special skill she executed parts in operas and musical comedies of Azerbaijani composers, for example, Asya in U.Hajibeyov's *Arshin Mal Alan*, Gulnaz in *If Not That, Then This* by the same author, Dilber in F.Amirov's *Sevil*, and also characters of the European operas: Gilda in *Rigoletto*, Rosina in *Il Barbiere di Siviglia*, etc.

"Sevil" operasında. Rəşid Behbudov Balaş rolunda
With Rashid Behbudov, as Balash, in opera *Sevil*

In 1963-1982 Elmira Ahundova taught in the Named after A.Zeynalli Baku Music College.

Münəvvər Kələntərli

Minavar Kalantarli

(1912-05.02.1963)

Aktrisa. Azərbaycan Respublikasının əməkdar artisti (1959).

M.Kələntərli Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin görkəmli nümayəndələrindən biri olmuş, əvvəllər milli opera tamaşalarında, sonralar isə musiqili komediya janrında çıxış etmişdir.

M.Kələntərli Müslüm Maqomayevin dəvəti ilə teatra işləməyə gəlmiş (1933), Hacıbəyovun operalarında və musiqili komediyalarında Leyli, Əsli, Sənəm ("Leyli və Məcnun", "Əsli və Kərəm", "O olmasın, bu olsun") obrazlarını yaratmış, F.Əmirovun "Gözün aydın" (Gövhər), S.Ələsgərovun "Ulduz" (Tamam), T.Kuliyevin "Qızılaxtaranlar" (Xədicə), S.Rüstəmovun "Durna" (Nisə), A.Rzayevin "Hacı Kərimin aya səyahəti" (Kəblə Fatma) və b. tamaşalarda çıxış etmişdir.

Münəvvər xanım Azərbaycan kinosunda "Görüş", "Qızmar günəş altında", "O olmasın, bu olsun", "Bəxtiyar" filmlərində parlaq, unudulmaz obrazlar yaratmışdır. "Arşın mal alan" (1945) kinofilminə yaratdığı Cahan xala obrazı ona böyük şöhrət gətirmişdir. Bu rola görə o, SSRİ Dövlət mükafatına (1946) layiq görülmüşdür.

"Leyli və Məcnun" operasından A scene from *Leyli and Mejnun*

Aktyor Bəşir Səfəroğlu ilə
With Bashir Safarov

the Azerbaijani films *Meeting Under the Hot Sun, If Not That, Then This, Bakhtiyar*. The role of aunt Jakhan performed by her in the film *Arşin Mal Alan* (1945) brought her greater success and glory. Namely for this work she was awarded with the highest possible prize of that time - the USSR State Premium (1946).

"Arşın mal alan" kinofilmindən kadrılar
From the film *Arşin Mal Alan*

Actress. The Honoured Actress of Azerbaijan (1959).

One of the outstanding representatives of the Azerbaijani musical theatre.

Invited by Muslim Magomayev in 1933 M.Kalantarli came to work in theatre where she acted in Hajibeyov's operas and musical comedies as Leyli, Asli, Senem, and also in operettas of other composers, for example, F.Amirov's *Gezun Aidin* as Govher, S.Aleskerov's *Ulduz* as Tamam, T.Kuliev's *Gold Diggers* as Khadije, S.Rustamov's *Durna* as Nisa, A.Rzayev's *Haji Kerim's Travel to the Moon* as Keble Fatma, etc.

Minavar khanum also created a number of bright, unforgettable images in national cinema, in

Qəmər Almaszadə

Gamer Almas-zade

(10.03.1915)

Balerina, baletmeyster, pedaqoq. SSRİ xalq artisti (1959).

Professional ballerina, milli baletin yaradılması və inkişafında əhəmiyyətli rol oynamış ilk azərbaycanlı qadın.

Leninqrad Xoreoqrafiya məktəbini bitirən (1936) Q.Almaszadə Azərbaycan Opera və Balet Teatrının solisti olmuşdur. Qəmər xanım Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının rəqs ansamblının yaradıcılarından (1937-1938 illərdə bədii rəhbəri). O, uzun illər Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrında baş baletmeyster olmuş, S.Hacıbəyovun "Gülşən" (1950), R.Qlierin "Qırmızı lələ" (1954), P.İ.Çaykovskinin "Yatmış gözəl" (1955) və s. baletlərini səhnəyə qoymuşdur.

Q.Almaszadə həyat yoldaşı bəstəkar Əfrasiyab Bədəlbaylinin 1940-cı ildə yaratdığı ilk Azərbaycan baleti olan "Qız qalası"nın yeni tərtibatını vermişdir (1958). O, bu baletdə Gülyanaq partiyasının və digər Azərbaycan bəstəkarlarının baletlərində əsas partiyaların ilk ifaçısı olmuşdur. Onun repertuarına Medora ("Korsar", A.Adan), Odetta, Odiliya, Maşa ("Sonalar gölü", "Şelkuncik", P.İ.Çaykovski) və s. partiyalar daxil idi. 1936-cı ildən Bakı Xoreoqrafiya Məktəbində dərs deyən Qəmər xanımın milli xoreoqrafiya kadrlarının hazırlanmasındakı xidmətləri əvəzsizdir.

O, 1970-1971-ci illərdə İraqda ilk professional xalq rəqs ansamblını yaratmışdır.

"Koroğlu" operasında rəqqasə qız rolunda
As Dancer in oper a *Koroglu*

Əri - bəstəkar Əfrasiyab Bədəlbayli ilə
With her husband, composer Afrasiyab Badalbeyli

Tofiq Quliyev və Soltan Hacıbəyovla.
Moskva. 1959-cu il
With composers Tofiq Guliyev and
Soltan Hajibeyov in Moscow, 1959

Üzeyir Hacıbəyov (oturub). Soldan: S.Məmmədova,
H.Hacıbababəyov, M.Bağirov, Q.Almaszadə, Bülbül və H.Rzayeva
U.Hajibeyov (sitting in the centre). From left to right: Sh.Mamedova,
H.Hajibababeyov, M.Bagirov, G.Almaszade, Bulbul, and H.Rzayeva

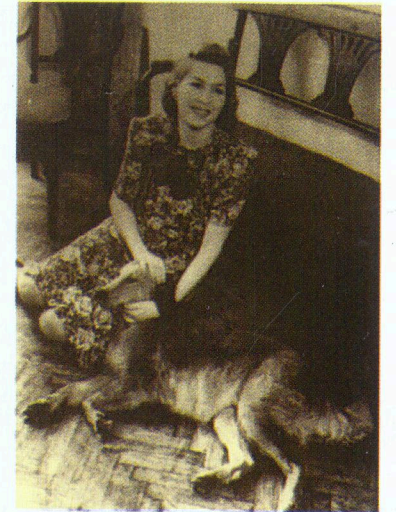
Ballerina, ballet mistress, teacher. The People's Actress of the USSR (1959). The first Azerbaijani professional ballerina.

Studied at ballet school in Leningrad in the class of Maria Romanova-Ulanova, mother of the famous Soviet ballerina Galina Ulanova. In 1937-1938 Gamar Almaszade was among the founders and the head of the Dance Ensemble Azerbaijan State Philharmonic Society, for long years she was the main ballet mistress in the

Azerbaijan Academic of the Opera and Ballet Theatre, where she has staged such ballets, as *Gulshan* by S.Hajibeyov (1950), *The Red Poppy* by R.Glier (1954), *The Sleeping Beauty* by P.Tchaykovsky (1955), etc. In 1958. Gamer Almaszade created also the new choreography for *The Maiden Tower*, the first Azerbaijani ballet (music written in 1940 by her husband, composer Afrasiyab Badalbeyli). She was the first performer of this ballet's central part (Gulyanak) and of the other ballets of the Azerbaijani composers.

Her repertoire included the following parts: Medora in *Corsair* by A.Adam, Odetta and Odillia in *The Swan Lake*, Masha in *The Nutcracker* by P.Tchaykovsky, etc.

In 1970-1971 Gamar Almas-zade created the first professional ensemble of national dance in Iran. She has played an extremely important role in the development of ballet in Azerbaijan and influenced the later generations of its talented representatives.

Ədilə Hüseynzadə

Adila Huseyn-zade

(28.04.1916)

Bəstəkar. Azərbaycan Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi (1982).

Ə.Hüseynzadə bəstəkarlıq təhsili almış ilk azərbaycanlı qadındır. 6 yaşından musiqi ilə məşğul olan Ə.Hüseynzadə əvvəlcə Sənaye İnstitutuna (indiki Neft Akademiyasına) daxil olmuş, mühəndis-texnoloq təhsili almışdır. Lakin musiqiyə olan maraq onu 1942-ci ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasına gətirmiş və o, professor Bülbülün vokal sinfində oxumuş, 1943-cü ildə isə Ü.Hacıbəyovdan kompozisiya dərsləri almışdır. Ədilə xanımın əsərlərinin doğma Azərbaycanda və onun hüduqlarından kənar da artıq ifa edilməsinə baxmayaraq, o, bəstəkarlıq diplomunu 37 yaşında almışdır. Ə.Hüseynzadə Ü.Hacıbəyovun "Arşın mal alan" operettası əsasında çəkilməmiş bədii filmdə (1945) Asya rolunu səsləndirmişdir. Onun yaradıcılığının əsasını, vokal əsərlərinin üstün olduğu kamera musiqisi təşkil etsə də, Ədilə xanım bir sıra iri həcmli əsərlər də yaratmışdır.

Ə.Hüseynzadə yaradıcılığından uzaqlaşmadan uzun illər Bülbül adına orta ixtisas musiqi məktəbində qabiliyyətli uşaqlara kompozisiyanın əsaslarını tədris etmişdir. Onlardan hal-hazırda məşhur musiqiçilər kimi tanınmış Müslüm Maqomayev, Fıraqiz Əlizadə, Sevdə İbrahimova, Elnarə Dadaşova və b. göstərmək olar.

Bəstəkar həmkarları arasında. Soldan: Tofiq Bakıxanov, İbrahim Məmmədov, Vəlif Adıgözəlov
Among the colleagues-composers. From left to right: Tofiq Bakıxanov, İbrahim Məmmədov, and Vəlif Adıgözəlov

Musiqişünas Zümrüd Dadaşzadə ilə. 2002-ci il
With musicologist Zumrud Dadash-zade. 2002

Composer. The Honoured Arts Worker of Azerbaijan (1982).

The first Azerbaijani woman who has received complete professional composer education. Being engaged in music since age of six, Adila Huseinzade has firstly entered The Industrial Institute (nowadays the Oil Academy) and received education of an engineer. But bent for music was so great, that being already married and mother of three children, she came to Azerbaijan State Conservatoire in 1942 to study vocal art in professor Bulbul's class. Since 1943 she began to attend Uzeir Hajibeyov's composition lessons. The diploma of composer was received by Adilja khanum in the age of 37, although long before her music had already sounded in native Azerbaijan and abroad. Her professional interests are focused mostly on chamber music with prevalence of vocal compositions while she has created also a number of fine large works.

Not distracting from composing music, A.Gusejnzade during long years taught bases of composition at the gifted children at Special musical school for the gifted children. Among her pupils were such becoming subsequently well-known musicians as singer Muslim Magomayev, composers Frangiz Alizade, Sevdə İbrahimova, Elnarə Dadaşova, etc.

Mariya Titarenko

Maria Titarenko

(27.3.1917 - 26.09.2002)

Opera müğənnisi. Azərbaycan Respublikasının əməkdar artisti (1961). M.Titarenko Azərbaycana 20 yaşlarında gəlmişdir. Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında təhsil aldığı illərdə M.Titarenko Üzeyir Hacıbəyovun diqqətini cəlb etmiş və dahi bəstəkar ona "Koroğlu" operasında Nigarın partiyasını ifa etməyi təklif etmişdir. Beləliklə, o, 1943-cü ildən opera teatrında işləməyə başlamış, 1944-cü ildə

Koroğlu partiyasının bən-zərsiz ifaçısı Bülbüllə birlik-də Nigar partiyasını Azər-baycan dilində ifa etmişdir. M.Titarenkonun yaratdığı 35 səhnə obrazından 6-nı: "Koroğlu", "Azad", "Nizami", "Vaqif", "Sevil" ope-ralarndakı obrazları və, "Arşın mal-alan" operet-tasının ekran versiyasında Validə Vəzirova ilə birlikdə ifa etdiyi Gülçöhrə obrazını (aktrisa Leyla Bədərbəyli) Azərbaycan dilində səslən-dirmişdir. Ekran əsərinin rus variantında obraz yalnız Titarenkonun ifasında səslənmişdir. O, "Faust", "Bohema", "İolanta", "Yev-geni Onegin", "Qar qız", "Maskarad" və s. operalar-da apancı partiyaları ifa et-mişdir. Güzəl vokal məktə-bi keçmiş müğənni ömrü-nün sonunadək səsinin tembrini, təmizliyini, tər-avətini, gözəlliyini qoruyub saxlamışdır.

Nigar rolunda
As Nigar

"Sevil" operasında Dilbər rolunda

As Dilbər in *Sevil*

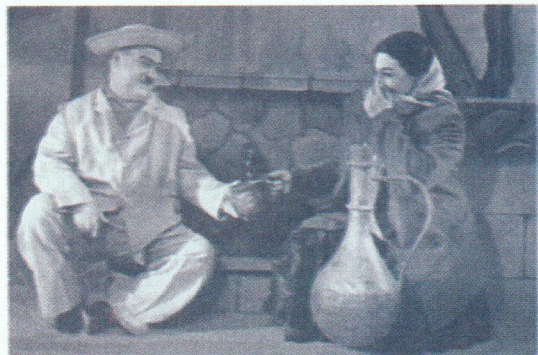
Opera singer. The Honoured Actress of Azerbaijan (1961).

In the beginning of her adult life Maria Titarenko was a turn-er. She has arrived to Azerbai-jan from Ukraine in the age of 20. Having a nice voice she began to study in Azerbaijan State Conservatory. During her student years she was noticed by Uzeir Hajibeyov, who offered her to sing Nigar - the heroine of his opera *Keroglu*. This was the beginning of her work at Opera and Ballet Theatre (1943). In 1944, together with the unsur-passed singer Bulbul as Keroglu, she acted in this opera singing in Azerbaijani. All in all Maria Sergeevna Titarenko cre-ated 35 roles, from which 6 were executed in Azerbaijani - in such operas, besides *Keroglu*, as, *Azad*, *Vaqif*, *Nizami*, *Sevil*, and operetta *Arshin Mal Alan*. Also it was she who shared singing of Gulchohra in the Azerbaijani-language film *Arshin Mal Alan* together with singer Valida Vezirova instead of the film actress Leyla Badirbeyli, starring as Gulchohra. In the Russian-language version all Gulchohra's part was sounded by Titarenko. She sang the leading part in European and Russian operas (*Faust*, *La Boheme*, *Iolanta*, *Eugeny Onegin*, *Snegurochka*, *Masquerade*, etc.) Having received fine vocal training and working hard upon her voice, she up to the end of the life could keep voice's freshness and clean-ness and beauty of its timbre.

Nəsibə Zeynalova

Nasiba Zeynalova

(20.04.1917-10.03.2004)

"Ulduz" operettasında Lütvəli Abdullayevlə
With Lutfali Abdullayev in operetta *Ulduz*

şalarda və kinofilmlərdə bir sıra yaddaqalan obrazlar yaratmışdır. Bunlardan operetlarda Cahan xala ("Arşın mal alan", Ü.Hacıbəyov), Züleyxa və Həmişə-xanım ("Ulduz", həmçinin eyniadlı kinofilmdə və "Həmişə xanım", S.Ələsgərov), musiqili komediyalarda Kəblə Fatma ("Hacı Kərimin Aya səyahəti", A.Rzayev), Cəhrə ("Altı qızdan biri pəri", T.Bakıxanov),

"Qaynana" tamaşasında
In *Gaynana*

Qızbacı ("Hicran", E.Sabitoğlu) və digər obrazlar sənət inciləridir.

Z.Bağirovun "Qaynana" musiqili komediyasında ifa etdiyi Cənnət rolu onun yaradıcılığının zirvəsidir.

Aktrisa. Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1967).

Azərbaycan milli teatr sənətinin parlaq nümayəndəsi kimi qeyri-adi komik istedadla malik olan Nəsibə xanım, uzun illər Azərbaycan Dövlət Musiqili Komediya Teatrındakı tama-

Rəssam İsmayıl Məmmədovun işi

Portrait by artist İsmail Məmmədov

operetta *Arşın Mal Alan*, Zuleykha in S.Aleskerov's operetta and film *Ulduz*, Keble Fatma in A.Rzayev's *Haji Kerim's Travels to the Moon*, Jakhra in T.Bakikhanov's *One of the Six*, Gizbaji in E.Sabitoğlu's *Hijran*, etc. The top of her artistic career was role of Jannet in *Mother-in-law*, musical comedy by Zakir Bağirov. She gained enormous popularity in Azerbaijan.

Actress. The People's Actress of Azerbaijan (1967). The bright representative of the Azerbaijani theatre Nasiba Zeynalova revealed her comic actress talent creating unforgettable images on the stage of the Azerbaijan State Musical Comedy Theatre and in the cinema. The best of them are roles of aunt Jakhra in the Hajibeyov's

Nəsibə Zeynalova və Hacıbaba Bağirov
Nasiba Zeynalova and Hajibaba Bağirov

"Arşın mal alan" tamaşasından səhnə. N.Zeynalova soldan birinci
Arşın Mal Alan. The first on the left-N.Zeynalova

Gülxar Həsənova

Gulkhar Hasanova

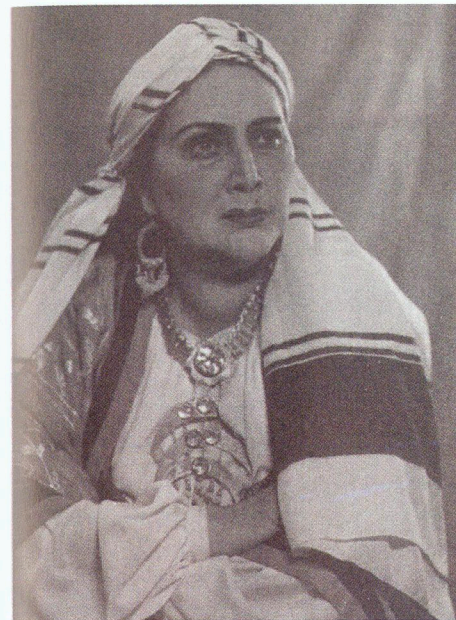
(10.12.1918)

Opera müğənnisi (soprano). Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1982). G.Həsənova səhnə fəaliyyətinə Azərbaycan Gənc Tamaşaçılar Teatrında başlamışdır (1936-1942). Melodik səsə malik istedadlı aktrisanın sonrakı taleyi Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının səhnəsi ilə bağlı olmuşdur. O, burada parlaq, koloritli qadın obrazları yaratmışdır. Onun ifasında Əsli, Xanəndə qız ("Əsli və Kərəm", "Koroğlu", Ü.Hacıbəyov), Şahsənəm ("Aşiq

Qərib" Z.Hacıbəyov), Tərvət xanım ("Bahadır və Sona", S.Ələskərov), ana ("Gəlin qayası", Ş.Axundova) və digər partiyalar böyük professionallığı, özünəməxsusluğu ilə seçilir. Onun yaradıcılığının zirvəsi Müslüm Maqomayevin "Şah İsmayıl" operasında yaratdığı güclü, cəsarətli Ərəbzəngi və Ü.Hacıbəyovun "Leyli və Məcnun" operasında Leyli, Leylinin anası partiyalarıdır. Səhnə fəaliyyətini bitirən G.Həsənova milli muğam operasında gənc xanəndələyə ifaçılıq sənətinin sirlərini öyrədir.

"Leyli və Məcnun" operasında
Leylinin anası rolunda
As Leyli's Mother in
Leyli and Mejnun

"Şah İsmayıl" operasından səhnə
In opera *Shakh Ismail*

Singer (soprano). The national actress of Azerbaijan (1982).

Started her scenic activity in the Young Spectator's Theatre, where she worked from 1936 till 1942. The further destiny of this talented actress with a melodious voice has been connected with the stage of the named after M.F.Akhundov Azerbaijan State Opera and Ballet Theatre. Here she has created bright, picturesque opera female characters. The roles executed by her in Uzeir Hajibeyov's operas - Asli in *Asli and Kerem*, Singer Girl in *Keroglu*, Shakhse nem in *Zulfugar Hajibeyov's*

"Arşın mal alan" operettasında Cahan xala rolunda
В роли тетушки Джухан в оперетте "Аршин мал алан"

opera *Ashig Garib*, Taravet khanum in Suleiman Aleskerov's *Bahadır and Sona*, mother in *The Bride's Rock* by Shafiqa Ahundova, etc. reflect Gulkhar Hasanova's high professionalism, an original manner of performance. Her best achievements were parts of brave and strong Arabzəngi in Muslim Magomayev's opera *Shakh Ismail* and images of Leili and, later, Leyli's mother in the foundation stone of the Azerbaijani professional music, *Leili and Mejnun* by Uzeir Hajibeyov 1908.

Having finished to act on the stage, Gulkhar khanum has devoted herself to the teaching young mugham singers and national opera singers.

Əminə Dilbazi

Amina Dilbazi

(26.12.1919)

Rəqqasə, baletmeyster, pedaqoq. Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1959). Rəqqasəlik fəaliyyətinə 1935-ci ildən başlamışdır. 1936-1939-cu illər Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası Mahnı və Rəqs Ansamblının solisti, sonralar isə rəqs qrupunun rəhbəri olmuşdur. O, 1959-cu ildə Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunda yaratdığı "Çinar" tələbə rəqs kollektivinin əvəzsiz rəhbəridir. Əminə xanım bu ansamblla Azərbaycan incəsənətini dünyanın müxtəlif ölkələrində təbliğ etmişdir. O, öz qaynar yaradıcılıq fəaliyyətini ailə həyatı ilə uyğunlaşdırmağı bacarmışdır. Ə.Dilbazinin həyat yoldaşı görkəmli bəstəkar, xalq artisti Cövdət Hacıyevlə yarım əsrlik mənalı ömr sürmüş və dörd övlad böyütmüşdür. Əminə xanım "Nəlbəki", "İnnabi", "Tərəkəmə", "Vağzalı-Mirzəyi", "Turacı", "Naz eləmə" kimi Azərbaycan rəqslərinin mahir ifaçısıdır. O, "Turacı" rəqsini, dünya şöhrətli Azərbaycan dirijoru və bəstəkarı maestro Niyazinin rəhbərlik etdiyi simfonik orkestrin müşayiəti ilə peşəkarlıqla ifa etmişdir. Hal-hazırda Bakı Xoreoqrafiya məktəbində pedaqoci fəaliyyət göstərir.

Soldan ikinci sırada
Əminə Dilbazi
The 2nd from the
left-Amina Dilbazi

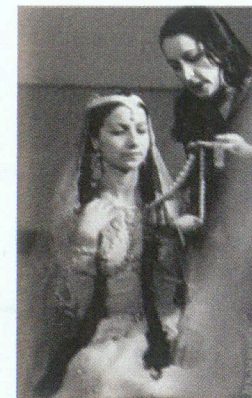
Əri, bəstəkar Cövdət Hacıyevlə
With husband, composer
Jovdet Hajiyev

Dancer, ballet mistress, teacher. The National Actress of Azerbaijan (1959).

The permanent head of the student-girls' dance ensemble "Chinar" ("Plane trees") from the moment of its foundation at the Azerbaijan Medical Institute in 1959. With "Chinar" Amina khanum has propagated art of Azerbaijan in the different countries of the world.

Combined the vigorous creative activity with family: has lived with her husband, the outstanding composer, the national actor of the USSR Jovdet Hajiyev half-a-century in love and the consent, has been mother of their four children.

Amina Dilbazi is the fine performer of many Azerbaijani dances, such as "Nalbeki", "Innabi", "Tarakame", "Vakzali-Mirzai", "Turaji", in particular, she brilliantly executed the last one with the accompaniment of symphonic orchestra directed by unsurpassed Azerbaijani conductor and composer Niyazi.

Lyudmila Karaqıçeva-Bretanitskaya

Lyudmila Karaqıçeva-Bretanitskaya

(19.08.1920)

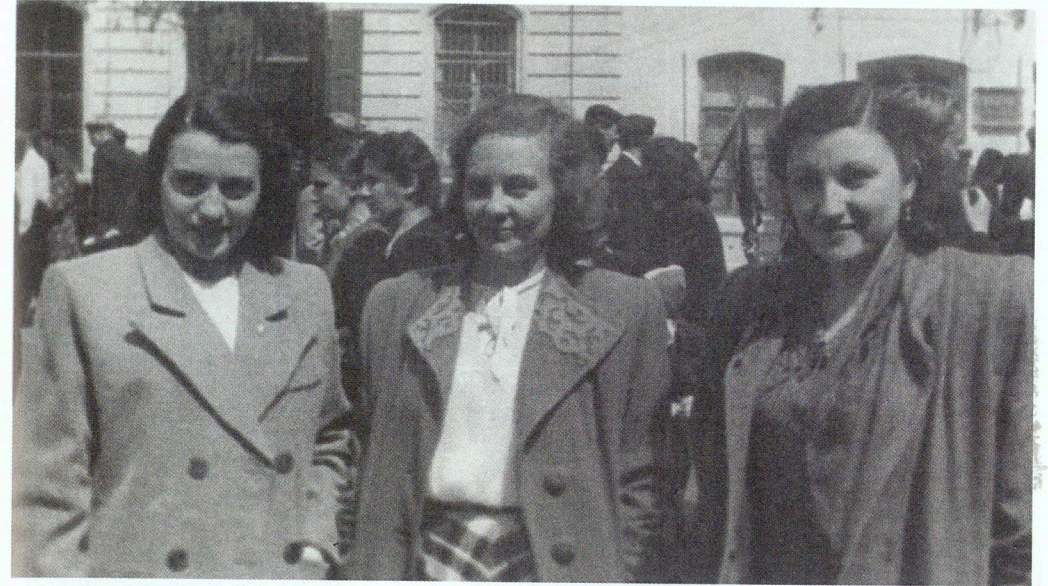
Musiqişünas, pedaqoq, Azərbaycan Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi (1972), sənətsünaslıq namizədi (1962). L.Karaqıçeva Azərbaycan musiqişünaslığının aparıcı simalarından biridir.

O, 1948-ci ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasını bitirmiş və həmin vaxtdan konservatoriyanın musiqi tarixi və nəzəriyyəsi kafedrasında müəllimlik fəaliyyətinə başlamışdır. Böyük yaradıcılıq qabiliyyətinə və diapazonuna malik olan musiqişünas alimin elmi fəaliyyətinin əsas mövzusu Qara Qarayevin yaradıcılığıdır. "Qara Qarayev", "Qarayevin baletləri", "Qarayevin "İldırım yollarla" baletində Afrikanın musiqi folkloru", "Don Kixot" simfonik qravürü və Qarayevin digər əsərləri haqqında işləri diqqətəlayiqdir. Onun bəstəkar və dirijor Niyazi haqqında monoqrafiyası, Azərbaycan musiqisinə aid müxtəlif mövzularda məqalələri də nəşr olunmuşdur.

O, Moskvaya köçdüyü müddətə qədər (1988) konservatoriyada işləmişdir. L.Karaqıçeva yüksək professionallığı, əməksevərliyi, musiqiyə vurğunluğu, təvazökarlığı və insani keyfiyyətləri ilə tələbələrini örnək olmuşdur.

Soldan: C.Əkbərov, L.Karaqıçeva-Bretanitskaya, Y. Elsner (Almaniya), B.Mansurov və E.Abasova
From left to right: khanənde Janali Akberov, Ludmila Karagicheva-Bretanitskaya,
musicologist Yorgen Elsner (Germany), tarist Bahram Mansurov, and musicologist Elmira Abasova

Musicologist, teacher. The Honored Worker of Arts of Azerbaijan (1972), professor (1982), Ph.D. (1962). One of the central figures of musicology in Azerbaijan. Born in Russian family.

Having graduated from the Azerbaijan State Conservatory in 1948r., she started her teaching activity. In 1948-1988 taught in the Azerbaijan State Conservatory (since 1964 - the senior lecturer, since 1982 - the professor), at the History and Theory of Music faculty. She brought up a plenty of students, showing them an example of high professionalism, modesty and humanity, diligence and love for music. Lyudmila Karagicheva is the musicologist of the big creative energy and range, the scientist with the broadest erudition. The main theme of her scientific activity - Kara Karaev's music. She has written such works as *Kara Karayev, Kara Karayev's Ballets, The African Musical Folklore in Karayev's Ballet "The Path of Thunder"*, articles on his symphon-

ic etchings *Don Quixote*, musical *The Violent Gascon* (on Rostand's *Cyrano de Bergerac*) and others. Also L.Karagicheva is the author of the monograph *Niyazi*, textbooks on music, numerous papers on the diverse themes concerning Azerbaijani music - *The Ancient Period of the Azerbaijani musical culture, The Typology and Interrelation of Musical Folklore of the Transcaucasian Republics*, etc. Some last fifteen years she lives in Moscow and continues her research.

Misirli aspirantla

With the Egyptian post-graduate

Adilə Məmmədova

Adila Mammadova

(22.08.1921)

Ailəsi ilə birlikdə With husband and sons

Azərbaycan professional vokal sənətinin banisi professor Bülbülün (1897-1961) Xatirə Muzeyinin direktoru. A.Məmmədova görkəmli musiqçi alim, pedaqoq, ictimai xadim, SSRİ xalq artisti, SSRİ Dövlət mükafatı laureatı Bülbülün yaradıcılığının tədqiqatçısıdır.

Adilə xanım qayğıkeş həyat yoldaşı, həm də Bülbülün şəxsi katibi olmuş, onun arxivini toplamışdır. Bülbülün vəfatından sonra Adilə xanım 40 ildən artıqdır ki, onun irsinin fədakar qoruyucusu və fəal təbliğçisidir. Onun səyi ilə Bakı və Şuşa şəhərində Bülbülün xatirə ev-muzeyləri yaradılmışdır. Təəssüflər olsun ki, Şuşa şəhəri 1992-ci ildə Ermənistanın silahlı qüvvələri tərəfindən işğal olunduqdan sonra, böyük Bülbülün xatirə ev-muzeyi vəhşicəsinə dağıdılmışdır.

Adilə xanım 1977-ci ildən Bakıda fəaliyyət göstərən Bülbülün xatirə muzeyinin direktoru kimi Azərbaycanda musiqi profilli muzey rəhbərlərindən ən təcrübəlisidir.

O, Bülbülün həyat və yaradıcılığı haqqında kitab və məqalələrin müəllifidir. Adilə xanımın əməyi yüksək qiymətləndirilmiş və o, 2002-ci ildən Prezident təqaüdünə layiq görülmüşdür.

Director of the Memorial Museum of Bulbul, who was the founder of professional vocal art in Azerbaijan, professor, scientist, teacher, public figure, national actor of the USSR, laureate of the State premium of the USSR.

Adela khanum was not only his careful spouse, but also his personal secretary, the collector of his archive and researcher of his work. After Bulbul's death already more than 40 years she selflessly serves his memory. It is due to her personal efforts that there were created Bulbul museums: one in Baku, and another in his native land in Shusha, occupied by Armenia since 1992 Adela khanum has been director of the museum since 1977, so she has the longest experience of all the other museums directors in Azerbaijan. She is the author of books and articles about life and contribution of the great Master. For her activity in 2002 she was awarded by the decree of the President of the Azerbaijani Republic with the Presidential grant.

Heydər Əliyev Bülbülün ev-muzeyinin açılışında. Bülbülün həyat yoldaşı və oğulları Çingiz və Polad ilə 1982-ci il Mr. Heydar Aliyev (in the middle) at the Bulbul Museum's opening ceremony with Bulbul's wife A. Mammadova and Bulbul's sons Chingiz and Polad (right). 1982

Sara Qədimova

Sara Gadimova

(31.05.1922)

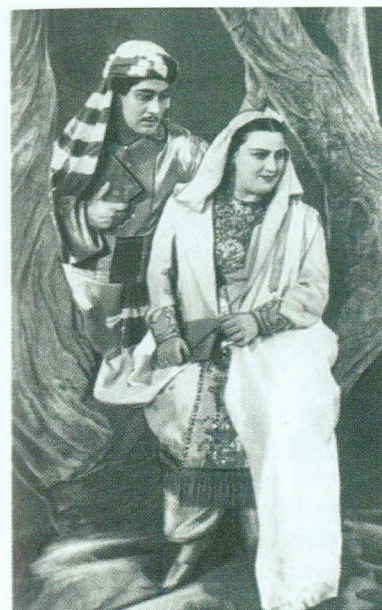

Müğənni (soprano). Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1963). 1941-ci ildən M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası solisti olan Sara xanım 1957-62 illərdə M.F.Axundov adına Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının da solisti olmuş, burada Leyli və Əsli ("Leyli və Məcnun", "Əsli və Kərəm", Ü.Hacıbəyov) partiyalarını ifa etmişdir.

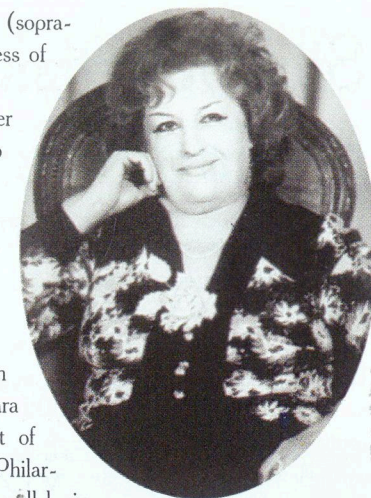

Tarzan Qurban Pirmovla
With tarist Gurban Primov

S.Qədimovanın repertuarına muğamlar (Şur, Bayatı-Şiraz, Şahnaz, Qatar və s.), Azərbaycan bəstəkarlarının əsərləri, Azərbaycan xalq mahnıları və şərq xalqlarının mahnıları daxildir. Onun müğənni kimi yetişməsində H.Sarabski, S.Şuşinski və X.Şuşinski-nin təsiri olmuşdur. O, dəfələrlə xarici ölkələrdə qastrol səfərlərində olmuş və Sara xanımın gözəl ifasının vurğunu olan Türkiyə Cümhuriyyətinin doqquzuncu Prezidenti Süleyman Dəmirəl müğənnini fəxr qonaq kimi bu ölkəyə dəvət etmişdir.

"Leyli və Məcnun" operasından səhnə
"Leyli and Mejnun"

Traditional singer (soprano). The People's actress of Azerbaijan (1963).

The evolution of her talent and mastership was influenced by such so admired by the Azerbaijani people musicians, as khanendes Guseyngulu Sarabsky, Seid Shushinsky, and tarist Gurban Primov. Since 1941 Sara Gadimova was a soloist of the Azerbaijan State Philharmonic Society and parallel in 1957 - 1962 was a soloist of the Azerbaijan State Opera and Ballet Theatre, where she executed parts in Uzeir Hajibeyov's operas: Leyli in *Leyli and Mejnun* and Asli in *Asli and Kerem*. Singing Azerbaijani mugams Sara Gadimova was extremely masterful in *Shur*, *Bayati Shiraz*, *Shahnaz*, and *Gatar*. Besides mugams, she sang Azerbaijani songs, both folk and composed, and also some Eastern peoples' songs. Along with Shevket Alekperova, Tukesban Ismailova, and Rubaba Muradova she was of the brightest stars - traditional women singers on Azerbaijani stage during some forty five years. Among admirers of her talent - the ninth president of Turkey Mr. Suleyman Demirel.

Sağdan: Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab Heydər Əliyev,
Sara Qədimova və müğənni Mirzə Babayev. 1998-ci il
From right to left: The President of the Azerbaijan Republic Mr. Heydar Aliyev,
Sara Gadimova, and singer Mirza Babayev. 1998

Şövkət Ələkbərova

Shovket Alekberova

(20.10.1922-07.02.1993)

Müğənni (Messo-soprano). Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1959). Şövkət xanım Bakı Musiqi Texnikumunu, görkəmli Azərbaycan müğənnisi H.Sarabskinin sinfini bitirmişdir. O, Azərbaycan Dövlət Mahnı və Rəqs Ansamblında işləmiş (1938 - 1945), Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının solisti olmuş, ömrünün axırına qədər səhnədə çıxış etmişdir. Onun yüksək ifaçılıq mədəniyyəti, musiqçilik istedadı, səsinin mələhəti, qeyri-adi tembri milyonlarla həmvətənlilərinin qəlbini fəth etmişdir. Şövkət xanım Azərbaycan xalq mahnılarının, muğam və təsniflərin misilsiz ifaçısı idi. Onun ifasında səslənən muğamlar improvizə ustalığı ilə seçilir. Əksər Azərbaycan bəstəkarlarının mahnıları məhz onun ifasında ilk dəfə səslənmişdir. Onun yaradıcılığı mahnı janrının inkişafına güclü təkan vermişdir.

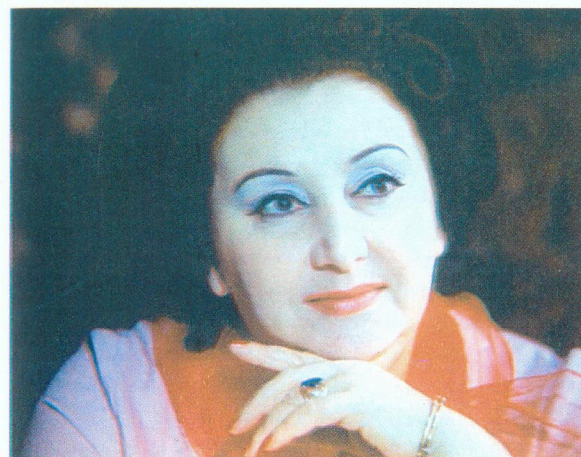
Tarzən Qurban Pirimovla
With tarist Gurban Primov

İfaçılıqla müəllimlik fəaliyyətini məharətlə uzlaşdıran Şövkət xanım yeni müğənnilər nəslinin yetişməsində həlledici rol oynamışdır. "Bülbüllər" qrupunun rəhbəri Aybəniz Həşimova, Azərbaycanın əməkdar artisti Aygün Bayramova, Könül Xasıyeva və başqaları onun tələbələri olmuşlar.

Şövkət Ələkbərova fenomen bir ulduz kimi Azərbaycan səhnəsində yarım əsrdən çox şölə saçmış və bu gün də parlamaqdadır.

Soldan birinci Şövkət Ələkbərova, sağdan birinci ayaq üstə bəstəkar Cahangir Cahangirov
The first sitting on the left Sh.Alekberova, the first standing on the right composer J.Jahangirov

The high performing culture, musicality, unusual timbre of her voice have subdued hearts of millions compatriots. Shovket Alekberova was recognized as the unsurpassed performer of mugams, tesnifs, and Azerbaijani folk songs. While singing mugams, she was a brilliant improvisator. Many songs of the Azerbaijan composers have been sounded for the first time namely by her voice and due to her became the gems of a song genre. So, its development in many respects was promoted by Shovket khanum's art.

Xanəndə Ə.Əliyev, bəstəkar V.Adıgözəlov, Ş.Ələkbərova və tarzən H.Məmmədov
Khanende A.Aliyev, composer V.Adigezalov, Sh.Alekberova, and tarist H.Mamedov

Traditional singer (mezzo-soprano). The People's Actress of Azerbaijan (1959).

In apprenticeship Shovket Alekberova was a student of outstanding Azerbaijani singer Guseyngulu Sarabsky in the Baku Music College. In 1938 - 1945 she worked in the Azerbaijan State Song and Dance ensemble. In 1945 Shovket khanum began to work for the Philharmonic Society as a soloist and till the end of her life she continued her concert activity.

Being engaged in teaching activity, she played a main role in preparation of such singers of new generation, as the head of children's ensemble "Bulbuler" ("Nightingales") Aibenz Hashimova, singer Aygun Bayramova, etc.

Shovket Alekberova was starring on the Azerbaijani stage during half-a-century. Even now her songs are admired by all generations of the Azerbaijanis

Tükəzban İsmayılova

Tukazban Ismayilova

(21.12.1923)

Əri tarzən Həbib Bayramovla
With husband, tarist Habib Bayramov

"Arşın mal alan" filmindən kadr. 1945-ci il
A shot of the film *Arshin Mal Alan* (1945)

Müğənni. Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1993).

Tükəzban xanım 1940-cı ildə A.Zeynallı adına Bakı Musiqi Texnikumunu, görkəmli müğənni H.Sarabskinin sinfini bitirmişdir. O, İkinci Dünya müharibəsi illərində təşviqat briqadasının tərkibində cəbhədə konsertlər vermişdir.

T.İsmayılova Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının və Azərbaycan radiosu xorunun solisti olmuşdur. Onun repertuarında Azərbaycan bəstəkarlarının əsərləri və xalq mahnıları ("Kürdün gözəli", "Qaragöz" və s.)

xüsusi yer tutmuş, muğamları ("Qatar", "Heyrati", "Şahnaz", "Segah") məharətlə ifa etmişdir. Tükəzban xanım uzun səhnə fəaliyyətini böyük məhəbbətlə sevdii, adətən, onu tarda müşaiyət edən Respublikanın xalq artisti Həbib Bayramovun ölmündən sonra dayandırmışdır. O, 1985-ci ildən İncəsənət gimnaziyasında muğam dərsi deyir.

T.İsmayılova 1998-ci ildə Azərbaycan Respublikasının "Şöhrət ordeni" ilə təltif edilmişdir.

Traditional singer. The People's Actress of Azerbaijan (1992).

In 1940 Tukazban khanum was graduated from the Named after Asaf Zeynalli Baku Music College, class of the outstanding singer Guseingulu Sarabsky. During World War II Tukazban Ismailova within a propaganda artistic brigade performed concerts for the troops at the front. She was a soloist of the Azerbaijan State Philharmonic Society, and also of the Azerbaijan Radio chorus. Her repertoire consisted of the songs of the Azerbaijani composers and traditional songs (*Kurdun Geseli, Garagez*, etc.). Special place in her repertoire was occupied by mugams (*Gatar, Heirati, Shahnaz, Seigah*). She decided to finish her long stage activity with the death of beloved husband, Habib Bayramov, People's Artist of Azerbaijan, who used to accompany her, playing the tar. Since 1985. Tukesban khanum is teaching mugam art in the Gimnaziya of Arts.

In 1998 she was awarded with the Glory Order by Heydar Aliyev, then the president of the Azerbaijan Republic.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab Heydər Əliyev "Şöhrət" ordeni təqdim edərkən, 1998-ci il
Receiving the award - Glory Order from the President of the Azerbaijan Republic Heydar Aliyev. 1998

Şəfiqə Axundova

Shafiqə Akhundova

(21.01.1924)

Bəstəkar. Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1998). Şəfiqə xanım 1943-44-cü illərdə A.Zeynallı adına Bakı Musiqi Məktəbində oxuyarkən Ü.Hacıbəyovdan dərslər almış və 1956-cı ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasını bitirmişdir. O, 1972-ci ildə "Gəlin qayası" operasını yazmaqla Şərqi ilk opera yazan qadın bəstəkar olmuşdur. Şəfiqə xanım gözəl mahnıların ("Leyla", "Bəxtiyar ellər" və s.), "Ev bizim, sirr bizim" operettasının (1965), simli kvartet üçün pyeslərin, dramatik teatr ("Aydın", "Əlvida Hindistan!", "Nə üçün yaşayrsan?" və s.) və uşaq tamaşalarına musiqinin ("Təlxəyin nağılı", "Dovşanın ad günü" və s.) müəllifidir. Onun Azərbaycan şairlərinin şeirlərinə bəstələdiyi gözəl lirik mahnılar və romanslar xalq arasında çox populyardır. Şəfiqə xanım bu gün də gənclik eşqi ilə gözəl musiqilər bəstələyir və əsərlər yaradır.

Gülxar Həsənova və Rübabə Muradova ilə

With singers Gulhar Hasanova and Rubaba Muradova

Gester's Fairy Tale, Hare's Birthday, etc.). She is most famous for her fine songs and romances (*Leyla, Mother, Happy Lands, What A Beauty, Because of What?, Dreams, He'll Love Me, etc.*), which are very popular in Azerbaijan and Turkey. Shafiqə xanım sees the secret of her happiness and unexhausted inspiration in music.

Bəstəkar Azər Rzayevlə With composer Azer Rzayev

Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyində. 2003-cü il
In the State Museum of Azerbaijani Musical Culture. 2003

Rəhilə Həsənova

Rahila Hasanova

(09.02.1925 - 28.02.2004)

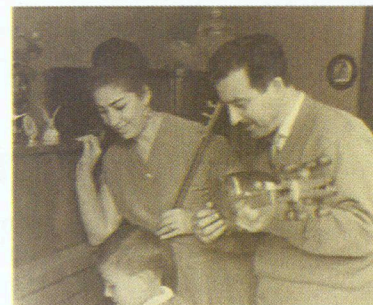

Müğənni. Azərbaycan Respublikasının əməkdar artisti (1964). Aşıq sənətinin ənənələrinə əsaslanan R.Həsənova özünün müşayiəti ilə oxuyurdu.

R.Həsənova çalmağı uşaqlıqda qonşusu olmuş sazın, tarın, qarmonun mahir ifaçısı Kor Əhəddən öyrənmişdir. O, 14 yaşından Ü.Hacıbəyovun təşəbbüsü ilə təşkil olunmuş 15 nəfərdən ibarət Sazçı Qızlar Ansamblında çıxış etmişdir. Tanınmış müğənni Fatma Mehralıyevanın da sənət yolu bu ansamblından başlamışdır.

Rəhilə xanımın konsertmeysteri olduğu Sazçı Qızlar Ansamblı Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının nəzdində 1947-ci ilədək fəaliyyət göstərmişdir. O, ansamblın tərkibində konsert proqramları ilə Azərbaycanın şəhər və rayonlarında çıxış etmişdir. Onun sonrakı yaradıcılıq taleyi isə "Azkonsert" birliyi ilə bağlı olmuşdur. R.Həsənova Moskvada keçirilən Azərbaycanın mədəniyyət günlərində, müxtəlif festivallarda iştirak etmişdir (1955-1970). Onun repertuarına "Lələ", "Çərşənbə günündə, çeşmə başında", "Sonalar kimi", "Dağlar", "Ceyran", "Əylən-əylən", "Gecələr" və digər mahnılar daxil idi. O, "Natəvan" mükafatına layiq görülmüş (1995), yaradıcılığına aid "Rəhilə Həsənova" adlı film çəkilməmişdir.

Traditional singer. The Honoured Actress of Azerbaijan (1964). Singing, she accompanied herself playing the jura-saz (small saz, lute-like musical instrument), following the traditions of Azerbaijani ashigs art, which may be compared with minstrelsy.

Əri tarzən Nadir Mənsurov və oğlu
With husband, tarist
Nadir Mansurov and son

In her childhood she was

trained to play the saz. Her first teacher was the blind musician known as Ker Ahad (Blind Axa), who lived in the neighbourhood. Besides playing the saz, he could also play the tar, the Azerbaijani kind of accordion (eastern harmonica with accordless accompaniment), and other musical instruments.

At the age of 14 Rahila Hasanova acted in the Girls-Sazists Ensemble organized due to the initiative of Uzeir Hajibeyov. This Ensemble consisted of 15 girls. Its soloist was singer Fatma Mehralieva who subsequently received wide recognition. Rahila khanum became the Ensemble's head and travelled with it all around Azerbaijan performing the concerts. Girls-Sazists Ensemble existed at the Azerbaijan State Philharmonic Society up to 1947. After that Rahila Hasanova's artistic biograph-

py was connected to Azconcert Association. She took part in the Decade of Azerbaijani culture in Moscow (1959), at various festivals (1955-1970). Her repertoire included such songs, as *Lale*, *Sonalar Kimi*, *Dağlar*, *Jeyran*, etc. She was awarded with the Natəvan Premium (1995).

Bella Davidoviç

Bella Davidovich

(16.07.1928)

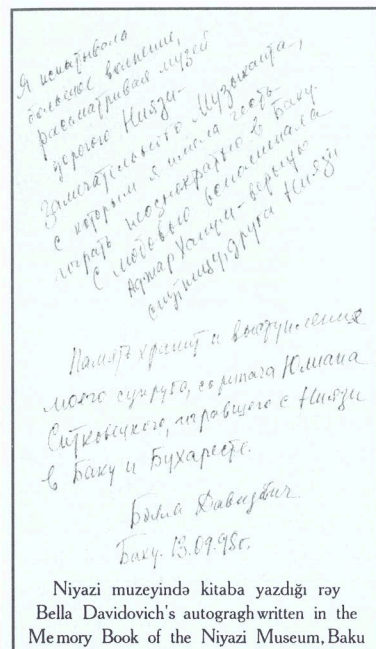
Çingiz Sadıxov və Rauf Atakişiyevlə
With pianist Chingiz Sadıxov and singer and pianist Rauf Atakişiyev

Pianoçu. Rusiya Federasiyasının əməkdar artisti (1972). Bakıda doğulmuş B.Davidoviç 1935-ci ildə "Qabiliyyətli gənclər" qrupunun və 1938-ci ildə yenidən yaradılmış İxtisas Musiqi Məktəbinin ilk şagirdlərindən biri olmuşdur (M.L.Bikovanın sinfini bitirmişdir). B.Davidoviç Moskva Konservatoriyasında təhsil alarkən K.N.İqumnovanın, onun ölümündən sonra isə Y.V.Fimerin sinfində oxumuşdur. Bella xanım ilk böyük qələbəsini 1949-cu ildə Varşavada keçirilən F.Şopen adına pianoçuların Beynəlxalq Müsabiqəsində qazanmış və 1-ci mükafata layiq görülmüşdür. Bella Mixaylovna otuz yaşında həyat yoldaşını, tanınmış skripkaçı Yulian Sitko-

Oğlu Dmitriy Sitkovetski və dirijor Rauf Abdullayev ilə
With her son Dmitry Sitkovetski and conductor Rauf Abdullayev

vetskini itirmişdir. O, 1962-1978-ci illərdə Moskva Konservatoriyasında dərs demişdir (Azərbaycan pianoçusu Zöhrab Adıgözəlzadə 1962-1963-cü illərdə onun sinfində təcrübə keçmişdir). O, 1978-ci ildən ABŞ-da yaşayır və Nyu-York şəhərində nüfuzlu alim, musiqi-dramatik Culyard məktəbində dərs deyir. B.Davidoviç dünyanın bir çox ölkələrində, o cümlədən Azərbaycanda konsertlər vermişdir. O, romantik bəstəkarların əsərlərinin ifasına üstünlük verir və tez-tez oğlu, skripkaçı və dirijor Dmitriy Sitkovetski ilə duetlə çıxış edir.

Niyazi muzeyində kitaba yazdığı rəy
Bella Davidovich's autograph written in the
Memory Book of the Niyazi Museum, Baku

Pianist, the deserved actress of Russia (1972).

Was born in Baku in Jewish family. In 1935 became one of the first pupils of the Young Talents Group, reorganized in 1938 into the Special Musical School. She finished her school studies in M.L.Bykova's class, went to Moscow and entered the Moscow Conservatory, K.N.Igumnov's class. After his death she was taught by another famous pianist and teacher Y.V.Flier. Bella Davidovich gained her first large victory at the F.Chopin International pianists competition in Warsaw in 1949 where she was awarded with the first prize. Bella Davidovich was not thirty when she became a widow - she lost her husband, known violinist Julian Sitkovetsky. Since 1962 to 1978 she was a professor of the Moscow conservatory. One of her students in 1962-1963 was Azerbaijani pianist Zohrab Adygezalade. In 1978 she left Russia for the USA to follow her son, talented violinist and conductor Dmitry Sitkovetsky. Long years Bella works for famous Julliard School - a prestigious musical-drama institution in New York. B.Davidovich gives concerts worldwide, including Azerbaijan. The main place in her repertoire is occupied by the Romanticist music. She frequently concerts in duet together with her son.

Niyazi və Bella Davidoviç
With outstanding Azerbaijani conductor Niyazi after their concert

Firəngiz Əhmədova

Firangiz Ahmedova

(23.09.1928)

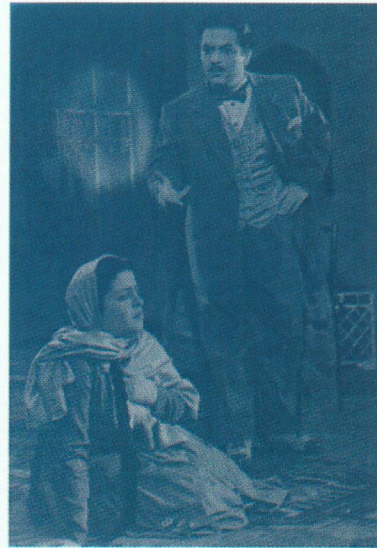

Müğənni (lirik-dramatik soprano). SSRİ xalq artisti (1967).

F.Əhmədova Azərbaycanın görkəmli opera müğənnilərindən biridir. O, 1950-1970-ci illərdə Azərbaycan, rus, Qərbi Avropa bəstəkarlarının operalarında uğurla çıxış etmişdir. Nərgiz, Gülzar ("Nərgiz", "Şah İsmayıl", M.Maqomayev), Nigar ("Koroğlu", Ü.Hacıbəyov), Sevil ("Sevil", F.Əmirov), Səriyyə ("Azad", C.Cahangirov), Sona ("Bahadır və Sona", S.Ələsgarov), Aida ("Aida", C.Verdi), Toska ("Toska", C.Puççini) və başqaları onun ifa etdiyi əsas partiyalardır.

Sevil və Nigar partiyaları ona xüsusi şöhrət gətirmişdir.

F.Əhmədova həm də kamera-vokal əsərlərinin ifaçısı kimi məşhurdur. O, "Sənsiz" (Ü.Hacıbəyov), "Ölkəm", "Sual" (A.Zeynallı), "Arzu" (Niyazi), "Heyran olmuşam" (Ə.Abbasov), "Oxu gözəl" (A.Rzayeva) və başqa romansları xüsusi ustalıqla ifa etmişdir.

"Sevil" operası, Sevil-Firəngiz Əhmədova, Balas-Rəşid Behbutov
Frangiz Ahmedova, as Sevil and Rashid Behbudov, as Balash, in opera *Sevil*

"Koroğlu" operası, Nigar rolunda As Nigar

"Toska" operasından sonra,
F. Əhmədova - Toska, M.Maqomayev - Skarpia
F. Ahmedova, as Tosca, and M.Magomayev, as Scarpia, among the group of theatre staff participated in the performance of *Tosca*

Opera singer (lyric-dramatic soprano).
The People's Actress of the USSR (1967).

Firangiz Ahmedova with her strong and beautiful voice has been one of the most eminent opera singers of Azerbaijan successfully acted in 1950 - 1970 both in operas of Azerbaijan, and in operas of Russian and West-European composers. Her basic roles are Nargiz and Gulzar in Magomayev's operas, respectively, *Nargiz* and *Shakh Ismail*, Sevil in Amirov's *Sevil*, Səriyyə in Jahangirov's *Azad*, Sona in Aleskerov's *Bahadır and Sona*, Aida in Verdi's opera, *Tosca* in Puccini's masterpiece, etc.

The special recognition was gained by her with Nigar role in Hajibeyov's *Kerogli*.
Firangiz Ahmedova is known as well as the

"Aida" operası, Aida rolunda As Aida

performer of chamber vocal repertory. With special skill she executed romances of such Azerbaijani composers as Uzeir Hajibeyov (*Without You*), Asaf Zeynalli (*My Motherland, Question*), Ниязи (*Dream*), Ashraf Abbasov (*Heyran Olmusham*), Agabaji Rzayeva (*Sing, Beauty*), and romances of Russian composers.

Elmira Nəzirova

Elmira Nazirova

(30.11.1928)

Bəstəkar, pianoçu, pedaqoq. Azərbaycan Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi (1971), professor (1971). Dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəyov E.Nəzirovanın istedadını hələ məktəbli ikən görmüş və ona fortepiano və bəstəkarlıqla məşğul olmağı tövsiyə etmişdir. O, Bülbül adına orta ixtisas məktəbini bitirdikdən sonra Azərbaycan və Moskva Dövlət Konservatoriyalarında təhsilini davam etdirmişdir. Onun Moskva Konservatoriyasında müəllimləri bəstəkarlıq üzrə D.Şostakoviç, fortepiano üzrə Yakov Zak olmuşlar. E.Nəzirova Bakıda oxuyarkən professor G.G.Şaroyevin fortepiano (1950), B.İ.Zeydmanın bəstəkarlıq siniflərini

(1954) bitirmişdir. O, 1944-cü il Tiflisdə keçirilən Zaqafqaziya respublikalarının musiqi dekadasında bəstələdiyi beş prelüdüni ifa etmişdir. Bu, gənc musiqçinin ilk böyük uğuru idi. E.Nəzirova fortepiano üçün 12 prelüdü, ərəb mövzuları əsasında fortepiano ilə orkestr üçün konsertin (1957-ci ildə Fikrət Əmirovla birgə yazılmışdır), Azərbaycan musiqisində ilk janr nümunəsi olan konsert etüdlərinin, Alban mövzusunda iki fortepiano üçün süitinin və s. əsərlərin müəllifidir. O, uzun illər Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında, Bülbül adına orta ixtisas musiqi məktəbində fortepiano ixtisası üzrə dərs demişdir. E.Nəzirova hal-hazırda yaradıcı və pedaqoji fəaliyyətini İsraildə davam etdirir. E. Nəzirova 2004-cü ildə Bakıda olmuş və Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında konsert vermişdir.

E.Nəzirova və Ağabacı Rzayeva bəstəkarlar və musiqişünaslar arasında

Women-composers Elmira Nazirova and Agabaji Rzayeva with their men-colleagues

In Moscow (1948-1949) her teachers were great Dmitry Shostakovich (on composition) and Yacov Zak (on piano). Returning back to Baku she studied in class of professor Georgy Sharoyev (piano, till 1950) and in class of professor Boris Zeydman (composition, till 1954).

Elmira khanum's works: *The Twelve Preludes, A Concert on Arabian Themes* for piano and symphonic orchestra, written together with Fikret Amirov in 1957, *The Suite on the Albanian Themes* for two pianos, etc. *The Etudes* by Nazirova are considered the first samples of the concert etude genre in Azerbaijan. Long years professor Nazirova conducted a class of a special piano in Azerbaijan Conservatory and in the Bulbul School, she used to study in. Nowadays Elmira Nazirova continues her creative and pedagogical activity in Israel. Her recital in Azerbaijan Philharmony became the eminent event in Baku cultural chronicle of 2004.

Composer, pianist, teacher. The Honored Worker of Arts of Azerbaijan (1971), professor (1971).

Being a schollgirl she was noticed by Uzeir Hajibeyov as a gifted young musician and was strongly advised by him to study, along with piano playing, music composition as well. Elmira Nazirova faced her first big achievement and success in December, 1944, during The Decade of The Transcaucasian Republics' Music where she played her early works - *The Five Preludes*. After the terminating Named After Bulbul Special Musical School, Elmira Nazirova has continued her education in the Conservatories of Baku and Moscow.

Roza Cəlilova

Roza Jalilova

(17.05.1929)

Rəqqasə. Azərbaycan Respublikasının əməkdar artisti (1959). Azərbaycan xalq rəqslərindən "Bənövşə", "Novruz", "Tərəkəmə", "Naz-naz", "Lalə", eyni zamanda İran, Hindistan və başqa Şərqi ölkələrinin folklor rəqslərinin gözəl ifaçısı olmuşdur. Roza xanım Bakı Xoreoqrafiya Məktəbini bitirdikdən sonra Azərbaycan Opera və Balet Teatrında, sonralar isə Azərbaycan Dövlət Mahnı və Rəqs Ansamblında işləmiş, 1969-cu ildən ansamblın bədii rəhbəri olmuşdur. O, İraqda xoreoqrafiya məktəbində dərslər demiş (1984), Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyinin Elmi-metodik xalq yaradıcılığı mərkəzinin və "Muğam teatri"nin baletmeysteri işləmişdir.

Roza xanım Albaniya, Almaniya, ABŞ, Həbəşistan, Kanada, Tunis, Fransa və başqa ölkələrdə qastrollarda olmuşdur.

Rəssam Böyükəgə Mirzəzadə, "Rəqqasə"
Portrait of Rosa Jalilova performing Indian dance, by
artist Beyukaga Mirzazade

After choreographic school she worked in Opera and Ballet Theatre, and then in the Azerbaijan State Song and Dance Ensemble. Having worked in the latter for 20 years as a soloist, in 1969 Rosa khanum became its artistic director. Her curriculum vitae includes the teaching in Choreographic school in Iraq (1984), work as the ballet mistress in the theatre *Mugam*, concerts in Albania, Germany, the USA, Ethiopia, Canada, Tunis, France and many other countries.

ancer. The Honoured Actress of Azerbaijan (1959).

Fine performer of the Azerbaijani traditional dances (such as *The Violet*, *Novruz*, *Tarakame*, *Naz-Naz*, *The Poppy*), and also of the other Eastern countries dance folklore, for example, Iranian, Indian, etc.

After choreographic school she worked in Opera and Ballet Theatre, and then in the Azerbaijan State Song and Dance Ensemble. Having worked in the latter for 20 years as a soloist, in 1969 Rosa

Elmira Abasova

Elmira Abasova

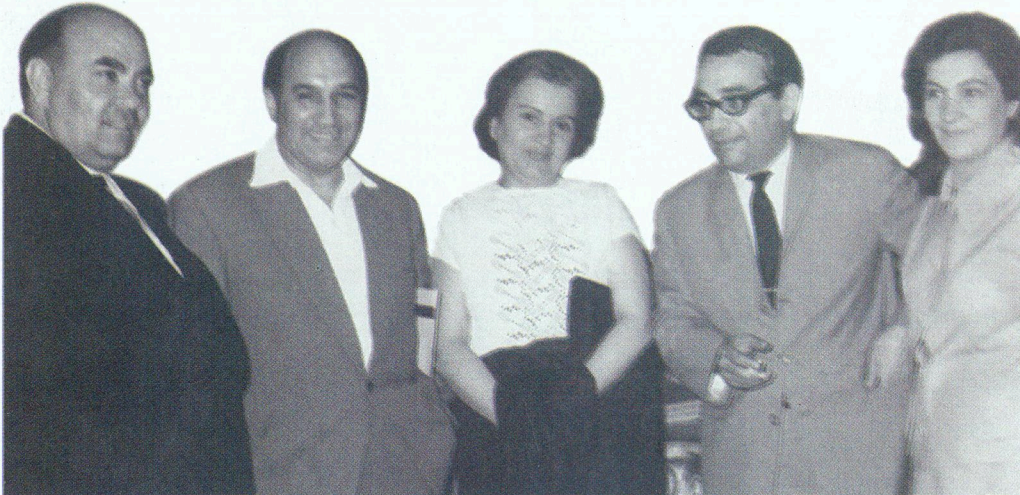
(10.01.1932)

Musiqişünas, pedaqoq. Azərbaycan Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi (1967), sənətsünaslıq namizədi. Elmira xanım Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının rektoru olmuş yeganə qadındır (1977-1991). O, eyni zamanda müxtəlif illərdə Azərbaycan EA-nın Memarlıq və İncəsənət İnstitutunda musiqi şöbəsinin müdiri, Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının katibi olmuş, musiqi tənqidi şöbəsinə rəhbərlik etmişdir.

Elmira xanım Azərbaycan musiqişünaslığının inkişafına və zənginləşməsinə böyük əmək sərf etmişdir. O, bəstəkarlardan Ü.Hacıbəyovun, Q.Qarayevin və C.Hacıyevin, müğənnilərdən Ş.Məmmədovanın, R.Behbudovun yaradıcılığına və Azərbaycan musiqisinin

müxtəlif problemlərinə həsr olunmuş elmi əsərlərin müəllifidir. E.Abasovanın elmi tədqiqatları qeyri-adi yaradıcılıq aktivliyi, geniş diapozonu və yüksək peşəkarlığı ilə fərqlənir.

Soldan bəstəkar S.Rüstəmov, teatrşünas C.Cəfərov, musiqişünas Ə.Eldarova, bəstəkar Q.Qarayev və, musiqişünas E.Abasova
Elmira Abasova (right) with composer Kara Karayev, musicologist Amina Eldarova, theatre criticist Jafar Jafarov, and composer Seid Rustamov

Musicologist. Ph.D.(1962), professor. The Honoured Worker of Arts of Azerbaijan (1967).

The only woman who was the rector of the Azerbaijan State Conservatory (1977-1991). For long years she was also a head of Music Department in the Institute of Architecture and Arts - one of the numerous institutions within the Academy of Sciences structure. Elmira khanum supervised the Department of Musical Criticism in the Azerbaijan Composers Union.

Her contribution to the development of domestic musicology is vast. She is the author of numerous researches on Azerbaijani musical art. She has written, in particular, works about composers U.Hajibeyov, K.Karayev, J.Hajiyev, singers Shovket Mamedova, Rashid Behbudov, etc., and also on different problems of Azerbaijani music. As a scholar Elmira Abasova is distinguished with uncommon creative activity, the wide range and scrupulous precision of her fruitful researches, the broadest professional erudition. She shares her knowledge and professional experience with her students in Baku Music Academy.

Baku Musiqi Akademiyasının prorektoru
Gülnaz xanım Abdullazadə ilə
Together with Gulnaz Abdullazade, vice-rector
of Baku Music Academy, near the
Uzeyr Hajibeyov monument

Soldan T.Quliyev, F.Əmirov, H.Əliyev, Q.Qarayev, R.Hacıyev,
S.Tulikov (Rusiya), Niyazi, E.Abasova və Ş.Məmmədova
From left to right: Tofig Guliyev, Fikret Amirov, Heydar Aliyev, Kara Karayev, Rauf Hajiyev (standing), Serafim Tulikov (Russia), Niyazi, Elmira Abasova (standing) and Shovket Mamedova

Rübabə Muradova

Rubabe Muradova

(22.03.1933-28.08.1983)

Müğənni (messo-soprano) Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1971).

R.Muradova 1955-ci ildə A.Zeynallı Bakı Musiqi Məktəbini bitirmişdir. (Seyid Şuşinskiyin sinfini). Güclü, effektiv, müxtəlif çalarlı zəngin səsə malik Rübabə xanım muğam, təsnif və Azərbaycan xalq mahnılarının əvəzsiz ifaçısı olmuşdur. Onun ifasında səslənən "Gəl bizə yar", "Uca dağlar", "Qaragilə", "Heydərbabayə salam", (sözləri Şəhriyarın) və digər mahnılar yaddaşlarda qalmışdır.

O, 1954-cü ildən Azərbaycan Opera və Balet Teatrının solisti olmuş, Leyli, Əsli ("Leyli və Məcnun", "Əsli və Kərəm", Ü Hacıbəyov), Ərəbzəngi ("Şah İsmayıl", M.Maqomayev), Şahsənəm ("Aşıq Qərrib", Z.Hacıbəyov), Sənəm ("Gəlin Qayası", Ş.Axundova) və b. yaddaqalan qadın obrazları yaratmışdır.

R.Muradovanın bacısı Mahrux xanım Muradova da incəsənət xadimi olmuşdur.

"Leyli və Məcnun" operası, Leyli - Rübabə Muradova, Məcnun - Əbülfət Əliyev
Rubabe Muradova, as Leyli, and Abulfat Aliyev, as Mejnun, in *Leyli and Mejnun* opera

Rübabə və Mahrux Muradova bacıları
bəstəkar Ş.Axundova ilə
Sisters Rubaba and Mahrux Muradovas with composer
Shafiq Akhundova (in the center)

soloist in the Opera and Ballet Theatre where she executed the leading female parts in U.Hajibeyov's operas Leyli and Mejnun and Asli and Kerem, Arabzengi in *Shakh Ismail* by M.Magomayev, Sene m in *The Bride's Rock* by woman composer Shafiq Ahundova.

R.Muradova's sister, Mahrux Muradova also was a singer.

Singer (mezzo-soprano). The Honoured Actress of Azerbaijan (1971).

She studied in the Baku Music College, class of outstanding khandende Seid Shushinsky. Possessing a strong and nice voice and completing college education in 1955, Rubaba Muradova became the incomparable performer of the mugams, tasnifs, and Azerbaijani songs - folk and created by composers and poets. The most remembered of the songs of hers are *Gəl Bizə Yar*, *Uca Dağlar*, the song *Heydar Babaya Salam (Greetings to Grandfather Heydar)* written on poet Shahriyar's verses, etc. Long years Rubaba Muradova was a

Gülarə Əliyeva

Gulara Aliyeva

(17.11.1933-27.07.1991)

Pianoçu, bəstəkar, pedaqoq. Azərbaycan Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi (1977), sənətsünəslıq namizədi (1966). G.Əliyeva Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasını bitirmişdir (1955). O, S.Rüstəmov adına xalq çalğı alətləri orkestrində, Ə.Dadaşov adına xalq çalğı alətləri ansamblında işləmişdir.

G.Əliyeva 1966-cı ildə Azərbaycan xalq çalğı alətləri ilə fortepiano, violonçel, skripka və fleyta kimi Qərb musiqi alətlərindən ibarət "Dan ulduzu" instrumental ansamblını yaratmışdır.

O, ansamblın həm bədii rəhbəri, həm də fortepiano partiyasının ifaçısı olmuşdur. G.Əliyeva "Şüştar" rapsodiyasını, "Hümayun" suitasını, "Şur" fantaziyasını, "Bayatı-Şiraz" və s. əsərlərini eyniadlı muğam əsasında yazmışdır.

Soldan M.Bədirzadə, E.Sabitoglu, K.Rəhimli, G.Əliyeva
From left to right: M.Bedirzade, E.Sabitoglu, K.Rahimli
and G.Aliyeva (sitting)

Pianist, composer, teacher. The Honoured Arts Worker of Azerbaijan (1977), Ph.D. (1966). Graduated from the Azerbaijan State Conservatory (1955). Worked in Seid Rustamov's traditional musical instruments orchestra and Ahsan Dadashev's traditional musical instruments ensemble.

In 1966 Gulara Aliyeva organized "Dan Ulduzu" group, uniting traditional Azerbaijani musical instruments with European orchestral ones, such as piano, violoncello, violin, flute, etc. She acted both as the head and the pianist of this ensemble as well.

The special place among Gulara Aliyeva's musical compositions is occupied by works created on the basis of Azerbaijani mugham: *Rhapsody "Shushtar"*, *Suites "Humayun"*, *"Shur"* and *"Bayati Shiraz"*, etc.

"Dan Ulduzu" instrumental ansamblın bədii rəhbəri Gülarə Əliyeva
Gulara Aliyeva (at the grandpiano) - the chief of "Dan Ulduzu" (Morning Star) ansamble

Ceyran Haşımova

Jeyran Hashimova

(08.03.1934)

Musiqiçi, tar ifaçısı.
Azərbaycan Respublikasının
əməkdar artisti (1987).
XX əsrin 20-ci illərində
Əli Bayramov adına qadınlar
klubunda türk qadınlarının ilk
Dövlət Şərq Orkestri təşkil olunmuşdur.
Tanın mahir ifaçısı olan Ceyran Haşımova
bu ənənələri davam etdirərək 1964-cü ildə
"Lalə" qızlar ansamblını yaratmış və 40 ildir ki,
onun əvəzsiz bədii rəhbəridir. Azərbaycan tarının
xalq çalğı aləti kimi, əsasən, kişi ifaçıların çalmasına
baxmayaraq, o, qadın ifaçılığını ənənələrini davam
etdirərək yaşadır. "Lalə" qızlar ansamblı
Nəzakət Məmmədova, Nisə Qasımova,
Raziyyə Şirinova, Ruhəngiz Allahverdiyeva,
Kəmalə Rəhimli və b. məşhur müğənnilərin
mahir sənətkar kimi püxtələşməsində mühüm
rol oynamışdır. C. Haşımova oğlunun –
"Rast" rok qrupunun yaradıcısı və rəhbəri
olan cazmen Rəşad Haşımovun da bir musiqiçi
kimi formalaşmasına təkan vermişdir.

Tarist. The Honoured Actress of Azerbaijan (1987).

Following the traditions of the first female ensemble - the Turkic Women Folk Orchestra of the 1920s, the professional musician Jeyran Hashimova organized in 1964 the women ensemble *Lale*. Jeyran khanum has dedicated to this ensemble 40 years of her life and all this time she has been its permanent head - some kind of a record! Doing this she supports the tradition of playing the most popular Azerbaijani musical instrument, the tar by women, as nowadays this instrument is played mostly by men. Many of well known today ladies musicians began their careers in the ensemble *Lale*. Among them such singers, as Nazaket Mamedova, Nisa Kasumova, Raziya Shirinova, Ruhangiz Allahverdiyeva, Kamala Rahimly, etc. In her family Jeyran khanum also has brought up a musician, the head of another musical group: her son, jazz musician Rashad Hashimov is the founder and head of known rock group Rast (organized in 1993).

"Lalə" qızlar ansamblının bədii rəhbəri Ceyran Haşımova
Jeyran Hashimova - the permanent chief of the woman group Lale (The Poppy)

Zeynəb Xanlarova

Zeynab Khanlarova

(28.12.1936)

Müğənni (lirik soprano). Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1975), SSRİ xalq artisti (1980).

Onun populyarlığının ən yüksək zirvəsi 60-90-cı illərə təsadüf edir.

Zeynəb xanımın repertuanna muğamlar, Azərbaycan xalq mahnıları, bəstəkar mahnıları, özünün bəstələdiyi mahnılar, dünya xalqlarının mahnıları daxildir. Zeynəb xanım "Çahargah" muğamını ifa edən ilk qadınlardandır. Z.Xanlarova opera səhnəsində böyük uğurla Ü.Hacıbəyovun "Leyli və Məcnun" və "Əsli və Kərəm" operalarında Leyli, Əsli partiyalarını ifa etmişdir. O, Ə.Bakıxanov adına Azərbaycan Dövlət Radiosu və Televiziyası

Ansamblının və 1975-ci ildən özünün rəhbərlik etdiyi ansamblın solisti olmuşdur. Onun ifasına yüksək artistizm və temperament

səciyyəvidir.

Onun haqqında "Salam Zeynəb" adlı sənədli film çəkilmişdir. Z.Xanlarova həmişə ifaçılıqla ictimai fəaliyyəti uğurla əlaqələndirmişdir. O, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisin deputatıdır.

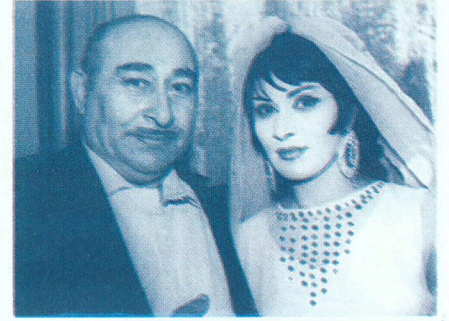

Singer (lyrical soprano). The People's Actress of Azerbaijan (1975), the People's Actress of the USSR (1980).

The apogee of her extraordinary popularity fell on 1960s - 90s. Zeynab khanum's repertoire includes mugams, Azerbaijani traditional songs, songs created by the Azerbaijani composers and Zeynab kha-

num herself. Also she performed songs of other peoples. She is one of the first women performed mugam Chargah. On opera stage Zeynab Hanlarova acted with the big success in Uzeir Hajibeyov's operas with Leyli (*Leyli and Mejnun*) and Asli (*Asli and Kerem*) parts. She was the soloist of the State TV and Radio Ensemble directed by Ahmed Bakihanov. Since 1975 she has been the soloist of the ensemble supervised by herself. Her artistic manner is distinguished with virtuosity and temperament.

Z.Hanlarova has always combined singing and public activities, for a number of years she is a deputy of Milli Mejlis - the legislative government body in the Azerbaijan Republic.

*Tarzən Bəhram Mənsurovla
After opera Leyli and Mejnun with
tarist Bahram Mansurov*

Heydər Əliyev, Zeynəb Xanlarova, Nəşibə Zeynalova, Sara Qədimova. 1998-ci il
President of the Azerbaijan Republic Mr. Heydar Aliyev, Zeynab Hanlarova, Nasiba Zeynalova and Sara Gadimova. 1998

Zemfira Səfərova

Zemfira Safarova

(10.06.1937)

Həyat yoldaşı yazıçı Anar ilə. İtliya
With husband, writer Anar in Italy

Musiqişünas-alim. Azərbaycanın əməkdar incəsənət xadimi (1989), sənətsünaslıq doktoru (1996), professor (1998), "Humay ilahəsi" mükafatı laureatı (1997).

Z.Səfərova 1980-cı ildən Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Memarlıq və İncəsənət İnstitutunun musiqi tarixi və nəzəriyyəsi şöbəsinin müdürüdür. Geniş diapazonu və nadir yaradıcı enerjiyə malik alim Azərbaycan musiqişünaslarından Səfiəddin Urməvi (XIII əsr), Əbdülqadir Maraği (XIV-XV əsr), Mir Möhsün Nəvvab (XIX əsr), 20-ci əsrin görkəmli bəstəkarları Üzeyir Hacıbəyov və Qara Qarayev yaradıcılığının tədqiqatçısıdır. Zemfira xanımın qələmindən 20 kitab və yüzdən artıq məqalə: "Üzeyir Hacıbəyovun musiqi-estetik görüşləri" (Moskva-1973), "Üzeyir Hacıbəyov" (1983, 1985, 7 dildə), "Mir Möhsün Nəvvab" (1983), "Səfiəddin Urməvi" (1986), "Əbdülqadir Maraği" (1997), "Azərbaycanın qədim musiqi terminləri lüğəti" (1997), "Azərbaycanın musiqi elmi" (1998) çıxmışdır.

Z.Səfərovanın rəhbərliyi ilə Ü. Hacıbəyovun əsərlərinin akademik çoxcildliyi, "Ardı yaşanılır" (2000), "Həmişə yaşar ənənələr" (2000) və "Bilik, xeyirxahlıq, əbədlilik toxumlarını səpmək" (2002) "Leyli və Məcnun" operasının partitura və klöviri, "Koroğlu" operasının partiturası, M.M.Nəvvabın "Vüzühül-ərqam" risaləsi, "Qara Qarayev" (elmi-publisistik irsi, məcmuələrin tərtibçisi, bu məcmuələrə ön sözü, şəhrlərin müəllifidir), Qara Qarayevi anarkən kitabları nəşr edilmişdir. Z.Səfərova Azərbaycan musiqişünaslığında məxəzşünaslıq istiqamətinin yaradıcısıdır. Onun əsərləri təkcə Azərbaycanda deyil, eyni zamanda dünya musiqişünaslığı üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Scientist musicologist. The Honoured Worker of Arts of Azerbaijan (1989), the doctor of art criticism (1996), the professor (1998), the Humay award laureate (1997).

Since 1980 Zemfira Safarova is the head of the Department of History and Theory of music in the Architecture and Arts Institute - one of the Academy of Sciences' Institutions. She is the scholar of the broadest professional range and rare creative energy as she researches the Azerbaijani music beginning with the treatises of the medieval musicians, founders of musical science Səfiəddin Urməvi (XIIIth century) and Abdulkadir Maraghai (XIVth century), through the works of the musicologist Mir Mohsun Navvab (XIXth centu-

(1997), *The Old Azerbaijani Musical Terms Dictionary* (1997), *The Musical Science in Azerbaijan* (1998), *Life's Going On, Everlasting Traditions* (2000), etc. - all in all more than 20 books and over 100 scientific articles. Under Z.Safarova's supervision the multivolume academic publication of U.Hajibeyov's compositions has been carried out, she was the compiler of *Kara Karayev's Scientific and Journalistic Works* and *Recollecting Kara Karayev* publications and the author of the forewords and comments to them.

Z.Safarova is the founder of source study direction in Azerbaijan musicology. Her works are of great importance not only within the borders of Azerbaijani science, but worldwide as well.

ry) up to the outstanding composers of the XXth century Uzeir Hajibeyov and Kara Karayev. This resulted in great number of works, such as *Musical-Aesthetic Views of Uzeir Hajibeyov* (Moscow, 1973), *Uzeir Hajibeyov* (1983; 1985 - in seven languages), *Mir Mohsun Navvab* (1983), *Səfiəddin Urməvi* (1986), *Abdulkadir Maraghai*

Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin direktoru A.Bayramovailə
In the State Museum of Azerbaijan
Musical Culture with the museum
director Alla Bayramova

Tamilla Haşımova

Tamila Ashumova

(07.11.1939)

Azərbaycan Respublikasının əməkdar jurnalisti, "Qızıl qələm" mükafatı laureatı.

T.Haşımova teatr rejissoru Məhərrəm Haşımovun və aktrisa Raxil Qinzburqun qızıdır. T.Haşımova musiqi və musiqiçilər haqqında sənədli filmlər çəkmiş, televiziya verilişləri hazırlamışdır.

Bakıda anadan olmuş görkəmli violançelist və dirijor Mstislav Rostropoviçə həsr edilmiş "Slavanın beş günü", "Ustad sinfi" filmləri, ABŞ-da yaşayan digər həmyerlimiz pianoçu Bella Davidoviç və onun oğlu skripkaçı, dirijor Dmitri Sitkovetski haqqında çəkilmiş "Danxdığım şəhər" filmi, dünya şöhrətli Azərbaycan müğənnisi Rəşid Behbudovdan "Estradanın əlifbası", Qara Qarayev musiqisinin İrlandiya orkestrinin ifasından bəhs edən "Qara Qarayev ilə Balfast görüşü", həmçinin görkəmli xoreoqraf İqor Moiseyevə həsr edilmiş qısametrajlı "Ömrə bərabər qostrol" filmləri onun yaradıcılıq uğurlarıdır.

T.Haşımova həmçinin keçmiş Sovetlər İttifaqının "Dostluq" konsert studiyasında aparıcı estrada ifaçılarından Alla Puqaçova, keçmiş bakılı Larisa Dolina, İrina Ponarovskaya, Nani Briqvadze və başqaları haqqında silsilə verilişlər hazırlamışdır. Tamilla xanım Haşımova Azərbaycan musiqisini xarici ölkələrdə yorulmadan təbliğ edir.

Journalist. The Honoured Journalist of Azerbaijan, The Gold Feather Prize Laureate.

She comes from the artistic family as her parents were representatives of the drama theatre - stage-manager Magerram Ashumov and actress Rahil Ginzburg. Tamilla Ashumova received the diploma of a philologist, and being extremely

"Qaya" vokal kvarteti və L.Dolina ilə
With vocal men quartet *Gaya* and
singer Larisa Dolina

Müğənni və bəstəkar Polad Bülbüloğlu
və müğənni Radmila Karaklaich (Yugoslaviya)
With singer and composer Polad Bulbuloglu and singer
from Yugoslavia Radmila Karaklaich

City, I'm Grieving About... about the other former Baku citizen, pianist Bella Davidovich, now living in the USA, and her son, the violinist and conductor Dmitry Sitkovetsky, *The Alphabet of a Platform* about glorified Azerbaijani singer Rashid Behbudov, *Belfast Meetings With Kara Karayev* about the Karayev's music concerts performed by the Irish orchestra. Also Tamilla Ashumova, working on TV, has prepared a cycle of programmes about the leading Soviet musicians of different genres, such as singers Alla Pugacheva, former Baku citizen Larissa Dolina, Irina Ponarovskaja, the Georgian Nani Bregvadze, etc. and has created a short film *A Life-Long Tour* about the outstanding Russian choreographer Igor Moiseyev.

Mstislav Rostropoviçlə
With cellist and conductor Mstislav Rostropovich

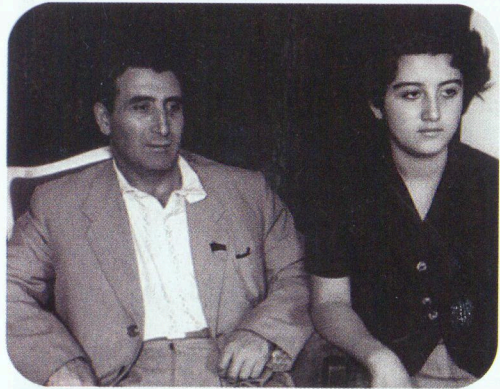
Sevda İbrahimov

Sevda Ibrahimova

(28.11.1939)

Bəstəkar. Azərbaycan Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi (1989). S.İbrahimova Qara Qarayevin tələbəsi olmuş və konservatoriyanın fortepiano və bəstəkarlıq sinflərini bitirərək, iki ali musiqi təhsili almışdır. O, tanınmış yazıçı Mirzə İbrahimovun qızı, əvəzolunmaz tarzən Qurban Pirimovun nəvəsidir. Sevda xanım babasının xatirəsinə tar ilə orkestr üçün "Xatirə" poeması (1980) və "Qurbansız tar" elegiyasını (2000) yazmışdır. onun "Ədalət üzüyü" (1970), "Nənəmin nağılları" operaları (1983), Səmərqənd Opera və Balet teatrında premyerası olmuşdur. (Özbəkistan, 1985), S.İbrahimova 2 kontaktanın, fortepiano üçün bir sıra əsərlərin (3 konsertin, konsertino və fantaziyanın), orqan və simli orkestr üçün konsertin, "Sənin üçün darıxıram, Şuşam mənim!" tar və simli orkestr üçün mahnıların, romansların, 9 dram tamaşası və sənədli filmlər üçün musiqilərin müəllifidir.

Atası yazıçı Mirzə İbrahimovla
With father, writer Mirza Ibrahimov

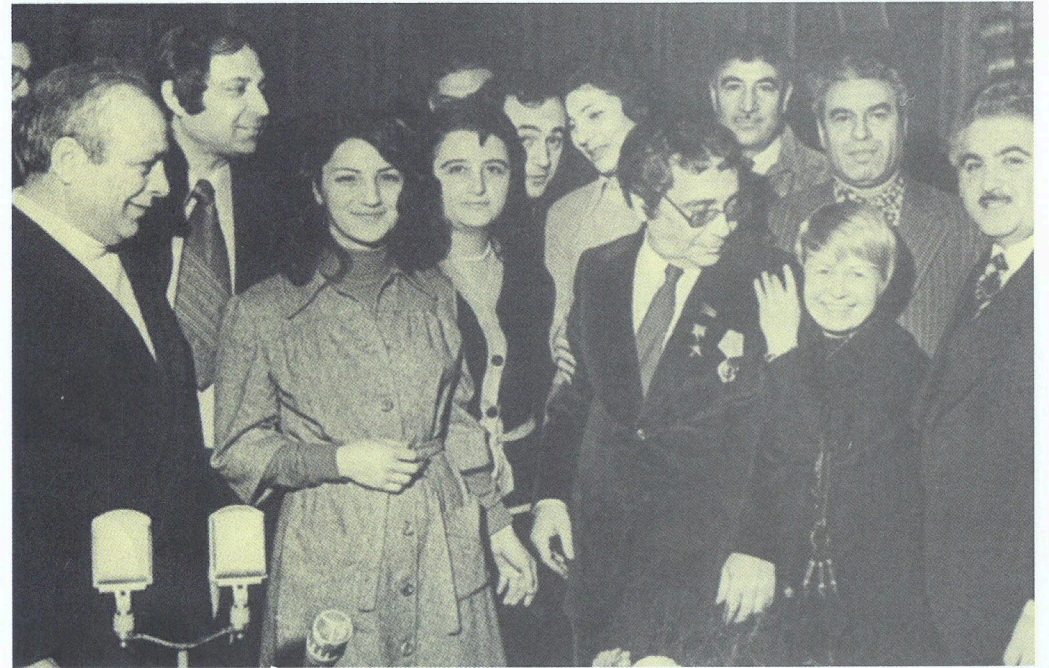
Babası tarzən Qurban Pirimovla
Playing in duet with her famous grandfather, tarist Kurban Primov

Composer. The Honoured Worker of Culture of Azerbaijan, professor.

Sevda Ibrahimova was not the first musician in her family - her mother's father was unsurpassed tarist Kurban Primov, to whom she has later dedicated such her works, as *Memory* for tar and chamber orchestra (1980) and elegy *The Tar Without Kurban* for tar and piano (2000). Her father was outstanding Azerbaijani writer Mirza Ibrahimov. She was graduated from Azerbaijan State Conservatory as a pianist and a composer. She studied composition in Kara Karayev's class.

She combines her teaching activity and creating music. Among S.İbrahimova's works are: 2 operas - *The Ring of Truth* (1970) and *My Grandmother's Fairy Tales* (1983, first performance in the Samarkand Opera and Ballet Theatre, Uzbekistan, 1985), two cantatas, a number of compositions for piano with orchestra (*3 concerts, Concertino, Imagination*), a concert for organ and a string band, *Grieving for you, My Shusha!* for tar and string orchestra, songs, romances, music to 9 dramas and films.

Sodan: İ.Qasimov, A.Əlizada, F.Əlizada, S.İbrahimova, F.Qarayev, A.Cəfərova Q.Qarayev, N.Məmmədov, M.Mirzəyev, Z.Bağirov, A.Paxmıtova
From left to right: writer Imran Kasimov, composers Akshin Alizade, Frangiz Alizade, Sevda Ibrahimova, Faraj Karayev, Kara Karayev, Nariman Mamedov, Alexandra Pahlutova (Moscow), Musa Mirzoyev and Minister of Culture Zakir Bagirov

Elmira Rəhimova

Elmira Rahimova

(13.08.1941)

Xanəndə Xan Şuşinski və Nisə Mustafayeva ilə
With singers Han Shushinsky and Nisa Mustafayeva

yenə bu ölkəyə 1961-ci ildə dəvət olunmuşdur. Sözsüz ki, bu, onun yaradıcılığına əlavə, maraqlı çəllər vermiş, yaradıcılıq imkanlarını daha da zənginləşdirmişdir. E.Rəhimova Hindistandan qayıtdıqdan sonra müxtəlif musiqi ansambllarında çıxış etmişdir.

Onun ifasında xüsusilə "Ana laylası", "Mən anayam", "Küsüb məndən", "Sənin gülüşlərin", "Səadət" (Y.Səfərov ilə duetdə) və digər mahnılar şöhrət qazanmışdır.

Moskvada keçirilmiş Azərbaycan mədəniyyəti günləri. 1963-cü il
Presenting Azerbaijani culture in Moscow. 1963

Müğənni (messo-soprano). Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (2000).

M.Maqomayev adına mahnı və Rəqs ansamblının solisti olmuşdur (1955). A.Zeynallı ad. Azərbaycan Dövlət Musiqi Texnikumunu (1965), Seyid Şuşunskinin sinifi), Azərbaycan Dövlət Dillər İnstitutunu (1970) bitirmişdir.

E.Rəhimovanın yaradıcılığı çoxcəhətlidir. Onun repertuarına Azərbaycan xalq mahnıları, təsniflər, bəstəkar mahnıları daxildir. O, keçən əsrin 1957-ci ildə Hindistanın baş naziri C.Nehrunun dəvəti ilə bu ölkəyə getmiş, üç il orada klassik hind rəqs sənətini mənimsəmiş, hind mahnılarını oxumağı öyrənmişdir. Buna baxmayaraq o

Müğənni Sona Aslanova ilə
With singer Sona Aslanova

Hindistanda

In India

Traditional singer (mezzo-soprano). The People's actress of Azerbaijan (2000). She has been a student of famous khanende (Azerbaijani traditional singer) Seid Shushinsky. After graduation from Baku Music College (1965) Elmira Ragimova studied in The Foreign Languages Institute. Since her school years he began to appear on the scene participating in the concerts of the Philharmonic Dance and Song Ensemble. E.Rahimova's singing is marked with special expressiveness. It is notorious that besides performing Azerbaijani traditional and composed songs she has in her repertoire songs of India as well. Because of her keen interest in Indian art in the 1950th Elmira Rahimova was

invited by the prime minister of India Jawaharlal Nehru to India where she spent 3 years. The second time she visited that country for training purposes in 1961. Undoubtedly, this determined peculiarities of her individual artistic style. After arrival from India Elmira Rahimova has continued the work in various musical ensembles.

The most well known songs of hers are The Mother's Lullaby, I'm Mother, Offended By Me, Your Smile, Nights, Saadet (Happiness) etc.

Tahirə Yaqubova

Tahira Yagubova

(03.07.1942)

Orqançalan musiqişünas, professor (1991). T.Yaqubova 1965-ci ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının tarixi-nəzəriyyə fakültəsini bitirdikdən sonra orqan sinfi üzrə təhsilini davam etdirmişdir. Onun müəllimi ilk azərbaycanlı orqançalan qadın, görkəmli sovet musiqiçiləri İ.Braydo və L.Royzmanın tələbəsi, orqan sinfi yaradılan vaxtdan - 1960-cı illərin əvvəllərindən onun rəhbəri, Azərbaycan Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi professor Zara Cəfərova olmuşdur.

Moskvada aspiranturunu bitirib, 1970-ci ildə Bakıya qayıdan T.Yaqubova "Müasir Azərbaycan musiqisində tematizm problemləri və prinsipləri" mövzusunda dissertasiya müdafiə etmişdir.

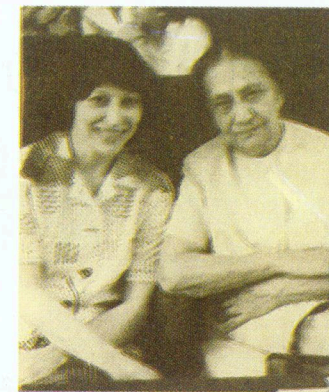
1975-1980-cı illərdə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının nəzəriyyə bəstəkarlığı fakültəsində dekan olmuş, orqanda çıxışlarını davam etdirmişdir. Tahirə xanım Azərbaycanın hüdudlarından kənarında konsertlər vermiş ilk orqançalan qadınlardandır. O, 1995-ci ildən orqan sinfinə rəhbərlik edir. Onun təşəbbüsü və köməyi ilə Bakı Musiqi Akademiyasına tədris prosesində istifadə üçün yeni elektrik orqan alınmış, köhnə orqanlar isə bərpa edilmişdir. O, müəllimlik və aktiv ifaçılıq fəaliyyətini uğurla davam etdirir.

Organist, musicologist. Ph.D., professor (1991).

Taira khanum was graduated from The Azerbaijan State Conservatory as musicologist in 1965 and later - as organist. Her organ teacher was the first organist in Azerbaijan, The Honoured Worker of Arts, professor Zara Jafarova, who had been a student of the outstanding Soviet musicians I.Braudo and L.Royzman. Zara Jafarova was the founder of organ class and, firstly, from the beginning of 1960th, its only and then its leading professor.

Having completed postgraduate study in Moscow and having come back to Baku in 1970, Tahira Yagubova wrote and defended her scientific thesis on the theme *The Melody Problems and Principles in Modern Azerbaijani Music*. Also she became Z.Jafarova's assistant. In 1975-1980s she was the dean of Music Theory and History faculty and continued to perform the organ concerts. Tahira khanum was the first of the Azerbaijani organists who played concerts outside Azerbaijan. Since 1995 she has been the head of the organ class, doing her best for the further development of organ playing traditions in Azerbaijan. Due to her selfless efforts and enthusiasm it was possible to find support and to achieve restoration of the old organs and to get the new electric positive ones, for training purposes, for the Baku Musical Academy. She successfully combines the teaching with active concert activity. Tahira Yagubova is admired as a person of real virtues - kindness and charm.

Sövkət Məmmədova ilə
With Shovket Mamedova

Zara Cəfərova ilə

With Zara Jafarova

İlhamə Quliyeva

Ilhama Guliyeva

(17.08.1943)

Müğənni. Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1998).

Filoloji təhsil almasına baxmayaraq, müğənninin Tükəzban İsmaylova və tarçalan Həbib Bayramov kimi musiqiçilər ailəsində tərbiyə alması İlhamə xanımı gənc yaşlarından oxumağa həvələndirmiş və o artıq tələbəlik illərindən universitetinin estrada ansamblında çıxış etmişdir.

O, Azərbaycan Dövlət Televiziyası və Radiosunun estrada orkestrinin (1965-1970), Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının (1970-1980) və Konsert Birliyinin (1980) solisti olmuşdur. O, müxtəlif ölkələrdə qastrol səfərlərinə getmişdir.

Orijinal ifa tərzii, özünəməxsus səs tənbrri, qeyri-ədiliyi, tənperamenti, effektli xarici görünüşü, nəzəri cəlb edən səhnə imici ilə tənmaşaçıları heyran edən İlhamə xanım 35 ildən artıqdır ki, Azərbaycan estradasının parlayan ulduzlarındandır. Onun sənəti Azərbaycanda və xarici ölkələrdə yüksək qiymətləndirilmiş və o, Humay (2 dəfə), "Qrand" (6 dəfə), "Beynəlxalq Statuslu sənətçi" (Türkiyə) Beynəlxalq mükafatları və vətənin "Şöhrət ordeni" ilə təltif edilmişdir. Son illərdə İ.Quliyeva aktiv ictimai fəaliyyətlə məşğuldur. O, BMT-nin qadın problemləri üzrə icraçı komitəsinin üzvü (2001) və azərbaycanlıların ümumdünya mədəniyyət mərkəzinin vitse-prezidentidir.

Caz ustası Vaqif Mustafazadə ilə
With jazz musician Vagif Mustafazade

Anası Tükəzban İsmaylova ilə
With mother, traditional singer Tukazban Ismaylova

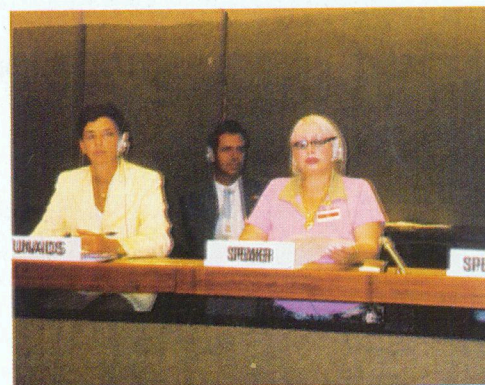
Singer. The People's Actress of Azerbaijan (1998).

Has received philological education, however, being brought up in the family of musicians - singer Tukazban Ismaylova and tarist Habib Bayramov - she early began to sing and while being a student she acted in university music group. In 1965 she became the soloist of the TV and Radio Orchestra, in the 1970-s she was the soloist in Philharmonic Society, and since 1980 - soloist of the Concert Association. Her tours passed in the different countries of the world. Because of her special individual manner, distinguishing timbre of her voice, extravagance, temperament, spectacular appearance Ilhama khanum occupies the special niche at the Azerbaijani stage, already more than 35 years attracting the spectators. For her activity she was awarded with many local and foreign premiums and awards: twice with Azerbaijani premium *Humay*, 6 times with the international premium *Grand*; in Turkey she was given the title the *Art Worker of the International Status*, etc. The most honourable of all awards is the *Glory Award* (2002).

Last years Ilhama Kulieva is actively engaged in public and social work: since 2001 she works for the executive body of the United Nations Organization committee on women problems. Also she is the vice-president of the All-Azerbaijanis World Cultural Centre.

Müğənni Müslüm Maqomayevlə
С певцом Муслимом Магомаевым

Nəzakət Məmmədova

Nazaket Mammadova

(28.02.1944-21.10.1981)

Müğənni. Azərbaycan Respublikasının əməkdar artisti (1974).

A.Zeynallı adına Musiqi Məktəbinin vokal şöbəsini bitirən N.Məmmədova Hacıbaba Hüseynov və Əhməd Bakıxanovdan dərslər almışdır. O, təhsil illərində "Lələ" qızlar ansamblının solisti kimi çıxış etmişdir. Nəzakət xanım 1970-1981-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının solisti olmuşdur. O, teatrda Leyli, Əsli ("Leyli və Məcnun", "Əsli və Kərəm", Ü.Hacıbəyov) Gülbahar ("Gəlin qayası", Ş.Axundova) və s. yadda qalan obrazlar yaratmışdır. Nəzakət xanım muğamları, bəstəkar və xalq mahnılarını ("Qatar", "Rast", "Şahnaz", "Segah", "Sarı bülbul", "Qaragilə", "Analar", "Şirvan gözəlləri") böyük ustahqla ifa etmişdir.

"Gəlin qayası" operası, Gülbahar rolunda
As Gulbahar in opera the Bride's Rock

Traditional singer. The Honoured Actress of Azerbaijan (1974).

In 1961 she began to study in the Azerbaijan Institute of Foreign Languages but did not complete her education there as she left the Institute for the vocal branch of the named after Asaf Zeynalli Azerbaijan Musical College. Nazaket khanum was trained there by famous musicians Hajibaba Huseynov and Ahmed Bakihanov. During her student years Nazaket

"Leyli və Məcnun" operası,

Leyli-N.Məmmədova, Məcnun-Baba Mirzəyev
Nazaket Mammadova - Leyli, Baba Mirzayev-Mejnun

Mammadova revealed herself as a talented singer and was received into the company of Opera and Ballet Theatre. On its stage she executed such parties as Leyli and Asli in Hajibeyov's operas *Leyli and Mejnun* and *Asli and Kerem*, Gulbahar in Shafiga Akhundova's *The Bride's Rock*, etc. With special mastership

Soldan C.Aslan, N.Məmmədova, Ə.Quliyev və İ.Rzayev
From left to right: actor Jakhəngir Aslanoglu,
N.Mammadova, traditional singers Aliaga Guliyev,
and Islam Rzayev

Nazaket khanum performed mugams and folk songs. The best remembered in her repertoire are *Gatar*, *Rast*, *Shakhnaz*, and *Segah* mugams, *Sarı Bulbul* (*The Yellow Nightingale*), *Garagila*, *Analar* (*The Mothers*), *Shirvan Gezalları* (*The Shirvan Beauties*), and other songs.

Səfurə Əzimi

Safura Azimi

(06.01.1946-27.11.2001)

Müğənni (messo-soprano). Azərbaycan Respublikasının əməkdar artisti (2000). Səfurə xanım Tbilisi Pedaqoji İnstitutunu və Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının vokal sinfini bitirmişdir. O, səhnədə ilk dəfə M.Quliyevin "Azərbaycan" simfoniyasında solo partiya ilə çıxış etmişdir.

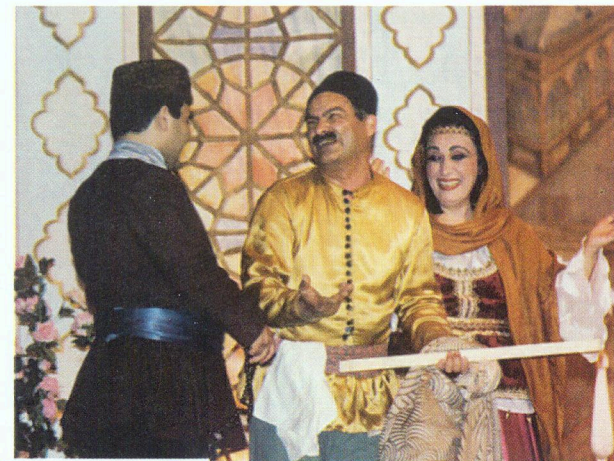
O, 30 ildən çox Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının solisti olmuş, Azərbaycan, rus və Avropa bəstəkarlarının opera əsərlərində çıxış etmişdir: Məcnunun anası, xanəndə qız ("Leyli və Məcnun", "Koroğlu", "Arşın mal alan", Ü.Hacıbəyov), Cahanxala ("Aşiq Qərib", Z.Hacıbəyov), Gülmisə ("Solğun çiçəklər", S.Ələskərov), Gülsüm ("Xanəndənin taleyi", C.Cahangirov), Şəfiqə ("Aygün", Z.Bağirov), Dalila ("Samson və Dalila", K.Sen-Sans), Polina ("Qaratoxmaq qadın", P.İ.Çaykovski) və s.

Onun ifasında mələhətlə səslənən romanslar və mahnılar dinləyicilər tərəfindən sürəkli alqışlarla qarşılanmışdır.

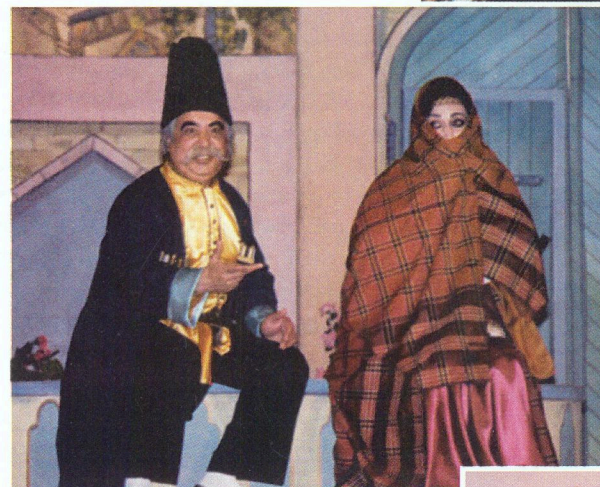

Singer (mezzo-soprano). The Honoured Actress of Azerbaijan (2000).

Safura Azimi received two higher educations: she was graduated from the Pedagogical Institute in Tbilisi (1968) and the Azerbaijan State Conservatory, vocal class (1973). Her debut on the stage was solo vocal part in the symphony *Azerbaijan* by Azerbaijani composer M.Guliyev (1971). Thirty years, i.e., more than

"Arşın mal alan" operettasından səhnə
A scene from *Arşın Mal Alan*

"Arşın mal alan" operettasından, Soltan bəy-Yaşar Nuri, Cahan xala-Səfurə Əzimi

Yaşar Nuri, as Soltan bey, Safura Azimi, as Aunt Jahan, in *Arşın Mal Alan*

half of her life, she was a soloist of the Azerbaijan State Opera and Ballet Theatre where she acted both in the Azerbaijani and non-Azerbaijani operas. Safura Azimi sang Mejnun's mother in U.Hacıbəyov's *Leyli and Mejnun*, Khanende-girl in his *Kerogli*, Agjagiz in Z.Hacıbəyov's *Ashiq Garib*, Gulsum in J.Jahangirov's *The*

Singer's Destiny, Gulnisa in S.Aleskeriv's *The Withered Flowers*, Shafiga in Z.Bağirov's *Aygün*, Dalila in C.Saint-Saun's *Samson et Dalila*, Polina in P.Tchaykovsky's *The Queen of Spades*, etc. Pathetically executed by Safura Azimi songs and romances left the trace in the hearts and memory of the admirers of her art.

"Sevil" operasından sonra, Xuraman Qasimova və Bayram Əliyevlə
After performance, with colleagues Bayram Aliyev and Khuraman Casimova

Şəfiqə Eyvazova

Shafiqə Eyvazova

(09.03.1947)

Kamança ustası. Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (2000), professor. Şəfiqə xanım 1971-ci ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının kamança sinfini bitirmişdir. O, 1963-1976-cı illərdə Azərbaycan Dövlət Televiziya və RadioVerilişləri Komitəsinin xalq çalğı alətləri orkestrinin və Əhsən Dadaşovun rəhbərlik etdiyi ansamblın solisti olmuşdur. Ş.Eyvazova kamançada özünə məxsus ifa tərzini yaratmışdır. Onun yaradıcılığının sirri muğamları ("Rast", "Çahargah", "Şur", "Şüştər", "Rahab"), Azərbaycan və xarici ölkə bəstəkarlarının əsərlərini yüksək professionalılıqla ifa etməsidir. O, müxtəlif festivallarda, o cümlədən YUNESKO-nun 1988-ci ildə ABŞ-da təşkil etdiyi "Şərqi xalqlarının musiqi folkloru" festivalında iştirak etmişdir. O, hazırda müəllim kimi fəaliyyət göstərir. Maraqlıdır ki, Şəfiqə xanımın ailə üzvləri - həyat yoldaşı Arif Əsədullayev və qızı Mehri də kamança ifaçılarıdır.

Tarzən Həbib Bayramov və xanəndə İslam Rzayevlə
Witharist Habib Bayramov and singer Islam Rzayev

Shafiqə Eyvazova, has created the original style of the playing the kamancha. The secret of her success consists of high professionalism and lyrical way of in performing mugams (*Rast, Shur, Chahargah, Bayati-shiraz, Shur, Rahab*). Also she virtuoso plays music of Azerbaijani and foreign composers.

Shafiqə xanım took part at various festivals, including Eastern Peoples Musical Folklore festival, organized by UNESCO in the USA in 1988. She is engaged in teaching activity. All members of her small fam-

ily are of the same profession - her husband, Arif Asadullayev, and their only daughter Mehri Asadullayeva, are the kamanchists.

Xanəndə Canəli Əkbərov, tarzən Bəhram Mənsurov və kamança çalan Şəfiqə Eyvazova
Traditional trio: khanende Janali Akberov, tarist Bahram Mansurov, and kamanchist Shafiqə Eyvazova

Firəngiz Əlizadə

Firangiz Ali-zade

(28.05.1947)

Bəstəkar, pianoçu, dirijor. Bakı Musiqi Akademiyasının professoru, Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (2000).

F.Əlizadə 1965-cü ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasına daxil olmuş, 1972-ci ildə görkəmli bəstəkar Qara Qarayevin sinfini bitirmişdir. Onun bir çox ölkələrdə səslənmiş simli kvartet, zərb alətləri və sintezator üçün "Muğamsayağı", fortepiano və simli kvartet üçün "Abşeron" kvinteti, vokal kvarteti üçün "Bayatı" və s. əsərlərinin qazandığı uğurun əsas səbəbi Azərbaycan musiqisi folklorunun elementlərindən peşəkarlıqla istifadə etməsidir.

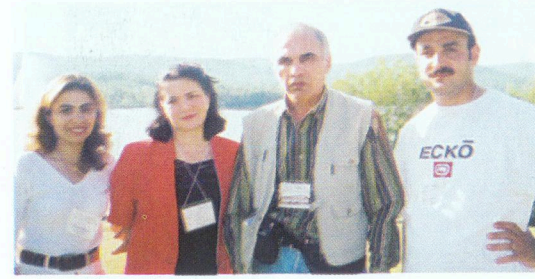
F.Əlizadə əsərlərində klassik orkestr alətləri ilə Azərbaycan xalq çalğı alətlərini cəsarətlə uyğunlaşdırır. O, İsveçrədə ilk dəfə ifa olunmuş "Crossing-II" əsərinə dirijorluq etmişdir. Firəngiz xanım həm də şeirlər yazır.

Onun şeirləri kamera ansambli və soprano üçün "İtirilmiş zamanın axtarışında" əsərində səslənmişdir.

Firəngiz xanım müəlliminə həsr etdiyi "Qara Qarayev" kitabının, "Azərbaycan simfonik musiqisi" əsərinin müəllifidir. O, 1999-cu ildə təşkil olunmuş "Qadınlar musiqidə" assosiasiyasının prezidentidir. O, geniş yaradıcılıq imkanları, məhsuldarlığı, tükənməz enerjisi, novatorluğu ilə fərqlənir.

Son illər Berlində yaşayan və işləyən Firəngiz xanım Əlizadə əsərlərindən ibarət konsertlərlə dünyanın müxtəlif ölkələrində çıxış edir.

Soldan qanun çalan T.Əliyevə, bəstəkarlar F.Əlizadə, C.Quliyev və nəfəslı alətlər ifaçısı İlham Nəcəfov
From left to right: kanonist T.Aliyeva, composers F. Ali-zade, J.Guliyev, and wind-instrumentist I.Najafov

Firangiz Ali-zade safely and organically combines in her music scores classical orchestral European musical instruments, the Azerbaijani traditional instruments, and electric ones, together with sound recordings.

Among her works are *Mugamsayagi* for string quartet, percussions and a synthesizer, quintet *Absheron* for a piano and a string quartet, *Bayati* for male vocal quartet, etc. She frequently conducts the compositions, herself for example, the first execution of her *Crossing-II*, taken place in Switzerland, and also acts as a poet. In particular, namely her verses sound in her piece *Searching the Lost Time* for chamber ensemble and soprano.

Firangiz khanum is the author of the book *Kara Karayev* about her teacher, the work *The Azerbaijani Symphonic*

Soldan: musiqişünas Z.Dadaşzadə, bəstəkar N.Şəfiyeva, musiqişünas F.Əliyeva, violonçel çalan I.Monigetti (Rusiya), musiqişünas L.Hüseynova, və F.Əlizadə (oturub)

From left to right: musicologist Z.Dadash-zade, composer N.Shafiyeva, musicologist F.Aliyeva, cellist I.Monigetty (Russia), F.Ali-zade (sitting), and L.Huseynova with Azerbaijani musicologists and composers

Composer, pianist, conductor. Professor. The Honored Worker of Arts (1990), the National Actress of the Azerbaijan Republic (2000).

She was graduated from the Azerbaijani State Conservatory, Kara Karayevs class (1965). The peculiarity of her music is in the presenting of elements of the Azerbaijan's musical folklore by means of the newest methods of composer mastership.

M.Rostropoviçə. Bakı, 2004-cü il
With M.Rostropovich. Baku, 2004

Music, the president of the association *Women In Music*, organized in 1999. She is distinguished by great creative fruitfulness, energy, inexhaustible aspiration towards innovation. Firangiz Ali-zade's music is played by solo musicians, orchestras and music groups of the different countries of the world.

Last years she lives and works in Berlin, performing her music worldwide, including her motherland - Azerbaijan.

Afaq Məlikova

Afaq Malikova

(18.01.1947)

Rəqqasə, xoreoqraf. Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1978). O, Bakı Xoreoqrafiya məktəbini, görkəmli Azərbaycan balerinası Leyla Vəkilovanın sinfini bitirmiş (1963), həmin ildən Azərbaycan Dövlət Mahnı və Rəqs Ansamblının solisti, sonralar isə həm də məşqçisi olmuşdur. Afaq xanım Azərbaycan rəqslərinin gözəl ifaçısı kimi şöhrətlənmişdir. Onun repertuarına bir çox şərq xalqlarının rəqsləri də daxildir. O, 1984-cü ildən Azərbaycan Dövlət Mahnı və Rəqs Ansamblının rəhbəridir. Afaq xanım Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərində, məsələn, Əfrasiyab Bədəlbəylinin "Qız Qalası" baletində gürcü rəqsi, "Nəlbəki", "Şalaxo" rəqslərinə quruluş vermişdir. Tükənməz enerjili pəşəkar sənətkar rəhbərlik etdiyi ansamblla dünyanın bir çox ölkələrində Azərbaycan incəsənətini uğurla təbliğ etmişdir.

Rəqqasə T.Muradova, baletmeyster Y.Atakışızadə, Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru, pianoçu F.Bədəlbəyli

With ballerina Tarana Muradova, ballet mistress Yulana Atakishi-zade, and pianist, rector of Baku Music Academy, prof. Farhad Badalbayli

she has prepared such ethnic dances *Nelbeki*, *Shalaho*, and the *Georgian Dance* for the Act II of Afrasiyab Badalbeily's ballet *The Maiden Tower*. Travelling with the Ensemble all around the world Afag Malikova acquaints people of different countries with Azerbaijani dance.

Soldan Afaq Məlikova, balerina Maya Plisetskaya, Prezident Heydər Əliyev və balerina Leyla Vəkilova. 1998-ci il
From left to right, the front row: Afag Malikova, ballerina Maya Plisetskaya (Russia), President Heydar Aliyev, and ballet mistress and teacher Leyla Vekilova. 1998

Fidan Qasimova

Fidan Gasimova

(17.06.1947)

Mügənni (lirik soprano). Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1982) və SSRİ xalq artisti (1988). Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasını (skripka və solo oxu ixtisasları üzrə) və Qara Qarayevin məsləhəti ilə Moskva Konservatoriyasını bitirmişdir. Qeyri-adi, yüksək diapazonlu, zəngin tembrli səsi ilə mütəxəssis və dinləyicilərin diqqətini cəlb edən Fidan xanım beynəlxalq festivallarda (2-ci mükafat, Cenevrə 1973; 2-ci mükafat, Niderland

Fidan (sağda) və Xuraman Qasimova bacıları Sisters Fidan (right) and Khuraman Gasimovas

1975; 1-ci mükafat, İtaliya 1977) laureatları olmuşdur. Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının solisti olan istedadlı müğənni Gülçöhrə və Nigar ("Arşın mal alan" və "Koroğlu", Ü.Hacıbəyov), Sevil ("Sevil", F.Əmirov), Mikaella ("Karmen", C.Bize), Marqarita ("Faust", Ş.Quno), Dezdemonna ("Otello", C.Verdi), Turandot, Toska ("Turandot", "Toska", C.Puççini) kimi rəngarəng, yaddaqalan obrazlar yaratmışdır.

F.Qasimova keçmiş SSRİ və Azərbaycan Respublikasının xalq artisti fəxri adlarına layiq görülmüş, "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilmişdir. Fidan Qasimovanın ifası İtaliya, Fransa, Hollandiya, Danimarka, Portuqaliya, Rumıniya, Macarıstan, Çexiya, Slovakiya, Böyük Britaniya, Türkiyə və ABS-da hərarətli alqışlarla qarşılanmışdır.

Konservatoriyada Üzeyir Hacıbəyovun abidəsi qarşısında
In front of the Conservatory and U.Hajibeyov monument

Opera singer (lyric soprano). The People's Actress of the USSR (1988).

After the graduation from the Azerbaijan State Conservatory as a violinist and a singer Fidan Gasimova, because of her wonderful voice and talent, was strongly advised by outstanding composer Kara Karayev to continue her vocal training in Moscow. Completing her education in the Moscow Conservatory with excellence Fidan khanum returned back to Baku.

The voice of an extraordinary beauty, a full range with rich timbre painting at once attracted both experts and amateurs. She became the winner of many international competitions (Geneva, 1973, the 2nd premium; the Netherlands, 1975, the 2nd premium; Italy, 1977, the 1st premium). Female opera characters created by her as the prima donna of the Azerbaijan State Opera and Ballet Theatre in the Western, Russian and Azerbaijani operas are unforgettable. These are fine Hajibeyov's heroines Gulchohra and Nigar, touching and resolute Sevil in F.Amirov's opera with the same title, charming Michaela in Bizet's *Carmen*, Margarita in Gounod's *Faust*, surprisingly womanly and romantic Tatyana in Tchaikovsky's *Evgeni Onegin*, selfless and loving Desdemona in Verdi's *Otello*, the sparkling and powerful Princess Turandot and passionate and temperamental Tosca in Puccini's operas, etc. Having got the widest recognition, Fidan Gasimova has been awarded with plenty honorary titles and awards among which the most important is the *Glory Order of the Azerbaijan Republic*. People applauded her special art in the USA, Italy, France, Holland, Denmark, Portugal, Romania, Hungary, Czech, Slovakia, England, Turkey and other countries.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin xanımı Mehriban xanım Əliyeva, Fidan Qasimova, oğlu Fərid və Xuraman Qasimova
The spouse of the President of Azerbaijan Republic Mr. İlham Aliyev - Mrs. Mehriban Aliyeva (in the centre) with Fidan Gasimova, her son, and Khuraman Gasimova

Fidan və Xuraman Qasimova bacıları Sisters Gasimovas singing

Princess Turandot and passionate and temperamental Tosca in Puccini's operas, etc. Having got the widest recognition, Fidan Gasimova has been awarded with plenty honorary titles and awards among which the most important is the *Glory Order of the Azerbaijan Republic*. People applauded her special art in the USA, Italy, France, Holland, Denmark, Portugal, Romania, Hungary, Czech, Slovakia, England, Turkey and other countries.

Rəna Məmmədova

Rena Mammadova

(27.02.1950)

Musiqişünas, sənətsünaslıq doktoru, professor. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü (2001).

Rəna xanım elmi fəaliyyətinə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının memarlıq və incəsənət institutunda başlamışdır. O, 1981-ci ildə "Üzeyir Hacıbəyovun yaradıcılığında sonata formasının yaranmasında muğamın ladintonasiya əsaslarının rolu" mövzusunda namizədlik, 10 ildən sonra "Azərbaycan muğamının formalaşması və fəaliyyəti mənbələri" mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə etmişdir. O, görkəmli opera müğənnisi və teatr xadimi Hüseynqulu Sarabskinin nəvəsi 3 qadın akademikdən biri Püstə xanım Əzizbəyovanın qızıdır. R.Məmmədova sənətsünaslıq sahəsində elmlər akademiyasının ilk qadın müxbir üzvüdür. Rəna xanım Azərbaycan musiqisinin tarixi və nəzəriyyəsi üzrə bir çox əsərlərin müəllifi və musiqişünaslıqda yeni istiqamət olan musiqi türkologiyasının banisidir.

Musiqidə ilk addımlar
The first steps in music

Rəna Məmmədova anası akademik Püstəxanım Əzizbəyova
Rena Mammadova with her mother, academician historian Pusta Azizbeyova

Musicologist. Doctor of Arts, professor, the corresponding member of the Academy of Sciences of Azerbaijan (2001).

Rena Mammadova started her scientific activity in the Institute of Architecture and Arts - one of the Academy of Sciences' institutions. Rena khanum's grandfather was Guseynqulu Sarabsky - the outstanding opera singer and one of those who contributed to the development of opera art in the beginning of the 20th century in Azerbaijan. Her mother was of one of the three women - Azerbaijani academicians, historian Pusta Azizbeyova. In her turn, Rena Mammadova is the first among women, who became the corresponding member of the Academy of Sciences in the field of art criticism.

She has been the author of numerous works on history and theory of Azerbaijani music, and has become the founder of a new direction in musicology - musical Turkology.

Xuraman Qasimova

Khuraman Gasimova

(06.06.1951)

Müğənni (soprano). Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1986). Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasını bitirdikdən sonra X.Qasimova Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının truppasına qəbul olunmuşdur. Onun sənəti V Zaqafqaziya musiqi ifaçılarının (I mükafat Tbilisi, 1977), Qlinka adına Ümumittifaq vokalistlərinin (Dəşkənd, 1979) Mariya Kallas adına vokalistlərin (Afina, 1981, qran pri və qızıl medal), P.İ.Çaykovski adına vokalistlərin konkurslarında (II müəfət, 1988) mükafatlandırılmışdır. 1984-cü ildə Azərbaycan Dövlət Mükafatına layiq görülmüşdür. X.Qasimova opera teatrı səhnəsində Səlmə ("Aldanmış ulduzlar", M.Quliyev), Sevil və Dilbər ("Sevil", F.Əmirov), Xanım ("Müğənnin taleyi", C.Cahangirov), Gülzar ("Şah İsmayıl", M.Maqomayev), Natəvan ("Natəvan" V.Adıgözəlov), Mimi, Muzetta, Toska ("Bogema", "Toska", C.Puççini), Aida, Dezdemonə ("Aida", "Otello", C.Verdi), Tatyana ("Yevgeni Onegin" P.İ.Çaykovski) və digər son dərəcə gözəl obrazlar qalereyası yaratmışdır.

O, Azərbaycan xalq mahnılarını özünəməxsus tərzdə gözəl ifa edir. Xuraman xanım 1994-cü ildən Bakı Musiqi Akademiyasının professoru, opera və solo oxu kafedrasının müdiri kimi pədoqoji fəaliyyətlə teatr və ifaçılıq fəaliyyətini uğurla uzlaşdırmışdır. O, bir müddət İstanbul Universitetinin nəzdindəki konservatoriyada işləmiş (1994-1998), xarici ölkələrdə qastrol səfərlərində olmuşdur. Xuraman xanım Azərbaycan opera və vokal sənətini respublikamızın hüdudlarından kənar da layiqincə təmsil edərək onu yüksəklərə qaldırır. İncə ifa tərzli, daxili ələmlə zahiri gözəlliyin vəhdəti, məftunedici səs Xuraman xanımı fərqləndirən cəhətlərdir.

Maestro Niyazi ilə
With maestro Niyazi

Bacısı Fidan ilə
With sister Fidan

Opera singer (soprano). The People's actress of Azerbaijan (1986).

Being successfully graduated from the Azerbaijan State Conservatoire, she has become a leading singer in Opera Theatre company. For her art she was awarded many times: at the 5th Transcaucasian Competition of musicians - performers (Tbilisi, 1977,

Musiqi Mədəniyyəti Muzeyində Adilya xanım Məmmədova ilə
At the meeting commemorating Bulbul with his Adilya Mammadova

the first premium), at the 8th Named after M.I.Glinka All-Union Competition of vocalists (Tashkent, 1977), Maria Callas Singers Competition (Athens, 1981, Grand Prix and the gold medal), Tchaikovsky Competition (1988r., second premium). In 1984 she received the State Premium of Azerbaijan. Khuraman khanum has created a gallery of remarkable images on opera stage: Salma (*The Deceived Stars* by M.Kuliyev), Sevil and Dilbar (*Sevil* by F.Amirov), Khanum (*Singer's Fate* by J.Janghirov), Gulzar (*Shah Ismail* by M.Magomaev), Mimi and Musette (*La Boheme* by G.Puccini), Aida (*Aida* by G.Verdi), Desdemona (*Otello* by G.Verdi), Tosca (Puccini's *Tosca*), Tatyana (Tchaikovsky's *Yevgeny Onegin*), etc. She is the fine interpreter of the Azerbaijani folk songs. Khuraman khanum successfully combines her opera and concert performances with teaching activity, being the professor and the head of solo singing and opera training department in the Baku Musical Academy (since 1994). In 1994-1998 she worked in the Conservatory of the Istanbul University (Turkey). She frequently presents her art in different countries. The refined artistic performing manner, harmony of external and inner world beauty, fascinating voice - these are Khuraman Gasimova's distinguishing features.

Heydər Əliyev və onun oğlu İlham Əliyev (Azərbaycan Respublikasının Prezidenti) балерина Мауа Plisetskaya və Qasimova bacıları (ayaq üstə). 1998-жл Heydar Aliev, İlham Aliyev (President of the Azerbaijan Republic since 2003), Maya Plisetskaya and sisters Gasimovas. 1998

Gülbacı İmanova

Gulbaji İmanova

(13.02.1956)

Xor dirijoru. Azərbaycan Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi (2002).

Azərbaycanda xor ifaçılığının yaranması XX əsrin 20-30-cu illərində Ü.Hacıbəyovun bilavasitə iştirakı ilə ilk xor kollektivinin təşkil olunduğu, inkişaf etməyə başladığı dövrə təsadüf edir. Bu dövrə qədər xalq mahnıları qrup halında ifa olunsada, çoxsəsli xor oxunmurdu.

1966-cı ildə Azərbaycan Dövlət Xor Kapellası təşkil edilmiş və istedadlı qadın xormeysterləri Elnarə Kərimova və Zərifə İsmaylova müxtəlif illərdə ona başçılıq etmişlər. 1996-cı ildə Gülbacı İmanova xor kapellasının bədii rəhbəri və baş dirijoru təyin edildi. Onun repertuarına Azərbaycan, dünya xalqlarının xor musiqisi, o cümlədən Amerika spirituelsi, klassik və müasir musiqi əsərləri, xüsusilə F.Əlizadənin "Journey Immortality" oratoriyası daxil edilmişdir.

G. İmanova Azərbaycanda səslənməmiş əsərlərin ifasına nail olmuşdur. Bunların arasında Ş. Qununun "Santa Sisiliya" messasını və onun rəhbərliyi ilə kapellanın ilk dəfə ifa etdiyi V. Adıgözəlovün "Təntənəli kontata"sını və s. ifa olunmuşdur.

Gülbacı xanım müxtəlif operalara xor partiyaları hazırlamış, "Traviata", "Aida", "Trubadur", "Təlxəklər", "Çar gəlini", "Aleko" və s. tamaşaların xormeysteri olmuşdur.

Kirxada konsertdə (Bakı)

Conducting the concert in the Kirche, Baku

Choral conductor. The Honored Worker of Arts of the Azerbaijan Republic (2002).

Art of choir singing faced the beginning of its development in Azerbaijan in the 1920s-1930s when under Uzeir Hajibeyov's supervision the first professional choruses have been organized. Before that there were folk traditions of group unison singing the national songs, but there were not examples of polyphonic choral singing here.

In 1966 the State Choral Chapel of Azerbaijan has been organized. Among its leaders in different years there were such talented choir masters - women as Elnara Kerimova and Zarifa Ismailova. In the year 1996 Gulbaji Imanova was appointed its art director and the main conductor.

Her extensive repertoire includes diverse music of different nations of the world - European classics, American spirituals, modern Western and Azerbaijani music, in particular, oratorio *The Journey to Immortality* by Firangiz Ali-zade. She tries to perform music that had not yet been performed in Azerbaijan. For example, Charles Gounod's mass *Santa Cecilia*, or Vasif Adigezalov's *The Solemn Cantata* were sung here for the first time by the State Choral Chapel conducted by Gulbaji Imanova.

Gulbaji khanum has prepared a number of chorus parts in various operas. She was responsible for choir in such performances of the Opera Theatre in Baku, as *La Traviata*, *Aida*, *Il Trovatore*, *Pagliacci*, *Cavaleria Rusticana*, *The Tsar's Bride*, *Aleko*.

Mstislav Rastrapoviç və Qalina Vişnevskaya Gülbacı xanımı alqışayırlar

Mstislav Rostropovich and Qalina Vishnevskaya applaud her

Azərbaycan Dövlət Xor Kapellasının bədii rəhbəri və baş dirijoru Gülbacı İmanova
Gulbaji Imanova - artistic chief and choir-master of the Azerbaijan State Chapel (Chorus)

Səkinə İsmayılova

Sakine Ismaylova

(24.02.1956)

Müğənni. Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1992). Səkinə xanım 1978-ci ildə Bakı Musiqi Məktəbini bitirmiş və 1980-ci ildən Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının solistidir. O, Ü.Hacıbəyovun "Leyli və Məcnun", "Əsli və Kərim", Z.Hacıbəyovun "Aşiq Qərib", M.Maqomayevin "Şah İsmayıl", Ş.Axundovanın "Gəlin qayası" və s. operalarında çıxış etmişdir.

Səkinə xanım 1992-ci ildən Azərbaycanda nadir qadın triosundakı çıxışı ilə (tarçalan Turunc Ağayeva, kamançacalan Fəridə Məlikova ilə birlikdə) bir daha təsdiq etmişdir ki, qadınlar muğam ifaçılığını kişilərlə bərabər səviyyədə təmsil edə bilərlər. Bu məqsədlə o, kişi ifaçılarına məxsus qavalda çalmağın sirlərini öyrənmişdir. S.İsmayılova Bakı Musiqi Akademiyası tarixində muğam dərsləri deyən ilk qadındır.

"Leyli və Məcnun" operasından sonra
C.Əkbərov və B.Mənsurov
After *Leili and Mejnun* with J. Akperov (right)
and B. Mansurov

Soldan: xanəndə Ağaxan Abdullayev, Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət naziri Polad Bülbüloğlu və Səkinə İsmayılova

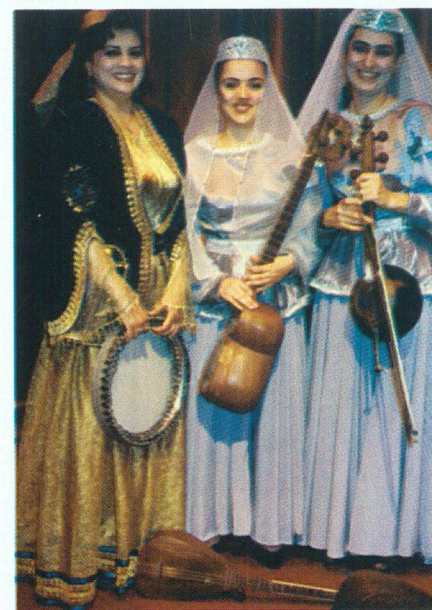
From left to right khanende Agahan Abdullayev, Minister of Culture Polad Bulbuloglu and Sakine Ismaylova

Singer. The People's Actress of Azerbaijan (1992).

She was educated in The Baku Music College (completed in 1978). Since 1980 she has been a soloist of The Azerbaijan State Opera and Ballet Theatre, acting in such

Azerbaijani composers' operas as *Leyli and Mejnun* and *Asli and Kerem* by U.Hajibeyov, *Ashiq Garib* by Z.Hajibeyov, *Shakh Ismail* by M.Magomayev, *The Bride's Rock* by Sh.Akhundova, etc.

Since 1992 she acts within the unique female mugam trio together with tarist Turunj Agayeva and kamanchist Farida Malikova, proving the women's ability to compete in mugam art with men on the same level. With similar the same

purpose Sakine khanum has taken lessons of the gaval playing, as the gaval is the indispensable satellite of all khanendes, customarily played by men with greater virtuosity.

Sakine Ismaylova also has become the first woman teaching mugam art in the Baku Music Academy.

Rəna Rzayeva

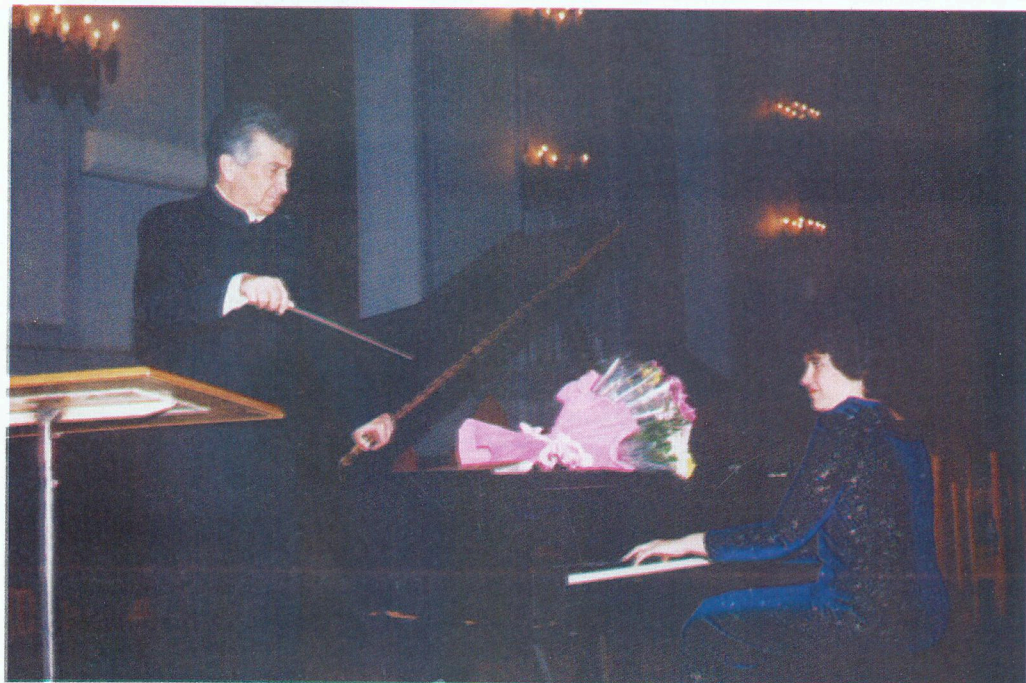
Rena Rzayeva

(05.11.1959)

Pianoçu. Azərbaycan Respublikasının əməkdar artisti (2000).

R.Rzayeva Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasını, Elmira Səfərovanın sinfini bitirmişdir (1983). Maestro Niyazi 1984-cü ildə onu Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestrinə pianoçu götürmüş və o, bu günə qədər orkestrin solistidir. O, bəstəkarlardan S.Prokofyev və R.Şumanın vurğunudur. Rəna xanım Azərbaycan bəstəkarlarından Niyazi, X.Mirzəzadə və Z.Fərhadovun fortepiano musiqisini yorulmadan təbliğ edir və onların yeni əsərlərinin ilk ifaçısı olmaqla diska yazdırır. Rəna xanım müxtəlif ölkələrdə (Norveç, İsveçrə, Avstriya, ABŞ, İngiltərə, Hollandiya) uğurla çıxış edir və repertuarına müasir Qərbi bəstəkarlarının yeni əsərlərini daxil edir. Onun fəaliyyət dairəsi genişdir. Rəna xanım işlədiyi orkestrin rəhbəri, tanınmış Azərbaycan dirijoru Rauf Abdullayev haqqında "Bir ruhun çırpıntısı" adlı kitabın müəllifidir (2003).

Dirijor Rauf Abdullayevlə

With conductor Rauf Abdullayev

Pianist. The Honoured Actress of Azerbaijan (2000).

Rena Rzayeva has graduated from the Azerbaijan State Conservatory, class of Elmira Safarova, in 1983. In 1984 the head of the Azerbaijan State Symphony orchestra, famous conductor maestro Niyazi invited her to work in the orchestra as a pianist. Rena khanum works in this orchestra till nowadays. While her favourite composers are Sergey Prokofyev and Robert Schumann, she does her best for propagation of piano music of the Azerbaijani composers, frequently being the first performer of their new or unknown pieces, recording them on disks. For example she has played and recorded unknown piece of Niyazi, new compositions of Hayam Mirza-zade, Zaur Farkhadov, ect. She actively and successfully makes concert tours in the different countries (Norway, Switzerland, Austria, the USA, the U.K., the Netherlands, etc.), and willingly includes into her repertoire the

Soldan bəstəkar S.Ələskərov, pianoçu R.Rzayeva, bəstəkar T.Quliyev və dirijor R.Abdullayev
From left to right: composer Suleyman Aleskerov, Rena Rzayeva, composer Tofiq Guliyev and conductor Rauf Abdullayev

newest music of modern Western composers. The circle of her interests is not limited only by performing activity. Rena khanum has written the book, *This is The Gust* (2003) signed "Jamaladdingizi". It is about the prominent Azerbaijani conductor Rauf Abdullayev, the present head of the symphony orchestra, she plays with.

Bəstəkar Aqşin Əlizadə ilə
With composer Akshin Alizade

Qərinə Kərimova

Qarina Karimova

(16.16.1964)

Müğənni (messo-soprano). Azərbaycan Respublikasının xalq artisti (1998). Q.Kərimova 1990-cı ildən Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının solistidir. O, opera sənəsində Aida, ("Aida" C.Verdi), Çio-Çio-san, Toska ("Çio-Çio-san", "Toska", C.Puççini), Mikaella ("Karmen", C.Bize), Nigar ("Koroğlu", Ü.Hacıbəyov) və s. yaddaqalan obrazlar yaratmışdır. Müğənninin repertuarına romanslar, xalq mahnıları və Azərbaycan bəstəkarlarının əsərləri daxildir. 1997-ci ildə Bakıda keçirilmiş vokalçılarnın Bülbül adına I Beynəlxalq Müsəbiqəsinin 3-cü mükafatına layiq görülmüşdür. Q.Kərimova Böyük Teatra dəvət almış, C.Puççininin "Toska" operasında Florin Toska partiyasını böyük müvəffəqiyyətlə ifa etmişdir. Mətbuatda çıxmış "Böyük Teatrda böyük müvəffəqiyyət" adlı məqalədə deyilirdi: "Qərinə Kərimovanın ünvanına axan gur alqışlar və "bravo" sədələri həmvətənlimizin qazandığı uğurların ən yüksəyidir. Qərinə Kərimova nəinki Böyük Teatrda klassik opera partiyasını özünə məxsus sənətkarlıqla yaratmış, o həm də Toska obrazında əsl qadın məhəbbətinin satqınlıq, ölüm və faciələrə gətirib çıxardığını göstərmişdir. Bu iş əz həmiyyətli deyildir".

Qərinə Abdullayevanın kamera orkestri ilə çıxışı. Dirijor Nazim Rzayev

With chamber orchestra conducted by Nazim Rzayev

Opera singer (mezzo-soprano). The People's Actress of Azerbaijan (1998).

Since 1990 a soloist of the State Academic Opera and Ballet Theatre. She has created there such unforgettable images as Tosca, Michaela, Aida, Nigar, etc. So, the reper-

toire of this talented singer with a strong voice of special beauty includes vocal European music and Azerbaijani music as well - romances, folk songs, and the songs of the Azerbaijani composers. In 1997 she became one of the laureates (the third premium) at the Named after Bulbul The International Vocalists Competition (Baku).

Garina Karimova was invited to the Bolshoy Theatre where with the big success has acted with the main part in Giacomo Puccini's *Tosca*. "The applause and shouts "bravo" addressed to our compatriot were the signs of admiration - Garina Karimova has managed wonderfully to perform classical opera part and to show the image of the true Tosca, the woman, whose love has led to treachery, murder and tragedy", - this was written in one of the numerous newspaper articles illuminating her Big Success in the Big (Bolshoy) Theatre.

Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyində Bülbülün xatirə gecəsi. 2001-ci il
At the concert commemorating Bulbul in the State Museum of Azerbaijani Musical Culture

Abasova Elmira - 42, 64-65
 Abbasov Əşrəf - 58
 Abdullayev Ağaxan - 105
 Abdullayev Lütvəli - 36
 Abdullayev Rauf - 22, 56, 106, 107
 Abdullayeva Səadət - 3
 Abdullazadə Gülnaz - 6, 65
 Adan Adolf - 30
 Adıgözəlov Vasif - 22, 32, 49, 102
 Adıgözəlzadə Zöhrab - 22, 56
 Ağayev Həsən - 18
 Ağayeva Xurşid - 18-19
 Ağayeva Turunc - 104
 Aslanova Sona - 81
 Axundov Mirzə Fətəli - 44
 Axundova Elmira - 26-27
 Axundova Şəfiqə - 38, 54-55, 66, 67, 86, 104
 Allahverdiyeva Ruhəngiz - 70
 Almazadə Qəmər - 30-31
 Ambrozio Dotti - 16
 Anar - 22
 Aslanoğlu Cahangir - 87
 Aşiq Pəri - 3
 Atakişiyev Rauf - 56, 59
 Atakişizadə Yuliana - 95
 Babayev Mirzə - 45
 Bağırov Məmmədağlı - 31
 Bağırov Zakir - 36, 77, 88
 Bakıxanov Əhməd - 72, 86
 Bakıxanov Tofiq - 32, 36
 Barsova Valeriya - 14
 Bayramov Əli - 70
 Bayramov Həbib - 50, 84, 91
 Bayramova Alla - 6, 75
 Bayramova Aygün - 48
 Behbudov Rəşid - 27, 58, 64, 76
 Bədəlbəyli Əfrasiyab - 12, 30, 94
 Bədəlbəyli Fərhad - 22, 95
 Bədərbəyli Leyla - 34
 Bədizadə Məhərrəm - 68
 Bikova Mariya - 56

Bize Corc - 96, 108
 Braudo İsay - 82
 Briqvadze Nani - 78
 Bülbül - 17, 22, 26, 31, 32, 34, 46, 47
 Bülbüloğlu Polad - 22, 47, 79, 105
 Cahangirov Cahangir - 58, 88, 100
 Cəfərova Zara - 23, 82, 83
 Cəlilova Roza - 60-61
 Çaykovski Pyotr - 30, 88, 100
 Dadaşov Əhsən - 68, 90
 Dadaşova Elnarə - 32
 Dadaşzadə Zümrüd - 33, 93
 Daşdəmirov Ədəkbər - 18
 Davidoviç Bella - 22, 56-57, 76
 Delib Leo - 16
 Dəmirəl Süleyman - 44
 Dilbazi Əminə - 40-41
 Doxtərə-Səbi - 3
 Dolina Larisa - 76
 Eldarova Əminə - 64
 Elsner Yurgen - 42
 Eyxenvald Anton - 14
 Eyvazova Şəfiqə - 90-91
 Əbdürrəhmanov A. - 18
 Əhmədova Fırəngiz - 16, 58-59
 Əkbərov Canəli - 42, 91, 105
 Ələkbərova Şövkət - 48-49
 Ələsgərov Süleyman - 28, 36, 38, 58, 88, 107
 Əliyev Əbülfət - 49, 66
 Əliyev Heydər - 45, 47, 51, 65, 73, 95, 101
 Əliyev İlham - 97, 101
 Əliyeva Ədilə - 4
 Əliyeva Fərəh - 93
 Əliyeva Gülarə - 22, 68-69
 Əliyeva Mehriban - 3, 97
 Əliyeva Təranə - 93
 Əlizadə Aqşin - 79, 107
 Əlizadə Fırəngiz - 32, 77, 92-93, 102

Əmirov Fikrət - 26, 28, 58, 65, 96, 100
 Əsədullayev Arif - 90
 Əsədullayeva Mehri - 90
 Əzimi Səfurə - 88-89
 Əzizbəyova Püstəxanım - 98, 99
 Fərhadov Zaur - 106
 Fiqarova Əminə - 4
 Fliyer Yakov - 56
 Gəncəvi Məhsəti - 3
 Gəncəvi Raziyyə - 3
 Hacıbəyov Soltan - 30, 31
 Hacıbabəyov Hüseynağa - 17, 26, 31
 Hacıbəyov Üzeyir - 9, 14, 16, 18, 20, 24, 26, 28, 31, 32, 34, 36, 38, 44, 52, 54, 58, 64, 66, 72, 74, 86, 88, 96, 98, 102, 104, 108
 Hacıbəyov Zülfüqar - 20, 24, 38, 66, 88, 104
 Hacıyev Cövdət - 40, 41, 64
 Hacıyev Rauf - 65
 Haşimov Məhərrəm - 76
 Haşimov Rəşad - 70
 Haşimov Aybəniz - 48
 Haşimova Ceyran - 70-71
 Haşimova Tamilla - 76-77
 Həsənova Gülxar - 38-39, 54
 Həsənova Rəhilə - 52-53
 Hüseynov Hacıbaba - 86
 Hüseynov Rəfael - 6
 Hüseynova Lalə - 93
 Hüseynzadə Ədilə - 32-33
 Xanlarova Zeynəb - 72-73
 Xasiyeva Könül - 48
 Xurşidbanu Natəvan - 3
 İbrahimov Mirzə - 78
 İbrahimova Sevda - 32, 78-79
 İqumnov Konstantin - 56
 İmanhva Gülbacı - 102-103
 İsmayılova Səkinə - 104-105

İsmayılova Tükəzban - 50-51, 84
 İsmayılova Zərifə - 102
 Kallas Mariya - 100
 Karaklaıç Radmila - 77
 Karaqiçeva-Bretanitskaya Lyudmila - 42-43
 Kələntərli Münəvvər - 28-29
 Kərimova Elnarə - 102
 Kərimova Qərinə - 108-109
 Kor Əhəd - 52
 Qacar Çingiz - 6
 Qacar Xurşid - 14-15
 Qacar Səltənət - 24
 Qacar Sürəyya - 24-25
 Qaqarın Qriqoriy - 3
 Qarayev Fərəc - 79
 Qarayev Qara - 23, 42, 64, 65, 74, 76, 77, 78, 92, 96
 Qaryağdıoğlu Cabbar - 20
 Qasimov İmran - 79
 Qasimova Fidan - 96-97, 101
 Qasimova Xuraman - 89, 96, 97, 100-101
 Qasimova Nisə - 70
 Qayıbova Xədicə - 12-13
 Qədimova Sara - 44-45, 73
 Qinzburq Raxil - 76
 Qlier Reynqold - 16, 30
 Qlinka Mixail - 100
 Quliyev Cavanşir - 93
 Quliyev Əliağa - 87
 Quliyev Məmməd - 88, 100
 Quliyev Tofiq - 28, 31, 65, 107
 Quliyeva İlhamə - 84-85
 Quno Şarl - 96, 102
 Mahmudova Tamilla - 4, 22
 Maqomayev Müslüm - 14, 16, 20, 28, 38, 44, 58, 59, 66, 100, 104
 Maqomayev Müslüm - 16, 32, 85
 Marağai Əbdülqadir - 74
 Mehrləyeva Fatma - 52
 Məlikova Afaq - 94-95
 Məlikova Fəridə - 104
 Məmmədov Çingiz - 47
 Məmmədov Hacı - 49
 Məmmədov İbrahim - 32, 59
 Məmmədov İsmayıl - 37
 Məmmədov Nəriman - 77
 Məmmədova Adilə - 46-47, 101
 Məmmədova Nəzakət - 70, 86-87

Məmmədova Rəna - 98-99
 Məmmədova Şövkət - 16-17, 31, 64, 65, 83
 Mənsurov Bəhram - 42, 73, 91, 105
 Mənsurov Nadir - 53
 Mirzəyev Baba - 87
 Mirzəyev Musa - 77
 Mirzəzadə Böyükağa - 60
 Mirzəzadə Xəyyam - 22, 106
 Moiseyev İqor - 76
 Monigetti İvan - 93
 Muxtarova Fatma - 10-11
 Muradova Maxruq - 66, 67
 Muradova Rübabə - 54, 66-67
 Muradova Tamilla - 95
 Musorqski M. - 12
 Mustafayeva Nisə - 80
 Mustafazadə Əzizə - 4
 Mustafazadə Vaqif - 4, 84
 Nehru Cəvahirilər - 80
 Neodanova Antonina - 14
 Nəcəfov İlham - 93
 Nəvvab Mir Möhsün - 74
 Niyazi - 40, 42, 57, 58, 65, 106
 Nuri Yaşar - 89
 Paxmutova Aleksandra - 77
 Pirimov Qurban - 44, 48, 78
 Plisetskaya Maya - 95, 101
 Ponorovskaya İrina - 76
 Prokofyev Serqey - 106
 Puççini Covanni - 58, 96, 100, 108
 Puqaçova Alla - 76
 Rəhimli Kəmalə - 68, 70
 Rəhimova Elmira - 80-81
 Rimski-Korsakov Nikolay - 12
 Rossini Coakinno - 16, 26
 Rostropoviç Mstislav - 76, 79, 93
 Royzman Leonid - 82
 Rüstəmov Səid - 28, 64, 68
 Rzayev Azər - 20, 28, 55, 58
 Rzayev Həsən - 20
 Rzayev Nazim - 109
 Rzayev İslam - 87, 91
 Rzayeva Ağabacı - 36
 Rzayeva Həqiqət - 20-21, 31
 Rzayeva Rəna - 106-107
 Sabitoğlu Emin - 22, 36, 68
 Sadıxov Çingiz - 56
 Sadıqov Vaqif - 22

Sarabski Hüseynqulu - 20, 24, 44, 48, 50, 98
 Sen-sans Kamil - 12, 88
 Səfərləyeva Kövkəb - 22-23
 Səfəroğlu Bəşir - 29
 Səfərov Yaşar - 80
 Səfərova Elmira - 106
 Səfərova Zemfira - 74-75
 Səmədoğlu Yusif - 22
 Səmədoğlu Yusif - 22
 Sitkovetski Dmitri - 56, 76
 Sitkovetski Yulian - 56
 Speranski Nikhlay - 14
 Stalin İosif - 10
 Şəfiyeva Nərgiz - 93
 Şirinova Raziyyə - 70
 Şopen Friderik - 56
 Ştrasser Stefan - 18
 Şuman Robert - 106
 Şuşinski Xan - 44, 80
 Şuşinski Seyid - 20, 44, 66
 Titarenko Mariya - 34-35
 Tulikov Serafim - 65
 Urməvi Səfiəddin - 74
 Verdi Cuzeppe - 16, 26, 58, 96, 100, 108
 Vəkilova Leyla - 94, 95
 Vəzirova Validə - 34
 Yaqubova Tahirə - 82-83
 Yuoanin Nikita - 22
 Zeynallı Asəf - 18, 20, 26, 50, 54, 58, 66, 86
 Zeynalova Nəsibə - 36-37, 73
 Zəka Rəfik - 22

INDEX

- Abasova, Elmira - 42,64-65
 Abasov, Ashraf - 59
 Abdullayev, Aqakhan - 105
 Abdullayev, Rauf - 23, 56, 106, 107
 Abdullayeva, Saadat - 8
 Abdulla-zade, Gulnaz - 9,65
 Adam, Adolf - 31
 Adigezalov, Vasif - 23, 32, 49, 103
 Adygezal-zade, Zokhrab - 23,57
 Agaev, Gasanbek - 19
 Agayeva, Khurshid - 18-19
 Agayeva, Turunj - 105
 Akberov, Janali - 40, 91, 104
 Akhmedova, Firangiz - 17,58-59
 Akhundov, Mirza Fatali - 27, 39, 63
 Akhundova, Elmira - 26-27
 Akhundova, Shafiqqa - 39, 54-55, 67, 87, 89, 105
 Alekberov, Janali - 42,91,105
 Alekberova, Shovket - 48-49
 Aleskerov, Suleiman - 29,37,39, 59,89,107
 Aliyev, Abulfat - 49, 66
 Aliyev, Heydar - 45, 47, 51, 65, 73, 95, 101
 Aliyev, Ilham - 97, 101
 Aliyeva, Adelya - 8
 Aliyeva, Gulara - 22,68-69
 Aliyeva, Mehriban - 8, 97
 Aliyeva, Tarana - 93
 Ali-zade, Akshin - 77, 107
 Ali-zade, Firangiz - 33, 77, 92-93, 103
 Allahverdiyeva, Ruhangiz - 71
 Almas-zade, Gamer - 30-31
 Ambrozio, Dotti - 17
 Amirov, Fikret - 27, 29, 59, 65, 97, 101
 Anar - 23
 Asadullayev, Arif - 91
 Asadullayeva, Mehry - 91
 Ashig, Peri - 7
 Ashumov, Magerram - 79
 Ashumova, Tamilla - 78-79
 Aslanoglu, Jahangir - 87
 Azimi, Safura - 88-89
 Azizbeyova, Pusta - 99
 Babayev, Mirza - 45
 Badalbeyli, Afrasiyab - 13, 30, 31, 95
 Badalbeyli, Farhad - 23,95
 Badirbeyli, Leyla - 35
 Bagirov, Zakir - 37,77,89
 Bakikhanov, Ahmed - 73,87
 Bakikhanov, Tofiq - 32,37
 Barsova, Valeriya - 15
 Bayramov, Habib - 50,51,85,91
 Bayramova, Alla - 9,75
 Bayramova, Aygun - 49
 Behbudov, Rashid - 27,58,65,79
 Bizet, George - 97
 Blind, Ахад - 53
 Braudo, Isay - 83
 Bregvadze, Nani - 79
 Bulbul - 17,23,27,31,33,35,47
 Bulbuloglu, Polad - 23,47, 79, 105
 Bykova, Maria - 57
 Callas, Maria - 101
 Chopin, Frédéric - 57
 Dadashev, Ahsan - 69,91
 Dadashova, Elnara - 33
 Davidovich, Bella - 23,56-57,79
 Delibes, Leo - 17
 De mirel, Suleyman - 45
 Dilbazi, Amina - 40-41
 Dolina, Larissa - 79
 Dzhovdet, Gadzhiev - 41,65
 Eihenwald, Antoine - 15
 Eyvazova, Shafiga - 90-91
 Farkhadov, Zaur - 107
 Figarova, Amina - 8
 Flier, Yakov - 57
 Gadimova, Sara - 44-45,73
 Gagarin, Grigory - 7
 Gajar, Khurshid - 18-19
 Gajar, Saltanat - 25
 Gajar, Suraya - 24-25
 Ganjavi, Mehseti - 7
 Ganjavi, Raziya - 7
 Gasimov, Imran - 79
 Gasimova, Fidan - 96-97,101
 Gasimova, Khuraman - 89,96, 97,100-101
 Gayibova, Khadije - 10-11
 Ginzburg, Rahil - 79
 Glier, Reingold - 17,31
 Glinka, Mikhail - 101
 Gounod, Charles - 97,103
 Guliyev, Aliaga - 87
 Guliyev, Mammad - 89,101
 Guliyev, Tofiq - 29,31,65,107
 Guliyeva, Ilhama - 84-85
 Hajibeyov, Soltan - 31
 Hajibeyov, Uzeir - 9, 15, 17, 19, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 45, 53, 55, 59, 65, 67, 73, 75, 87, 89, 97, 99, 103, 105
 Hajibeyov, Zulfugar - 17,25,39, 89, 105
 Hajiye, Jovdet - 41,65
 Hasanova, Gulkhar - 38-39, 54
 Hasanova, Rahila - 52-53
 Hashimov, Rashad - 71
 Hashimova, Aibeniz - 49
 Hashimova, Jeyran - 70-71
 Huseynov, Hajibaba - 87
 Huseynova, Lala - 103
 Huseyn-zade, Adila - 32-33
 Ibrahimov, Mirza - 76,77
 Ibrahimova, Sevda - 33,76-77
 Igumnov, Konstantin - 57
 Imanova, Gulbaji - 102-103
 Ismaylova, Sakine - 104-105
 Ismaylova, Tukazban - 50-51, 84, 85
 Ismailova, Zarifa - 103
 Jafarova, Zara - 23,83
 Jalilova, Roza - 60-61
 Jahngirov, Jahangir - 59,89,101
 Kalantarli, Minavar - 28-29
 Karagicheva, Lyudmila - Bretanitskaya - 42-43
 Karayev, Kara - 23,43,64,65, 75,77,79,93,97
 Karimova, Elnara - 103
 Karimova, Garina - 108-109
 Karyagdi, Jabbar - 21
 Kasumova, Nisa - 71
 Khanlarova, Zeynab - 72-73
 Khurshudbanu, Natavan - 7
 Magomayev, Muslim - 15, 17, 29, 39, 45, 59, 67, 101, 105
 Magomayev, Muslim - 17,33,85
 Makhmudova, Tamilla - 8, 22
 Malikova, Afaq - 94-95
 Melikova, Farida - 105
 Mammadov, Ismail - 37
 Mammadova, Adila - 46-47, 101
 Mammadova, Nazaket - 71, 86-87
 Mammadova, Rena - 98-99
 Mammadova, Shovket - 16-17, 31, 65, 83
 Maraghai, Abdulkadir - 75
 Mehraliyeva, Fatma - 53
 Mirza-zade, Khayyam - 23, 107
 Moiseyev, Igor - 79
 Mukhtarova, Fatma - 12-13
 Muradova, Maruh - 67
 Muradova, Rubabe - 54,66-67
 Musorgski, Modest - 13
 Mustafazade, Vagif - 8, 84
 Mustafazade, Aziza - 8
 Navvab, Mir Mohsun - 75
 Nazirova, Elmira - 60, 61
 Nehru, Jawaharlal - 81
 Nezhdanova, Antonina - 15
 Niyazi - 41,43,57,59,65,107
 Ponarovskaja, Irina - 79
 Primov, Kurban - 44,45,48, 76, 77
 Prokofyev, Sergey - 107
 Puccini, Giacomo - 59,97, 101, 109
 Pugacheva, Alla - 79
 Rahimova, Elmira - 80-81
 Rahimly, Kamala - 68,71
 Rimsky-Korsakov N. - 13
 Rossini, Gioacchino - 17,27
 Rostropovich, Mstislav - 79,93
 Royzman, Leonid - 83
 Rustamov, Seid - 29,64,69
 Rzayev, Azer - 21,29,55,59
 Rzayev, Hasan - 21
 Rzayeva, Agabaji
 Rzayeva, Haqiqet - 20-21,31
 Rzayeva, Rena - 106-107
 Sabitogli, Emin - 22,37,68
 Sadikhov, Vagif - 23
 Safaraliyeva, Kovkeb - 22-23
 Safarova, Elmira - 107
 Safarova, Zemfira - 74-75
 Saint-Saëns, Camille - 13, 89
 Samed oglu, Vagif - 23
 Samed oglu, Yusif - 23
 Sarabsky, Guseyngulu - 21,24, 45,49,51,99
 Schumann, Robert - 107
 Shahriyar - 67
 Shirinova, Raziya - 71
 Shushinsky, Seid - 21,45,67
 Sitkovetsky, Dmitry - 56,57,79
 Sitkovetsky, Yulian - 57
 Speransky, Nikolay - 15
 Tchaykovsky, Peter - 31,89,97,101
 Titarenko, Maria - 34-35
 Urmevi, Sefiaddin - 75
 Vekilova, Leyla - 95
 Verdi, Giuseppe - 13,17,27, 59,97,101
 Vezirova, Valida - 35
 Yaqubova, Tahira - 82-83
 Yushanin, Nikita - 23
 Zeka, Rafik - 23
 Zeynalli, Asaf - 18,21,27,51, 55,59,87
 Zeynalova, Nasiba - 36-37,73

Kitabın içindəkilər

Fatma Muxtarova.....	10	Elmira Nəzirova.....	60
Xədicə Qayıbova.....	12	Roza Cəlilova.....	62
Xurşid Qacar.....	14	Elmira Abbasova.....	64
Şövkət Məmmədova.....	16	Rübabə Muradova.....	66
Xurşid Ağayeva.....	18	Gülərə Əliyeva.....	68
Həqiqət Rzayeva.....	20	Ceyran Həşimova.....	70
Kövkəb Səfərəliyeva.....	22	Zeynəb Xanlarova.....	72
Sürəyya Qacar.....	24	Zemfira Səfərova.....	74
Elmira Axundova.....	26	Tamilla Həşimovaa.....	76
Münəvvər Kələntərli.....	28	Sevda İbrahimova.....	78
Qəmər Almaszadə.....	30	Elmira Rəhimova.....	80
Ədilə Hüseynzadə.....	32	Tahirə Yaqubova.....	82
Mariya Titarenko.....	34	İlhamə Quliyeva.....	84
Nəsibə Zeynalova.....	36	Nəzakət Məmmədova.....	86
Gülxar Həsənova.....	38	Səfurə Əzimi.....	88
Əminə Dilbazi.....	40	Şəfiqə Eyvazova.....	90
Lyudmila Karaqıçeva-Bretanitskaya.....	42	Firəngiz Əlizadə.....	92
Adilə Məmmədova.....	44	Afaq Məlikova.....	94
Sara Qədimova.....	46	Fidan Qasımova.....	96
Şövkət Ələkbərova.....	48	Rəna Məmmədova.....	98
Tükəzban İsmayılova.....	50	Xuraman Qasımova.....	100
Şəfiqə Axundova.....	52	Gülbacı İmanova.....	102
Rəhilə Həsənova.....	54	Səkinə İsmayılova.....	104
Bella Davidoviç.....	56	Rəna Rzayeva.....	106
Firəngiz Əhmədova.....	58	Qərinə Kərimova.....	108

Contents

Fatma Mukhtarova	10	Elmira Nazirova	60
Khadije Gayibova	12	Roza Jalilova	62
Khurshid Gajar	14	Elmira Abasova	64
Shovket Mamedova.	16	Rubabe Muradova	66
Khurshid Agayeva	18	Gulara Aliyeva	68
Haqiqet Rzayeva	20	Jeyran Hashimova	70
Kovkeb Safaraliyeva	22	Zeynab Khanlarova	72
Suraya Gajar	24	Zemfira Safarova	74
Elmira Akhundova	26	Tamila Ashumova	76
Minavar Kalantarli	28	Sevda Ibrahimova.	78
Gamer Almas-zade	30	Elmira Rahimova.	80
Adila Huseyn-zade	32	Tahira Yaqubova.	82
Maria Titarenko	34	Ilhama Guliyeva	84
Nasiba Zeynalova	36	Nazaket Mammadova	86
Gulkhar Hasanova	38	Safura Azimi	88
Amina Dilbazi	40	Shafiqa Eyvazova.	90
Lyudmila Karaqicheva-Bretanitskaya .	42	Firangiz Ali-zade.	92
Adila Mammadova	44	Afaq Malikova	94
Sara Gadimova	46	Fidan Gasimova	96
Shovket Alekberova	48	Rena Mammadova	98
Tukazban Ismaylova	50	Khuraman Gasimova	100
Shafiqa Akhundova.	52	Gulbaji İmanova	102
Rahila Hasanova	54	Sakine Ismaylova	104
Bella Davidovich	56	Rena Rzayeva	106
Firangiz Ahmedova.	58	Qarina Karimova.	108

DÜZƏLİŞLƏR

səh.	getmişdir	oxunmalıdır
7	(1832-1837)	(1832- 1897)
18	audetoriyası	auditoriyası
26	opreattasında	operettasında
40	pedaqoci	pedaqoji
44	(22.08.1921)	(22.08.1922)
50	«Arşın mal alan» filmindən kadr. 1945-ci il	«O olmasın, bu olsun» filmindən kadr. 1956-cı il
54	çərşənbə günündə	çərşənbə günündə
56	K.N.İqumovun	K.N. İqumovun
56	U.V. Fimerin	U.V. Flierin
74	«Əbdulqadir Maraği»	«Əbdulqadir Marağai»
74	«Həmişə yaşar ənənələr»	«Həmişə yaşar ənənələr»
74	klovir	klavir
74	İtliya	İtaliya
76	violonçelist	violonçelist
76	M.Rastropoviç	M.Rostropoviç
76	qostrol	qastrol
84	ölkələrdə	ölkələrə
88	Teatrının	Teatrının
89	Y.Atakişizadə	Y.Əlikişizadə
96	Moskva konservatoriyasını bitirmişdir	Moskva konservatoriyasının asperanturasını bitirmişdir
100	qzıl	qızıl
100	münafat	mükafat
103	M.Rastropoviç	M.Rostropoviç
103	drijoru	dirijoru
108	(16.16.1964)	(16.06.1964)
108	Mikaella	Mikaela
108	Florin	Floria
110	Atakişizadə Yuliana	Əlikişizadə Yuliana
110	Bağırov Məmmədağı	Bağırov Məmməd Tağı
110	Briqvadze Nani	Breqvadze Nani
110	Daşdəmirov Ədəkbər	Daşdəmirov Ələkbər
110	Əzizbəyova Püstəxanım	Əzizbəyova Püstə xanım
111	Muradova Maxruq	Muradova Mahrux
111	Nehru Cəvahirilər	Nehru Cəvahirilər
111	Neodanova Antonina	Nejdanova Antonina
111	Puççini Covanni	Puççini Cakomo
111	Rossini Coakinno	Rossini Coakkino
111	Sen-sans Kamil	Sens-Sans Kamil
111	Speranski Nikilay	Speranski Nikolay
111	Yuoanin Nikita	Yujanin Nikita
111	Zəka Rafik	Zəka Rafiq

1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025